

ala yekêti

Hejmar: 22 Sebata-Adar 1991 Bîha : 4 DM

Sayı:22 Şubat-Mart 1991

BAĞIMSIZ BİRLEŞİK DEMOKRATİK KÜRDİSTAN VE SOSYALİZM İÇİN

BAŞYAZI

KÜRDİSTAN BİR GEÇİŞ DÖNEMİ YAŞIYOR!

*Güney Kürdistan'da Ulusal başkaldırı ülke sathına yayılıyor. Ülke-mizin bu bölgesinin büyük kesimi, ulusal kurtuluş ve özgürlük savaşçılarımız, kahraman peşmerge kuvvetlerinin denetiminde! Çatışmalar ve tüm dikkatler Kerkük'de yoğunlaşıyor.(Dergimiz basıma girdiği sırada Kerkük'ün peşmerge kuvvetleri tarafından ele geçirildiği haberi geldi)

*Irak sömürgeci ordusu, Kerkük'ün peşmerge kuvvetleri tarafından düşürülmesini engellemek amacıyla, kadın ve çocuklardan oluşan 5000 nüfusluk bir Kürdistan'lı kitleyi esir aldı!

*Kürdistan'ın gerek Güneyinde, gerekse Kuzey'inde açlık tehlikeli boyutlara ulaşmış bulunmaktadır. Kürdistan halkı ve Ulusal Kurtuluşçu örgütleri; devrimci demokratik güçleri, tüm emekçi-ezilen dünya halklarını ve uluslararası ilgili kuruluşları yardım ve desteğe çağırmaktadır.

*Kuzey Kürdistan Newroz'u selamlar-casına; "91 Serhıldan'ına ilk adımlarını Şırnak, Idil ve Dargeçit'de attı. Sömürgeci teröre karşı Serhıldan!

*Yeni sömürgeciliğin "yeni" türden (!) bir savunusu olan, ABD emperyalizminin başı Bush tarafından geliştirilen "Yeni Dünya Düzeni", "Pax Amerikana" teori ve planlarının; ezilen halkların Ulusal Kurtuluş ve Sosyalizm için yükselen direnişleri karşısında küçük bir şansa dahi sahip olamadığı daha şimdiden anlaşılıyor!

Orta Doğu'daki gerici-emperyalist savaş; Irak'ın geniş çaplı tahribatının devamında; Irak'ın Kuveytten geri çekilmesi kör-naçar kabul etmesi ve neticede ateşkes dönemine girilmesiyle birlikte; bir dizi boyutuyla, yeni bir aşamaya girmiş bulunmaktadır. Bu satırlar kaleme

alındığında, bütün bileşen ve boyutlarıyla olduğu gibi; özellikle Kürdistan boyutuyla Orta Doğu oldukça nazik ve nazik olduğu ölçüde de halklar adına tehlikeyi de bağrında taşıyan sancılı bir dönemden geçiyor.

Bir taraftan Orta Doğu'daki gerici-sömürgeci egemen sınıflarla emperyalistler arasındaki çelişki savaşın sıcaklığını henüz üzerinde taşıırken; diğer taraftan ezilen halklarla emperyalizm arasındaki çelişki savaşın yıkıntıları arasından yükselmekte, kızışmakta ve öne geçme tendensini taşımaktadır. Faşist Saddam diktatörlüğü ile ABD emperyalizmi önderliğindeki müttefik güçler arasındaki gerici-emperyalist savaşta beklenildiği üzere, önceden güçler dengesizliğinden de rahatlıkla kestirilebileceği gibi, yenilen taraf Saddam oldu. Ancak bir dizi, sözde "bilimsel" beklenti de, sanıldığı şekilde cereyan etmedi. Örneğin, Saddam'ın gücü üzerine yapılan değerlendirmeler; CIA ajan, dedektif ve uydu araçlarının elde ettiği enformasyonlara dayandırılan çıkarsamalar doğrunun aksine yalan çıktı.

Günümüzde savaşın korkunç boyutlara ulaşarak; ABC (Atom, Biyolojik, kimyasal) silahlarının kullanılacağı aşamadan geçmesini bir zorunluluk olarak düşünenler; fikirlerini değiştirerek, bu silahlar kullanılmaksızın da katastrofal yıkımlara (belki de ABC silahlarının yol açtığı ölçüde olmasa bile, ama kesinlikle ona yakın derecede) neden olan bir savaş yaşamak ve izlemek durumunda kaldılar. Orta Doğu'da insanlar kimyasal gaz atılır korkusuyla, kelimenin gerçek anlamıyla ölüp-ölüp dirildiler. Elbette dirilmienlerde oldu. Kimyasal gazdan korunmak amacıyla evlerini tamamen naylonlarla kapatıp, havasızlıktan ölen Kürdistan'lı

aileler oldu (Diyarbakır yöresinde, Avrupalı gazeteciler bizzat şahit oldular, bu olaya). Tüm yanlışlara rağmen muhakkak ki, kimyasal gazların kullanılmayışı, ya da diğer A ve B silahlarının devreye girmeyişi, insanlık adına sevindirici olduğunuda belirtmek gerekir.

ABD emperyalizmi Saddam'ın gücünü abartma noktasında durumu öyle bir safhaya, ulaştırmıştı ki; dünya kamuoyunu uzun süreli bir savaşa ikna etmişti. Artık bugün bir kez daha, ABD emperyalizmi için önemli olanın bütün herşeyin dışında emperyalist çıkar ve hedefleri olduğu net bir şekilde ortaya çıkmıştır.

Güney Kürdistan halkı, bu gerici-emperyalist savaşta, kendisini gerici savaşın dışında tutma çabalarına rağmen, "kurban" olmaktan kurtaramadı. Müttefik uçakları sürekli bir şekilde, 40 gün boyunca, sadece büyük şehirleri bombalamakla yetinmediler. Ama aynı şekilde, Kani Masi, Sersing, Ranıya vb. gibi küçük kasaba-

İÇİNDEKİLER

* TC mızrağı çuvala sığdırmaya çalışıyor	Sf. 5
* Körfez savaşı ve iletişim	Sf. 8
* İdeoloji ve Din	Sf. 13
* TC'nin Körfez Savaşına İlişkin Politikası	Sf. 16
* Temel Tezler ve Tavrımız	Sf. 20
* Mesut Barzani ile röportaj	Sf. 28
* Küçük burjuvazinin 'anti-emperyalizmi'	Sf. 30
* Serhıldan-kadın ve gerçeklik	Sf. 37
* İsveç konferansından belgeler	Sf. 46

ları da bombaladılar. Ki bu kasabaların askeri hedefler olmadığı da açıktır. Bunun yanı sıra, gerek Güney Kürdistan, gerekse de Kuzey Kürdistan hem iktisadi ambar-godan, hemde savaşın getirdiği yıkımda en çok etkilenen oldular. Bugün, özellikle Güney'de olmak üzere, tüm Kürdistan'da açlık ve ihtiyaçlar ile ekonomik açıdan tam bir yoksunluk hüküm sürmektedir. Batı, kendi emperyalist çıkarları gereği, şu yada bu gerici diktatörlüğe hemen yardım eli uzatırken; benzeri durum Kürdistan için söz konusu olamamaktadır. Kürdistan'da açlık oldukça ciddi ve tehlikeli boyutlara ulaşmasına rağmen! Peşmerge kuvvetleri, ellerinde 5-6000 esir bulunduğunu; 40.000 askerin kendi saf-larına geçtiğini, onbinlerce cahş'ın devrimci Peşmerge birliklerine katıldığını duyururken, en büyük problemlerinden birinin açlık olduğunu vurgulamakta; dünya halklarının dikkatini yardım ve desteğe çekmektedir.

Emperyalizmin halk düşmanı çehresine, Orta Doğu halkları yaşamları süreci boyunca defalarca tanıklık ettiler. Hele Kürdistan halkı Halepçe katliamı ve sonrasında, emperyalist-sosyal emperyalist tüm cephenin Kürdistan düşmanı faşist Saddamı nasıl desteklediklerini çok iyi bilmektedir. Eğer, ABD önderliğindeki Müttefik güçler "İnsan hakları", "özgürlük" için geldiklerini söylüyorlarsa, bu açıklası büyük bir yalandır. Çünkü, Halepçe de işlenen insanlık suçundan, daha büyük boyutta insan hakları zedelenmesi tasavvur bile edilemez. Ama onlar o dönem, Kürdistan halkını desteklemedikleri gibi onun jenoside uğratılması için Saddam'ı daha da silahlandırdılar. Bu nedenle de onların "insan haklarıyla" esasta uzaktan yakından ilgisi yoktur. Onlar, Ortadoğudaki emperyalist çıkarlarını güven-ceye almak için geldiler. Ortadoğu, bugünkü dünyamızda, önemli bir devrimler merkezi durumundadır. Onlar, emperyalizmin karşısında, halkların gerçek çıkarlarını temsil eden devrimleri - Kürdistan ve Filistin bunların başında yer almaktadır- bastırmak için geldiler. Savaş boyunca, bu durum kendisini bir başka örneklemede de ortaya koydu. Kürdistan halkı, Orta Doğu da ABC silahlarına karşı tamamen savunmasız bırakılmış durumdaydı. Özellikle Türk sömürgecilerinin bu alandaki tutumları iğrenç ve ibret vericiydi. Onlar açıkça, Kürdistan halkını, muhtemel bir kimyasal savaşta, jenosite yolluyorlardı. Bütün Batılı güçler de bunu açıkça görüyorlardı. Onlar İsrail'de böylesine bir katliamı engellemek için tüm olanaklarını seferber ettiler. Peki neden

Kürtlere aynı şekilde seferber olmadılar? Çünkü, Kürtlerin katledilmesini istiyorlardı!! Evet, bir bütün olarak, emperyalist-sosyal emperyalist devletlerin Kürtler konusunda sergilediği gerçek budur!

Gerek Kuzey Kürdistan'da, gerekse Kürdistan'ın diğer parçalarında halkın korunması temelinde hiç bir önlem alınmadığı gibi; halkın kendi inisiyatifi sonucu başvurduğu önlemlerde engelleniyordu. Hemen hemen hiç bir bölgede gaz maskesi, ya da sığınak bulunmuyordu. Oysa savaşın etki alanı içindeki tüm Ortadoğu'da durum tam tersiydi. Sığınaklar, gaz maskeleri ve diğer koruyucu önlemler, Kürdistan'la kıyaslanmayacak boyutlarda geliyordu. Kürdistan halkı bütün savaş boyunca savaş terörü, ve buna ek olarak zaten var olan ve ondan daha da katmerli olan sömürgeci baskı ve terörün altında inledi. Göç yoluna başvuran yüzbinler olsun, bölgede kalanlar olsun açlık, sefalet ve bütün alanlardaki yoksulluğun yanı sıra bir de korku içinde kimyasal bombalamaları beklediler. Bütün dünya, bu insanlık dışı duruma bir kaç sulo çığlık dışında, yine sessiz, sağır ve kör durumdaydı!

Bugün Kürdistan halkının hangi zor koşullarda UKM verdiği tasavvurun sınırlarına sığdırılabilir mi? Kürdistan'a düşman güçlerin ne derece çağ ve insanlık dışı olduğu düşünülebilenin ve de ifade edilebilenin sınırlarına sığdırılabilir mi? Bu durumu mutlaka değiştirmek gerekmektedir! Uluslararası düzeyde dünya halklarının desteği, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine kenalize etmek zorunluluğu kendisini dayatmaktadır. Aksi takdirde yeni ve daha vahim mezalimlerden kendimizi, halkımızı uzak tutmamız oldukça güç olacaktır.

Emperyalist ve sömürgeci devletlerin Kürdistan halkına olan düşmanlıkları bu derece aşikar iken; başta ABD ve Özal olmak üzere bir dizi güç Kürdistan problemi ile "oynamaya" bu noktada "hamle" (!?) lerde bulunmaya başladılar. Bunun nedenleri vardır. Esas olan, KUKM'nin, onyıllardan bu yana, bir dizi akılları durduran kitle soykırımına rağmen, giderek yükselerek kazandığı boyutun düşman güçlerde yarattığı korkudur. Bugün Orta Doğu'yla ilgili her güç şunu çok açık ve net bir şekilde görmektedir: Kürdistan sorunu, Kürdistan halkının çıkar ve iradesi temelinde çözümlenmezse, Orta Doğu'da kalıcı ve istikrarlı bir barış mümkün değildir. Bu nedenle, emperyalizm ve sömürgecilik bir an önce, değişen bu duruma göre kendi çözümünü dayatmak istemektedir. Bush kendi "yeni dünya düze-

ni" formülasyonuna uygun olarak Orta Doğu'yu da yeniden şekillendirme yolunda! Özal diktatörlüğünü de bu noktada, oldukça güllünç bir pozisyona yerleştirerek, kukla olarak yanına almış bulunmaktadır. Özal'ın, bugüne kadar var olan Kürt dili üzerindeki baskıyı devam ettirme politikasının devamından başka bir anlama gelmiyen, Kürtlerin sadece sokakta ve evlerinde (!?) konuşmasını "serbest bırakan" (!) ancak hayatın ve sosyal ilişkilerin başka bütün alanlarında Kürt dili üzerindeki çağdışı baskının ve yasağın devamını savunan yeni kararında ifadesini bulan, yeni sömürge entrikası, tamamen bir aldatmacayı yansıtmaktadır. Dünya halklarının Kürdistan Ulusal Kurtuluş ve Özgürlük savaşına duyduğu sempati ve gösterdiği desteğin baskısının altında bunalıp, içinde bulunulan ve tam bir çözümsüzlük olan ve de 30 milyonluk Kürt halkına çağdışı düşmanlığın ifadesi olan parçalanmışlık ve sömürge statüsünü artık devam ettiremediklerinden; Bağımsızlık ve Özgürlük yürüyüşümüzün önüne yeni biçimde taş koymanın yolu olarak, ABD ve Batılı emperyalistler dostları Özal'a baskıda bulunarak ve yol göstererek, onun bu yeni "dil çıkarma"sını pazara sürmesini sağladılar. Yani "dil çıkarması" ile ifade edilen, yeni sömürge entrikası Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin zafere doğru giden yürüyüşünün emperyalizm ve sömürgecilik saflarında yarattığı korku ve panik sonucu; emperyalizm ve sömürgeciliğin ortak çıkarları gereği günün koşullarına göre oturup anlaşması neticesinde doğmuştur. Yoksa bu durum bazı çevrelerin değişik şekillerde yorumlamaya çalıştığı gibi, ırkçı Türk Devlet politikasının yumuşaması yada liberalleşmesi olarak asla algılanamaz. Bu yeni entrika da, aynı şekilde KUKM'ne saldırı özünü ihtiva etmektedir. Amaç UKM'ni reformize edebilmektir. Onu, bağımsızlık gibi, gerçek kurtuluş gibi devrimci-radikal hedeflerinden uzaklaştırıp, sömürgeci ilişkilerin yeni bir biçimde şekillenmesi olacak "kültürel özerklik", "Otonomi" gibi bir statü ile sınırlandırılmaktadır. ABD emperyalizmi de "yeni dünya düzeni" ne bağlı olarak, Orta Doğu'ya ve de bununla bağlantılı olarak Kürdistan'a yeni bir çehre vermek için saldırgan bir pozisyon da hummalı bir şekilde çalışmakta; bu uğurda hiç bir engel tanımayarak, önüne sürülen barış planlarını kabullenmiyerek, yüzbinlerin ölümüne yol açan, onarımlı yılları hatta onyılları alacak ekonomik-toplumsal çevresel yıkıma neden oldu.

ABD emperyalizmi en yetkili tem-

silcisi Bush'un ağzından şaşaalı bir şekilde propogandasını yaptığı "yeni dünya düzeni"ni ortaya atmaya neden gereksinim duydu? Soğuk savaş döneminin Doğu Blokundaki revizyonist diktatörlüklerin ve özellikle SB- sosyal emperyalizminin yenilgisiyle sonuçlanması dünya da yeni bir durum yarattı. SB, korkunç bir ekonomik kriz ve yoksulluğun, yıkımın eşğine yuvarlandı. Ekonomik ve politik olarak eski önemini ve gücünü yitiren SB şu anda sadece askeri-özellikle Atom silahlarından oluşan güce sahip. Bu nedenle süper devlet olma özelliğini ve ABD'nin karşısında olma durumunu yitirdi. SB ve Doğu Avrupa üstlerinde varolan sosyalizm örtüsüne de artık ihtiyaç duymaksızın batı kapitalizmine yürüdüler. Şu anda Batı ile entegrasyon sürecini yaşamaktadırlar. ABD bu değişen dünya durumundan yararlanarak ABD renkli unipolorite yi dünyaya egemen kulma planını "yeni dünya düzeni" diye öne sürdü. ABD yine bu teori ve plan gereği kendisine dünya jandarması rolü biçmektedir. Tarih tekerrür değildir, ancak tekerrüre benzer durumda, olay trajikomediyeye dönüşür esprisine uygun olarak ABD emperyalizminin bu şöven, emperyalist politikası; onun tek dünya egemenliğine koşusuna duyduğu özlem trajikomediyeye dönüşürmü-dönüşmezmi şimdiden yakın gelecek için, söylemek güç olsa gerek. Ancak bir şey kesin: ABD'nin tek başına dünya egemenliği, çağdışı-emperyalist politikasının ürünüdür, ve eskisi gibi olmayacaktır. Almanya ve Japonya'nın yükselen ekonomik gücü; çokca yine şaşaalı bir şekilde propogandası yapılan, ama şu günlerde tamamıyla unutulmuş dosyaları çekmecelere konulan "Avrupa Birliği" (!) ve diğer etmenlere göz atmak bunun için yeterlidir. En önemlisi de dünya proletaryasının ve ezilen halkların, her gün yeniden "bitiği", "bitirildiği" (!?) iddia edilen Sosyalizm ve Devrim için ayaklanışlarının uzun sürede buna müsaade etmeyeceğidir.

"Yeni Dünya Düzeni"ne ilişkin olarak, politik literatür pazarına sürülen bir başka deyim; köleci Roma emperyalizminin "Pax Romana"sına nostaljik atıfta bulunan "Pax Amerikana" sıdır. "Amerikan Banışı"(!) ABD nin çağdaş dünyamız adına utanç verici bu çizgisi, bütün dünya halklarını hedef almakta, ABD'yi "bütün"ün (!) üzerinde görmektedir. Başka halklara hakaret ve düşmanlığı; yeni sömürgeciliğin açık resmi savunusunu dünya halklarına dayatmayı temel alan bu ırkçı çizgi 2000 yıllarının dünyasında hala savunulabiliyorsa, ol-

dukça vahimdir. Dünyanın her hangi bir yöresinde, ırkçı-faşist diktatörleri yaşattıklarını Helsinki'de itiraf eden Bush ve Gorbaçov; artık bundan böyle buna "müsaade etmeyeceklerini" (!) duyurdular. Onlar hala da buna müsaade ediyorlar, ifadenin bu yönü bu anlamıyla yalan. Peki ABD kendisi Nikaragua'da; Salvador'da, Grenada'da adalarında, Orta Doğu'da aynı suç işlerken kim müsaade etmeyecek! Bunu kalkıp soran yok! Ama dünya proletaryası ve ezilen halklar; ABD ve diğer emperyalist devletlerin dizginsiz bir şekilde halklara karşı suç işlemelerine dur diyecek biricik emin güçtürler.

Bugün Güney Kürdistan'da devrimci ulusal mücadele Kerkük ve Musul'da yoğunlaşmaktadır. Ülkenin diğer kesimleri Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşçıları, kahrman Peşmerge kuvvetlerinin denetiminde bulunmaktadır. ABD, başından itibaren, Kürt ulusunun özgürce iradesini belirlemeye tehditler savurmaktadır. Bu Kürt devleti, Irak sınırlarının değişimi asla kabullanılmemektedir. Son günlerde, Kürdistan Kurtuluşuna ilerlerken, ABD tüm muhalefeti aynı paydaya yerleştirerek "muhalefetin başarısına inanmadığını" (!) duyurmaktadır. TC, her ne pahasına olursa olsun bir Kürt devletinin varlığını kabullenmeyeceğini, bütün gücüyle bunu engelliyeceğini ilan ediyor. Dünya da bundan daha da alçakça bir şekilde bir halkın Ulusal Bağımsızlık Mücadelesinin önüne geçilemez! Bunun yanısıra gerek ABD de, gerekse Türkiye'de ezilen halklara düşmanlıkla mayaları yoğunlaşmış, bazı pespaye köşe yazarları, KUKM'ni gözden düşürmek için, degrade edebilmek için hemen iğrenç tonlarla "emperyalizm-Kürt meselesi" üzerine, bir masal değerini bulmayan, bilinen gülünç tekerlemelere başvurmuşlardır. Şurası çok açık bilinmelidir: Kürdistan halkı onyıllardır Bağımsızlığı ve özgürlüğü için; bir halktan beklenen en büyük özveriye sunarak, kurbanlar vererek, yüzbinlerini bu yüce ve görkemli mücadeleye adanarak çağdaş uluslar içerisinde bağımsız ve onurlu yerini Bağımsız, Birleşik Demokratik Kürdistan olarak almayı, defalarca hak etmiştir. Bu günde Kürdistan'ın dört bir yöresinde Kürdistan halkı kalbine ve beynine bu stratejik şiarı kazıyarak ölümüne Bağımsızlık ve Özgürlük savaşı saflarına koşmaktadır. Bu halk, Özgürlük ağacını kan ve teri ile suladı. Denilebilir ki, şehitleriyle, kurbanlarıyla, onur ve görkem yüklü uzun mücadelesiyle, en çok özgürlüğü hakeden halklar içerisinde en ön sıralarda, bulunmaktadır, Kürdistan halkı! Buna rağmen

ister "sol" adına hareket ettiğini iddia eden Kürt düşmanı Uğur Mumcu, isterse sağ adına hareket eden O. Ekşi vb. Kürdistan'ı duyduklarında hiç bir tıbbi önemin önüne geçemediği biçimde kuduzluk salyaları akan pespaye burjuva yazarlar, KUKM'ne istediği oranda karalamalar da bulunup, Kemalist-ırkçı zehirlerini kussunlar. Kürdistan halkı bugün hem Güney Kürdistan da hem Kuzey Kürdistan'da (aynı zamanda Doğu Kürdistan'da da) Bağımsızlık ve Özgürlük yoluna girmiştir. ABD ve TC'nin tüm entrika ve tezgahları da bu tarihin kaçınılmaz ve zorunlu gelişmesinin önüne geçemeyeceklerdir. Olsa olsa ancak geciktirebilirler. İşte sorunun özü burada yatmaktadır. Bağımsızlık için bayrak açıp yürüten Kürdistan halkının önüne nasıl geçmek mümkündür noktasında Ankara-Vaşington ve Avrupa başkentleri harıl harıl çalışmaktadır. YNK (Yekitiya Nistimani Kürdistan)'nin başkanı Sn. Celal Talabani'nin Ankara'ya çağırılması da bu planın bir parçasıdır. Biz, Kürdistan'lı politikacıların UKM çıkarları temelinde diplomatik alanda devrimci savaşım vermesini prensip olarak doğru görüyoruz. Ancak bu her şeyden önce devrimci ve açık olmalıdır. Kürdistan halkının çıkarlarını gözeten devrimci diplomatik mücadele, Kürdistan halkının şu ya da bu bölgesini parçasını karşısına almamalıdır. Aksi takdirde bu politika sömürgeciliğe ve emperyalizme hizmet edecektir. Sn. Celal Talabani'nin son Ankara ziyareti bu temelde yargılanmak durumundadır. TC gibi, Kürdistan halkının birinci derecede düşmanlarından biriyle görüşmek, bu dönem büyük zararlar getirme durumunda olabilir. Güney Kürdistan'a TC'nin saldırısını engellemek amacıyla, böyle bir girişim gerekli olsa dahi mutlaka bu açık ve net bir şekilde ortaya dökülmelidir. Bu sorunla ilgili ileride yazacağımızı, -sorun netliğe kavuştuğu oranda- belirterek, şimdilik bu kadarla yetinelim.

Diğer taraftan Güney Kürdistan'lı politik güçlerin UKTH'den, otonomi durağına çark edişi KUKM adına olumsuz bir durumdur. Hele bu emperyalist-sömürgeci baskı karşısında yapılıyorsa daha da vahimleşir. Aynı baskılar, Kuzey Kürdistan'la ilişkiler alanında söz konusudur. Bütün bu siyasal gelişmeler, Kürdistan'ın ciddi ve tarihi önemi olan geçiş döneminden geçtiğine işaret ediyor. Kürdistan'lı siyasal partiler bu dönem, gerekli titizlik, öngörüşlülük, kararlılığa sahip olarak, birliklerini geliştirip Ulusal Kongre ve Ulusal Konsey düzeyine sıçratarak bu dönemden KUKM açısından en olumlu

ve kazançlı çıkmasını bilmek durumundadırlar.

Son dönemlerde, Kürdistan'la ilgili siyasal gündemin önemli unsuru olarak ortaya çıkan ulusal Kongre, Ulusal Konsey kuşkusuz KUKM açısından, onun ileriye yönelik çalışmaları ve başarısı açısından tartışmasız bir öneme sahiptir. Bunun tarihçesi konusunda kısa bir değerlendirmeye de ihtiyaç duyuyoruz. Gerek PKK, gerekse TKSP tarafından değişik şekillerde kurulduğu, (Almanya basım yayın organların da, örneğin WDR ile yapılan röportajda) iddia edilen Ulusal Kongre ile ilgili gelişmeler gerçekten hangi aşamada bulunmaktadırlar?

Ulusal Kongre düşüncesi kuşkusuz eski tarihlere uzanmaktadır. Bu konuyla ilgili çalışmalar, Kürdistan'daki ulusal ayaklanmalar dönemini de, kapsam durumundadır. Bu ayrı bir çalışmanın ürünü olacaktır. Yakın geçmişimizdeki konuyla ilgili gelişmeler şöyledir: YNK '80 yılları başında TKSP İ-KDP ve Suriye Kürtlerinin Demokratik İlerici Partisini yanına alarak ortak bildirimde bulunduğu biliniyor. Ancak o dönem, siyasal güçlerin kendi aralarındaki ilişkisi daha geniş ve ileri bir adıma izin vermiyordu. Aynı dönemlerde, Kürdistan'lı Siyasal hareketler adım adım konuya ilişkin teorik ve programatik düşüncelerini kamuoyuna açtı. Kürdistan Proletarya Hareketi Kawa da bu konuyla ilgili düşüncelerini '80'in ilk yıllarında stratejik şiarı Bağımsız, Birleşik, Demokratik Kürdistan ve Sosyalizm doğrultusunda geliştirdi. Devrimci hareketimizin ilk defa geliştirdiği bu stratejik şiar-başlangıçta tüm siyasal çevrelerin reaksiyonuna rağmen bugün hemen hemen tümü olmasada çoğunluk tarafından kabulleniliyor. M-L bilim ışığında Kürdistan devriminin irdelenmesinin zorunlu sonucudur. Bu doğru, devrimci çözüm zorunlu olarak, birlik uğruna çabayı ve mücadeleyi de gerektirmektedir. Bu mücadelenin bir adımı ve bir bileşeni olarak programatik düşüncelerimizi geliştirdik. Kawa hareketinin Mart 88 Konferansında ittifaklar politikamıza bağlı olarak programatik Ulusal Kongre siyasetimizi karar düzeyinde kamuoyuna ilettik. Kararda, koşulların Ulusal Kongre çalışmalarını ertelenmez görev olarak öntümüzde dayattığını vurguladık ve bu doğrultuda ülkenin çeşitli bölge ve parçalarında ve yurtdışında çeşitli girişimlerde bulunduk. Bu çalışmaların ve diğer yurtsever güçlerin mücadelesinin bir etkisi ve sonucu olarak Ekim 89 Paris Konferansından sonraki günlerde Ulusal Kongre çalışmalarını

yürütmek amacıyla 4 parçadan 17 Kürdistanlı siyasal güç toplantı düzenledi. Bu toplantıya katılmayan PKK, Komela ve "Suriye" Kürt partileri, daha sonraki çalışmalara çağrılacaklardı. Toplantıda bir Hazırlık Komitesi oluşturuldu. Komite; Kürdistanı cepheden bir İran KDP den bir sonradan bildirilmek ve üzerinde anlaşma sağlamak kaydıyla "Suriye" Kürt Örgütlerinden bir; Kuzey Batı Kürdistan'dan ise tevgerden bir; KUK ve TSK ve KAWA adına, arkadaşların önerisi üzerine Kawa'dan bir temsilci tarafından oluşuyordu. PKK'nında sonradan buraya temsilci vermesini sağlamak düşünülüyordu. Bu Hazırlık ve Örgütlenme Komitesi, KAWA hareketinin, değişik girişim ve önerilerine rağmen; Kürdistan'lı diğer yurtsever güçlerin ısrarına rağmen; çalışmalarını sürdüremedi. Sonradan 90 Kasımında tekrar YNK, İ-KDP ve Tévger'den birer temsilcinin katılımıyla, bir komitenin oluşturulduğu bildirildi. Bu durum bizler ve diğer devrimci yurtsever güçlerin eleştirisine uğradı. Ancak Ulusal Kongre çalışmalarını buna rağmen ilerletmek gerekiyordu. '91 Ocak ayında Kürdistanı cephe PKK ile görtüttükten sonra, onların Hazırlık Komitesine temsilci vermelerini istiyor, Şubat ayında yapılan görüşmeler de, -Kawa Hareketi sürekli görüşmelerin içinde kalarak,- Kuzey Batı Kürdistan'dan PKK ve Tévger dışında kalan siyasal güçlerin adına da bir temsilcinin katılmasının doğru olacağı önerisi-öneri Ocak ayının başında cephe'ye yapıldı,- esas olarak benimsendi. Bu görüşmeler odağında, Ulusal Kongre çalışmaları geliştirilecektir. Öntümüzdeki kısa dönemde, Kürdistan Devriminin çıkarları, Bağımsızlık ve Özgürlük Davamızın zaferi, Kürdistan halkının devrimsel çıkarları üzerinde temellenen bir temsilcilik gerektiriyor. Bu ertelenmez görevi, bir an önce gerçeğe dönüştürmeyi, tüm Kürdistanlı yurtsever siyasal güçlerin, en başta da işçi sınıfımız ve emekçi halkımızın gerçek kurtuluşunu sağlayacak proletarya siyasetinin zorunlu sorumluluğu olarak algılamak gerekir. Ulusal Kongre ile ilgili ayrıntılı düşüncelerimizi, pozitif ve negatif gelişmelerini ve yönünü ileriki sayılarımızda ele alacağımızı şimdiden belirtelim.

* * *

Kuzey Batı Kürdistanı, savaş döneminde, Türk Devletinin yoğun saldırısına uğradı. T.Özal AGİK Paris toplantısında, İnsan Haklarının bu dönem boyunca rafa kaldıracağını duyuruyor! Evet, ne kadar ilginç! Dünyada İnsan Haklarının "şampiyonluğu"nu, kimseye kaptırmayan batının

"demokratik"(!) emperyalistleri Kuveyte "İnsan Haklarını", "yıkım düzeyi korkunç yada başka kelimelerle ifade edilemeyecek bir savaşla "taşımaya" çalışırken; Özal Faşistinin Kürdistan'da İnsan Haklarını ayaklar altına alacağını resmen duyurmasına tek kelimeyle onay veriyorlar. "Özgür Uluslar Ailesi" adına utanç verici! İşte batının ve doğunun tüm hükümet temsilcilerinin gerçek yüzü! Daha doğrusu onların ikiyüzlülüğü! Çifte standart! Bu sorunun bir yönü. Diğer taraftan ise Kürdistan'da sömürgeci terör ve katliamın önceden de insan haklarını ayaklar altına alındığının bir acı gerçek olduğudur. TC olayı fısıttan istifade sadece resmleştirdi.

Dolayısıyla Kuzey Batı Kürdistan'da savaşın yarattığı psikolojik terör ortamının dışında; halk işkencelere çekildi. Diyarbakırdan öte yasak bölge ilan edildi. Gazeteciler- yerli, yabancı bölgeye sokulmadı. Kürdistan'da özellikle bu bölgede açlık, ölüm tehlikesini içinde barındıran düzeye vardırdı. İşte bu azgın sömürgeci terör ve bombalamalara karşı; Kürdistan, 8 Mart Uluslararası Kadınlar Gününe doğru yaklaşırken, 8 Mart'a mesaj; Newroz'a selam yollarcasına Serhıldan'ıyla ayağa kalktı. Şırnak, İdil de İntifada'nın sesleri yükseldi Halepçenin anma günü ve Newroz'a yaklaşırken, yeni Serhıldan odakları doğacaktır. Nitekim Nusaybin'de kıvılcım çaktı... Bu Serhıldan'da Kürdistan Kadın'ı ve çocuğu, Bağımsızlık ve Özgürlüğü için, Kürdistan'da özgür kadın kimliğine ulaşmak için, en önde özgürlük meşalesi ile yürüyordu. Bu 91 Serhıldan'ına bir başka önem ve anlam yüklüyor. Bu tarihi değer ve anlama sahip Kürdistan İntifada'sı, Güney Kürdistan'da Ülkeyi düşman işgalci ordularından temizleyip özgürleştiren ulusal ayaklanmayla birliğe yönelmelidir. Bütün dezavantaj ve düşmanlarının azgın tavrına rağmen; Politik koşullar bütünüyle hazır olmamasına karşın, toplumsal olayların gelişim kanunlarında öyle bir ruh yatıyor ki; Kuzey ve Güney İntifadası kanallarını birleştirebilir. İşte o zaman, Orta Doğu'yu bir deprem gibi sarsacak, dünya sosyalizmine, dünya barışına hizmet edecek Kürdistan Devrimini, siz gördün!

14.3.1991

TC MIZRAĞI ÇUVALA SIĞDIRMAYA ÇALIŞIYOR!

Y. ROHAT

Ocak ayının ortalarında ANAP'lılarca yavaş yavaş başlatılan "Kürtçe yasağı kalkacak" tartışması, nihayetinde Turgut Özal'ın baklayı ağzından çıkarmasıyla "resmiyet" kazandı. Daha önce SHP ve HEP'ce, TBMM'sine Kürtçe yasağının kalkması için verilen -önerge bunların verdiği yasa tasarısı ayrı bir tartışma konusu- ANAP milletvekillerince reddedilmişti. Durup dururken Özal ve çetesi bunuda nereden çıkardı? Denilecek. Aslında olay Ortadoğu'daki gelişmelerle paralel olarak ele alındığında oldukça normal. Ancak normal olmayan başta Avrupa'da olmak üzere dünyanın birçok yerinde birçok haber ajansının Özal'ın bu açıklamasını süpriz haber olarak duyurmaları ve bu açıklamayı artık Türkiye'de Kürtçe özgür olacak şeklinde yorumlamalarıdır. TC'nin iki yüzlü riyakar politikasını halen yeterince tanımayan batılılar, çok geçmeden Özal'ın bu demecinden ne kadar yanlış anladıklarının farkına varacaklardır.

MİT'ten maaşlı sömürgeci Türk yazar-çizer takımı Kürtçe yasağını 1983'de TC yasasına k onulan "dil yasağı"na bağlıyor. Sanki Kürtçe TC sınırları içerisinde ondan önce yasak değilmiş (!). Sanki Kürtçe İngiliz ve Fransız emperyalistleri tarafından devrimci Kürt Ulusal Hareketine karşı diktirilen İttihat-ı Terakki'nin artığı Kemalist diktatörlüğün hükümlerinden itibaren yasak değilmiş?! Evet tamda bu konuda, Türk basını, sömürgeci TC milletvekilleri mızrağı çuvala sığdırmaya çalışıyorlar. Ama sığdırmaları mümkün değil, çuvala her el atışlarında mızrak bir taraftan sınıyor. TC'nin kuruluşuyla birlikte Kürt halkının maruz kaldığı sömürgeci baskılar gözönüne getirildiğinde, Türk basınının ve Türk milletvekillerinin ne kadar riyakarca bir tutum içerisinde oldukları görülecektir. Yalnızca TC sınırları içerisinde sayıları 20 milyonu aşkın Kürt

halkının varlığını sürekli inkar ederek, kendi geleceğini garantilemeye çalışan Türk sömürgecileri kendileri için tehlike çanları çalmaya başladığından dolaydır ki durumu yeni manevralarla kurtarmaya çalışmaktadırlar. Türk burjuvazisinin saygın köşe yazarlarından olan Bay Oktay Ekşi bu gerçeği tersyüz etmeye çalışarak halen sıkılmadan şunları diyebilmektedir: "Yasak dil ayıbının ortadan kaldırılması kimse tarafından yanlış yorumlanmamalı, özellikle 'bölücülük' ardından koşanlar tarafından 'Kürt bağımsızlığı' hareketinin kopardığı bir ödün' gibi değerlendirilmemelidir. Aslında böyle değerlendirenin aklı da yoktur. Çünkü Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmaktan mutluluk duyan ve bu toprakları 'vatan' olarak benimseyen herkesin her açıdan eşit haklara sahip bulunduğu bir ülkede yaşadığını göremeyen insanın ilk eksiği herhalde aklıdır." Bu satırları okuyan okuyucuların bazıları Bay Ekşi'nin aklı meleklerini yitirdiğini zannedeceklerdir. Ama hiçte öyle değildir Bay Ekşi ve onun gibileri aklı olan "akıllılardır"! Bunlar şimdiden Türk kamuoyunu, Kürdistan'a karşı girişecekleri yeni haçlı seferleri için hazırlamak istiyorlar, Kürt halkının haklı davasının Türk emekçilerince desteklenmesi için Kürt ve Türk halkı arasındaki mevcut tüm köprüleri dinamitliyorlar. Bay Ekşi ve onun gibi "akıllılardan" bunun aksisi de beklenilemez.

Osmanlı devletini tamamıyla Türkleştirme politikasının bir devamı olarak ortaya çıkan TC varlığını büyük devletler arasındaki mevcut çelişkilerden yararlanarak sürdürmüştür. Dönem dönem bu büyük devletlerin kuyruğuna girerken, bazende çeşitli şantajlara başvurmuştur. 1919'da Kemalistlerin Bolşeviklerle başlayan flörtü daha sonraları kısa bir dönem İngiliz ve Fransızlarla flörte dönmüş, derken cumhuriyetin ilerki dönemlerinde uzun bir dönem Almanlarla

flört edilmiş ve II. Dünya savaşından sonra esas olarak ABD ile flörte devam edilmiştir. TC'nin santaj üzerine kurulu uluslararası arenadaki politikası, onu bir dizi konuda başarılı kılmış ve onu bugüne getirmiştir. Ancak her şeyin bir sonu vardır. Bir an gelirki santajcının elindeki kozlarda bir bir koybolup gider. Varşova Paktı'nın dağılmasından sonra TC, ABD'ye karşı kullandığı en önemli kozunu yitirmiştir. SSCB'nin bir dizi çatışmalar girdabına girmesi ve debelendikçe batması, Türkiye'nin de üyesi olduğu NATO'nun varlığını tartışma konusu yapmıştır. Yıllardan beri ABD ve NATO'nun komünizm tehlikesine karşı TC'ye verdikleri destek, esas olarak komünizme karşı değil devrimci Kürt Ulusal Hareketine karşı kullanılmıştır. TC, ekonomik olarak sıkıştığı dönemlerde çeşitli oyunlar tezgahlayarak sahte "komünizm" ve "bölücülük" operasyonlarıyla ABD ve NATO'dan para ve silah sızdırmıştır. 49'lar olayını ve MİT'in anarşiyi körüklemek için buşvurduğu siyasi cinayetleri hatırlamakta yarar var... Türkiye'de komünistler bin birparça oldukları ve kendi tarihlerinde bırakalım iktidara gelmeyi bir yana iktidara yakın bir yere dahi gelemedikleri gözönüne getirilirse TC'nin niçin batılı güçlere ve ABD'ye Türkiye'deki komünizm tehlikesini o denli abarttıkları görülür. TC, Mussolini İtalya'sının anayasasında aldığı 141 ve 142'ci maddelere bu denli sarılmasının esas nedeni de budur. Sürekli müttefik Türkiye'yi büyük kızıl tehlikeyle karşı karşıya göstermek ve batılı dostlardan, ABD'den silah ve para sızdırtmak. Gerek geçmişte gerekse de günümüzde TC'nin Türk devrimci hareketine yüklenmesi bu gerçeği değiştirmek. Nitekim TC'nin önemli ideologları durumunda olan köşe yazarları Turgut Özal'la "artık modasıgeçtiği" için 141 ve 142'ci maddeleri kaldırmasını ama 163. maddeye asla dokunmamasını salık

vermektedirler. TC geçmişte anayasasındaki bu maddelerle büyük karlar elde etmiştir, şimdi de onların artık öylesine önemli bir değeri kalmadığı için onları kaldırarak kendisini demokratik gösterecek ve AET'ye girecektir. TC bir taşla iki kuş vurmanın hesabını yapmakta, fakat TC'nin sırtında bir Kürt kamburu olduğu müddetçe evdeki hesap çarşıya uymayacaktır.

Geçmişte batılı hiçbir güç Ortadoğu'da statükonun bozulmasından yana olmamıştır. "İstikrarın korunması" maskesiyle, Kürt Ulusal Hareketinin ayaklarında pranganın sürekli kılınmasında daima TC'ye yardımcı olunmuştur. Onun içindirki TC, Kürt halkına karşı istediği gibi at koşturmuştur. Lozan antlaşmasıyla Kürt ulusunu çarınha geren güçler, daha sonraları çarınha geldikleri gücün kimliğinin inkar edilmesinde TC'ye yardımcı olmuşlardır. Bundan dolayıdır ki, belkide insanlık tarihinde bir eşine daha rastlanılmayan bir sömürgecilik biçimi. TC tarafından Kürdistan'da gerçekleştirilmiş ve Kürt halkı diliyle, kültürüyle, ekonomisiyle, ulusal değerleriyle adım adım imhaya sürüklenmiştir. Bu imha yalnızca TC sınırlarıyla sınırlı kalmamıştır. TC Kürtlere karşı düşmanlığını, Kürdistan'ın diğer parçalarına yayma ve gerektiğinde bu sorunda Ortadoğu'daki diğer devletleri tehdit etmeye kadar işi vardiirmiştir. Örneğin 1983'de Yekiti Nişumani Kürdistan'ın Saddam diktatörlüğü ile yaptığı görüşmelerde, Irak'taki iktidar zor durumda olduğu için Güney Kürdistan'daki Kürtlerin özerklik hakkını tanımak istemişti, tamda bu esnada TC devreye girmiş Kürtlere böyle bir hakkın tanınması halinde Irak'a saldıracağını Saddam'a indirerek beyan etmişti. O dönem Saddam'ın başına Demokles'in kılıcı kesilen TC bu tehditlerine paralel olarak Irak'la vardığı göstermelik bir mutabakatla mütaakip defalar Güney Kürdistan'ı bombalamış ve Kürt halkının örgütlülüğünü "kutsal" "Misak-ı Milli" içerisine hapsedmeye çalışan güçlerin teorilerini altüst etmişti.

Varşova Paketi'nin dağılması, Saddam'ın 2 Ağustos'ta Kuveyt'i işgal etmesi ve "müttefik güçlerin" 17 Ocak'tan itibaren Irak'a karşı başlattıkları hareket, Ortadoğu'da ister istemez statükonun değişmesini gündeme getirmiştir. TC'yi "Kürtçe üzerindeki yasak kalkacak" açıklaması yapmaya götüren esas neden budur. Bugün Ortadoğu'da 30 milyon üzerindeki Kürt ulusunun iradesi gözönüne getirilmeden, Ortadoğu'ya kalıcı bir barışın gelmesi mümkün değil-

dir. Bu gerçek ABD ve batılı diğer güçlerden çok iyi bilinmektedir. Kendilerine "müttefik güç" diyenler bugün barış ve devletler hukuku için Irak'a saldırdıklarını iddia etmektedirler(!). Bu iddiaların sahipleri Kürt ulusal Kurtuluş Hareketinin taleplerini görememezlikten gelemezler. Görmezlikten geldikleri takdirde, kendi kamuoylarının gözleri önünde oldukça zor durumda kalacaklardır. "Müttefik güç"lerin "barış" ve "devletler hukuku" adına Irak'a saldırımları ile TC'ye bu kriz ve savaş esnasında askeri, ekonomik ve siyasi destek sunmaları çelişik bir durumdur. TC Ortadoğu'daki barışın, hukukun ve insan haklarının en önemli baş düşmanlarından bir tanesidir. 30 milyonu aşkın bir nüfusa sahip Kürt ulusunun varlığını tanımama şerefi TC'ye aittir(!). Böyle bir şey dünya halklarının tarihinde yoktur. Bugün TC yöneticileri faşist anayasalarındaki "yasak dil" kavramını çıkaracaklarını söylüyorlar ve bunu "Kürtçe üzerindeki yasağın kalkması" olarak yorumluyorlar, ama peşinde hemen eklemeyi ihmal etmiyorlar: "Kürtçe gazete ve dergilerin çıkmasına bundan sonrada müsaade edilemez", "okullarda Kürtçe bundan sonrada yasak olacak", "toplantılarda bundan sonrada Kürtçe konuşulmayacak", "yürüyüşlerde Kürtçe pankart bundan sonrada taşınmayacak, Kürtçe slogan atılamayacak"; bunların hepsi yasak ve buna "Kürtçe üzerindeki yasağın kalkması" deniliyor. Bütün dünya dillerine bakılabilir; bu iki yüzlülüğü, bu çirkefliği ve kamuoyunu yanıltmak için sarf edilen bu demogojik sözleri anlatmaya yarıyacak bir kelime bulunamaz. TC'nin bu yaptığı yasağı yasaklığıdır. Turgut Özal ve şürekası Kürtçenin üzerindeki yasağın kalkmasında, herhalde Kürtlerin kendi evlerinde ve aralarında Kürtçe konuşabilme hakkı olarak algılıyor(!) Eğer bunu anlıyorlarsa; ki, görünürde anlaşılabilir budur, sormak gerekir; TC sınırları içerisindeki 20 milyonu aşkın Kürdün ağzına kilit vurabilmeye gücünüz ne zaman yetti ki? Kürt halkı kendi evinde konuşurken sizin yasaklarına göre hareket ediyordu? İstediyiniz fakat gücünüz yetmediği için gerçekleştiremediğiniz bir şeyi Kürt halkına hak olarak mı yutturmaktasınız?

Turgut Özal ve çetesi Kuveyt krizi ile birlikte hummalı bir şekilde Irak'a saldırmaya hazırlanmaktadır. Bunun için müsait ortam ve fırsat kollamaktadır. TC içerisindeki Kürt muhalefetini yatıştırmak, kendi mantığınca onu güçsüz düşürüp dağıtmak için son dönemlerde Kürt diline ilişkin demeçler vermeye

başladı. Diğer yandan TC daha önceleri AGİK görüşmeleri esnasında imza koyduğu anlaşmalara bağlı kaldığını Avrupa'lı devletlere göstermek için böylesine açıklamalar yapma gereği duyuyor. Körfez krizinde "pehlivan" kesilmekle, Avrupa kamuoyunu yanıltıcı demeçler vermekle TC sözümona AET'ye girecek! Halkımız TC'nin ne mal olduğunu çok iyi bilmektedir. Dünya kamuoyunda TC'nin bu son sahtekarlıklarını kısa sürede tanıyacaktı. Özal ve çetesi hiç heveslenmesin, haklı olarak son dönemlerde birçok sömürgeci Türk köşe yazarının da sıkça vurguladığı gibi "Dimyat'ta pirince giderken evdeki bulgurdan olmakta var".

Kürtçe üzerindeki yasağın kalkması: Kürt dilinin hayatın her alanında kullanılabilme hakkıdır. Okullarda, devlet dairelerinde, mahkemelerde, radyo ve televizyonda Kürtçe konuşma hakkıdır. Kürdistan'da eğitimin Kürtçe yapılması, gazetelerin ve dergilerin Kürtçe çıkabilmesi hakkıdır. Toplantıların mitinglerin ve yürüyüşlerin Kürtçe yapılabilmesidir. Kürt dili üzerindeki bu yasaklar kalkmadığı müddetçe; "Kürt dilinin üzerindeki yasakların kalkmasından" söz edilemez. Ki, sömürgeci militarist ordular Kürdistan'da kovulmadıkça, Kürt halkı hayatın her alanında denetimi ele almadığı müddetçe, Kürt halkının ulusal kurtuluş ve sosyalizm mücadelesi durdurulamayacaktır. Eğer Türk sömürgecileri ve onların akıl hocaları durumunda olan Bay Oktay Ekşi ve gibileri başkalarının kendilerine Türk dilini yasaklamalarını reva görüyorlarsa; Kürt dili üzerindeki yasağın kaldırılıp kaldırılmamasına ilişkin tartışma yapmalarına gerek yok! Kendilerinin asla kabullenemeyecekleri bir şeyde Kürt halkında istemelerine hakları yoktur. Haklar hukuku buna müsaade etmez. Akıl olan böyle bir şeyi başkasından isteme girişiminde dahi bulunmaz. Turgut Özal bir Kürt gurubunun liderinin verdiği bir demeçten faydalanarak sevginin, aşkın ve devrimci düşüncenin doruk noktasına vardığı şirin Kürt diline yüklenmeye çalışıyor; yaptıkları televizyon yayınlarıyla, gerçekleştirdikleri sömürgeci tedrisatla; Kürt dilini bitireceği sevdasına kapılmış. Geç kaldın Bay Özal!! Senden önce başka "akıllılar" denedi ama beceremedi...

4.2.1991

DİL ALDATMACASI; SÖMÜRGEÇİ TC'NİN İĞRENÇ YÜZÜNÜN MAKYAJLANMASI

Kamuyunda büyük gürültü koparan; henüz TBMM'ye sunulacak "Türkiye'de kullanılacak" dillerle ilgili yasa tasarısı, "Türkçe veya Türkiye devleti tarafından tanınmış bulunan devletlerin birinci resmi dili "dışında kalan dillere yasaklar ve cezalardan ibaret bir" manzume"dir. Kürtçe adının dahi geçmediği ama esas olarak Kürtçe üzerine yapılan bu yasa aslında bir aldatmacadan ibarettir. Kürtçe üzerindeki yasağı kaldırmıyor yeni yasaklar ve cezalar getiriyor. Sözü edilemeyecek bu değişiklik 1983 yılında faşist generallerin getirdiği Kürtçe konuşmayı dahi yasaklayan ve konuşana yaptırım getiren "2932" sayılı yasayı yürürlükten kaldırıyor, onun yerine Kürtçe üzerine yeni yasaklar ve cezalar getiriyor. Bu aslında tam olarak 12 Eylül öncesi duruma dönüşü bile ifade etmiyor. "2932" sayılı Kürtçeyi yasaklayan yasanın getirilmesi Kürtçenin konuşulmasını ortadan kaldırdı mı? Hayır! Zaten bu yasa fiili olarak işlemez durumda idi. Yeni yasa ile sözümona getirilmek istenen "serbestlik" ise mevcut fiili durumun çok çok gerisinde. Orta yerde iğrenç ikiyüzlü bir politika var. TC aybını bir incir yaprağıyla örtmek istiyor. Yasa tasarısında olduğu gibi TV'de de hiç bir TC yetkilisi henüz Kürt - Kürtçe kelimelerini telafuz etmiyor. Sömürgecilerin sözcüleri için dil ucuyla da olsa Kürtçe kelimesini telefuz etmek patlamaya hazır dinamiti ateşlemek kadar tehlikeli geliyor. İsimlendiremeyince de geveleyip duruyorlar.

Kürtçe isminin telafuz edilmesinden bu kadar korkan ve telaşa kapılan sömürgeci TC yeni yasa tasarısıyla şu yasakları getiriyor: Anayasanın baş maddesi olan "devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü" "düsturu" yasa tasarısının başına geçirilerek resmi dilin Türkçe olduğu belirtiliyor. Peşinden Kürtçe'nin her türden basın, yayın, radyo televizyon ve filmlerde; her türlü açık ve kapalı yer toplantıları ile gösteri yürüyüşlerinde kullanılacak afiş, döviz, pankart, levha ve benzerlerinde; plak, ses ve görüntü bantları ile diğer anlatım araç ve gereçleriyle yayın ve yayımda; kamu kurum ve kuruluşlarında; eğitim ve öğretimde, bilimsel araştırmalarda;

Kürtçe'nin kullanılması yasak. Bu yasağın çiğnenmesi ile ağır para cezalarından tut 6 aydan 1 yıla kadar hapis cezası, soruşturma, kovuşturma, işten atma, kamu görevlisi ise görevden atma gibi cezai müeyyideler getiriyor.

Geriyeye Kürtçe'nin serbest kaldığı alan ise, aile içinde konuşma ve "bölücü" propaganda olmaksızın Kürtçe müzik, bant yapma ve dinleme. Hepsisi bu kadar. Kamuyunun Kürtçe üzerinde yasak kalkıyor beklantisi böylece boşa çıkıyor.

Özal'ın bizzat belirttiği TV ve diğer iletişim araçlarıyla yoğun bir asimilasyon politikası uygulanacaktır. Böylece Kürt ulusu zorla, eğitim, enformasyon ve iletişim araçlarıyla özümzene Türkleştirme ve ortadan kaldırma politikası devam ettirilecektir.

Ancak TC yöneticileri iç ve dış koşulların dayatmasıyla zor durumdadır. Hayvanların dahi istediği sesi çıkarması doğal hakları görülürken Kürtleri kendi diliyle konuşması yasak. Böyle bir uygulamanın benzeri hiç bir çağ ve dünyanın hiç bir yerinde gösterilemez. TC'nin destekçileri emperyalistler böyle bir yasağa bir türlü "anlam" veremiyorlar. Sömürgecilikte asimilasyon vardır. Bu onların mesleğidir ama böylesi yoktur.

TC yöneticileri zor durumda. Bu zorluklarını anlamayan kafatasçı geleceğin sürdürücülere "Kürtleri inkar" politikası ve Kürtçe konuşma yasağının sürdürülmesini istiyor. Bu da egemen iktidar sözcüleri arasında bazı tartışmalara yol açıyor. Burada değinmeyeceğimiz bu tartışmaların güncelliği bir mizahçı için iyi malzeme oluşturuyor. Adalet Bakanı Oltan Sungurlu yandaş kafatasçıları ikna etmek için ayasadaki değişikliği şöyle ifade ediyor: "Değişen bir şey yok... şimdi birisine tokat atıyorsunuz, biz bu tokatı eldivenle atıyoruz." (30 Ocak 1991 Cumhuriyet) Mevcut yasayı ifade etmede bundan daha açık bir ifade olmaz. Böylesine bir fürsüz pervasızlık almış başını gidiyor. Sorun tokat atanda değil tokata boyun eğen de. Mademki tokat atılıyor, o zaman bu eldivene ne gerek var? Bu değişikliğin nedenlerini şöyle özetleyebiliriz: Bir kere Kuzey Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi TC'yi zorlamaktadır. Yeni değişiklik-

ler yapmak zorundalar. Yasa pratikte zaten işlemez. Bu saçmalık TC'yi içinden çıkılmaz bir açmazla karşı karşıya getirmiştir. Kürtlerin ağzına takmak istediği kilit kendisini bağlıyor. İçine düştüğü bu açmazdan kurtulmak istiyor: ikincisi, Körfez savaşı sonunda emperyalistlerin bir "çözüm önerisi olarak düşündüğü Güney Kürdistan'da muhtemel federe ya da özerk bir Kürdistan olursa, onlara hoş görünmek onların "garantörlük" veya "hamiliğine" soyunmak amacının taşınması bu değişikliği getiriyor. Uluslararası arenada inkarcı temelde "masa"ya oturamaz. Üçüncüsü, zorlandığı AGİK süreci, AT ve Batı Avrupa Birliği'nin kapısını açmak. Son anda 141., 142., ve 163 maddelerin değişimi tasarısında bu açıdan gündeme getiriyor.

Görünen şu ki TC devleti geleneksel Kürtleri inkar politikasını yürütemediği gibi terketmesinde de zorlanıyor. Bu onu temellerinden sarsıyor. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini reformizme etme işareti görünse de TC reform yapmaya henüz hazır değil. Kürdistan'daki sömürgeciliğin temellerine dokunmayan ulusal ve sosyal kurtuluşu getirmeyen "dil ve kültür özerkliği iyileştir" devrimsel bir çizgide alınacaktır.

TC'nin zor ve asimilasyon temeline yürütülen Kürtleri inkar politikası artık yürümüyor. Kürdistan'daki Ulusal Kurtuluş Mücadelesi hızla gelişiyor. Ve halk kitlelerindeki ulusal uyanış derinleşiyor. Sömürgeciler dipsiz bir bataklığa düşmüşler, "kurtulmak" için çırpındıkça batıyorlar. Başta proletarya olmak üzere Kürdistan halkından yiyeceği son şamarla bataklığın dibini boylayacaktır.

6 Şubat 1991
H.BAWER

KÖRFEZ SAVAŞI VE İLETİŞİM

B. KARACALI

Marks, "mal fetişizmi" tanımlaması ile, kapitalistlerle emekçi arasındaki ilişkinin her ikisinde mallarını satan ve satın alan eşit ve özgür iki insan arasındaki ilişkiymiş gibi görüldüğünü, mal fetişizminin, bu alışverişin altında yatan sömürüylü gizlediğini anlatır. Bunun gibi, egemen sınıf, egemen ideolojisini ezilen ve sömürülen sınıf ve tabakalara iletişim araçları vasıtası ve çeşitli yöntemlerle empoze eder, onlara "satar". Fakat egemen sınıf bu ilişkiyi, satanla alan arasında özgür bir ilişkiymiş gibi göstermeye gayret eder. Bu bakımdan, bu ilişkiyi "iletişim fetişizmi" olarak tanımlamak yerinde olacaktır. Basında, radyoda, televizyonda dinlediğimiz, okuduğumuz veya izlediğimiz haber yorum ve olaylar bize "nesnel gerçekler" gibi görünür. Aslında bu iletişim araçları -ağırlıklı olarak- egemen sınıfın tekelindedir (veya denetimindedir). Bu iletişim araçlarına konu olan her şey, iletişim tekellerinin merkezlerinde egemen sınıfın ideolojisine ters düşmeyecek, aksine, ona yarayacak biçimde, "üretilir" ve kamuoyuna "satılır". Gerçekleşen alışveriş biçimsel olarak eşit bir ilişkiymiş gibi görünür. "İletişim fetişizmi" bu aldatma ve yanıltmayı gizler.

Körfez savaşının başlaması ile birlikte, iletişim araçlarının önemi bir kez daha gündeme geldi. İletişim araçları içerisinde televizyonun naklen yayın yapabilmesi, görsel niteliği, ve farklı yerlerde yapılan çekimlerin bir yerde merkezleştirilerek, verilen olayı bir kaç yönüyle "zenginleştirilebilmesi" tüm bu özelliklerle birlikte, kamuoyunu etkileme, ikna, yönlendirme ve şartlandırma gibi meziyetlerini de, savaş vesilesi ile çok daha yakından görebildik.

Yıllardır seyredilen, okunan veya dinlenebilen iletişim araçlarının günlük yaşamda bizleri nasıl etkilediğinin -belki de- farkında değiliz. Her birimiz günlük gazeteleri okuyoruz, hergün TV seyrediyor veya radyo dinliyoruz, bu faaliyetlerin büyük kısmını da, yerel veya dünyada gelişen olaylar -haberler- oluşturuyor. Bu bakımdan her birimiz, birer "tüketiciyiz". Genel olarak bakıldığında bir nevi piyasada satılan meta misali, verilen haberlerin (mutlaka haber olması gerekmez elbette), yansıtılan biçimiyle alıcısı durumundayız. Yine genel olarak bakıldığında, -işin perde arkasını irdelemek veya farklı

perspektifle değerlendirmek bir yana- gelişmelere getirdiğimiz yorumlar, eleştiriler, değerlendirmeler bizim dışımızda, ama bize verilen "satılan" kadarıyla sınırlıdır. Bir de satıcıların niteliklerini irdelediğimizde, onların, çoğunlukla egemen sınıfın tekelinde, denetiminde veya çevresinde olduğunu fark ederiz. Yapılan, "satılan" yayınların egemen ideolojisinin sınırları dışına çıkmadığını -daha çok kamuoyu nezdinde- şimdiki savaşta olduğu gibi, böylesi devasa gelişmelerin yaşandığı dönemlerde, açık-seçik görürüz. Savaşın ilk bir-iki günü dışında, CNN'de somutlaşan savaş haberlerinin ne denli yanlış, ne denli aldatıcı olduğunun farkına varmayan yok gibidir. Bu farkına varış; aşağı-yukarı bir çok basın yayın (hatta TV de bile) organlarında dile getirildi, eleştiriler de yapıldı. Ama hiç biri -burjuva basın ve yayınları kastediyorum-, kendilerinin de dahil olduğu bu piyasanın temelindeki çarpıklığı açığa vurmadı, tersine, gizleme gayreti içine girdi. Bu iş daha çok devrimci basın ve yayın organlarının görevidir. Konuyu sadece "habercilik" kısmıyla sınırlamadan, egemen sınıfın, egemen ideolojisini ve yönelimlerini diğer sınıf ve tabakalara götürüşünde onları nasıl bir zeminde "yakaladığını", bu götürüş biçiminin araçları olarak iletişimi -genel bazda- bu sayfalarda sınırlı olarak ele alacağız.

* * *

"Egemen sınıfın düşünceleri, bütün, çağlarda, egemen düşüncedir de, başka bir deyişle, toplumun egemen maddi gücü olan sınıf, egemen manevi güçtür de. Maddi üretim araçlarını elinde bulunduran sınıf, aynı zamanda, entelektüel üretim araçlarını da emrinde bulundurur, bunlar o kadar birbirinin içine girmiş durumdadırlar ki, kendilerine entelektüel üretim araçları verilmeyenlerin düşünceleri de aynı zamanda bu egemen sınıfa bağımlıdır." (Marks-Engels, Seçme Yapıtlar, C. 1, ss.55, "Alman ideolojisi".)

Çağımızda, emperyalizmin uluslararası yayılmacılığının sonucu olarak, emperyalizme bağımlı ülkelerin işbirlikçi-tekelci burjuvazisi ile uluslararası tekelci burjuvazinin çıkarları ve yönelimleri iç içe geçmiştir. Dolayısıyla emperyalist ideoloji ile işbirlikçi-tekelci ideoloji de bir bütünlük arzeder. Temelini anti-komünizm üzerinde şekillendiren bu ide-

oloji, farklı ülkelerin yerel zemininde çeşitlilik gösteren "anti"lerle katmerleştirilebilmektedir. Örneğin TC'nin anti-komünizm ve anti-Kürtçülüğü, veya Güney Afrika'da anti-komünizm ve siyahlara karşı oluşturulan ırkçı ideoloji, iç içedir.

Egemen sınıflar, kendi ideolojilerini diğer sınıf ve tabakalara götürürken, dolaylı yollara başvururlar. Sınıflar üstü, insanlık değerleri ardına sığınır, buna ek olarak "milli değerler" vb. ön plana çıkararak, kendi egemen ideolojilerini "ortak değerler" olarak lanse eder, öyle işler.

Bunun yanı sıra, modern revizyonist ideoloji, Yeni Tezler, Yeni Düşünce Tarzı, Avrupa Komünizmi, Sivil Toplumculuk, Yeni Sol vb. Sol görünümli teoriler, emperyalist kapitalist ideolojinin değirmenine su taşırlar. Onlar da, genel insanlık çıkarları, nükleer tehlike, çevre sorunları, "barış içinde birarada varolma" gibi "sınıflarüstü değerler" üzerinde, emperyalist-kapitalist ideoloji ile bütünleşirler. Böylece egemen ideolojinin çürümüşlüğüne -biraz daha ayakta kalması için- "aşı" vazifesi görürler. Yayın organlarında, TV'de ortak demeçler, ortak filmler, ortak tartışmalar yaparlar. Gorbaçov-Bush TV'de el sıkışarak emperyalizm ile "sosyalizmin" birliğini görüntülerler. Ellerindeki iletişim araçlarını karşı-devrimin yaşaması için olabildiğince kullanırlar. "Sosyalizm bitti", "elveda proletarya", "yaşasın burjuva demokrasisi" gibi sloganları, artık ortak atmaktadırlar.

Egemen sınıf çıkarlarının karşısında yer alan ezilen, sömürülen sınıf ve tabakalar, egemen ideolojinin entelektüel tekeline bağımlıdırlar, öyle şekillenirler. Fakat her olgu ve olayın kendi karşısını da içinde taşıması, gelişen sınıf mücadelesi proletarya ideolojisinin doğmasına, yerleşmesine ve pratikte yaşam bulmasına yol açmıştır. Burjuva ideolojisi ile proletarya ideolojisi, karşılıklı olarak sürekli çatışmakta, mücadele etmektedir. Bu, eşitsiz bir mücadeledir. Entelektüel üretim araçları egemen sınıfın elindedir.

Egemen sınıfın, üretim araçlarının mülkiyetinden gelen entelektüel üretim araçları sahipliği, bu araçlara sahip olmaları bağımlı hale getirmesinin maddi temeli, kapitalizmin doğasında vardır.

* * *
Tarihsel olarak insan, tarihsel ve toplumsal yasaların ilgisini bilinç düzeyine çıkararak onlara egemen olamamış, toplumsal streci insan lehinde, onun özünü geliştirici bir biçimde kullanamamıştır. Toplumsal yasaların bilincine erişmeden, onlara egemen olmak ve o yönde faaliyetlerde bulunmak olanaksızdır. Üretim araçlarının, toplumun mülkiyetinde değil, bir azınlığın elinde özel mülkiyet haline gelmesi, çoğunluğun bu azınlığa hizmet etmesi şeklindeki işbölümü; insansal etkinliğin, insanın isteğine göre değil, doğal olarak bölünmesini getirmiş, bu süreç de, insanın işine hükmedeceği onu yönlendireceği, şekil vereceği bir faaliyete girmesi yerine, insan emeği insan için kendisine karşıt ve kendisine hükmeden bir güç durumuna gelmiştir.

Kapitalist üretimin doğası gereği, işçi kendi ürettiğine hakim değildir, üretir, ürettiği mal piyasada dolaşarak kendisine yabancı bir şey olarak satın alınabilecek metaya dönüşür. Emeğini kapitaliste bir meta olarak katan işçi, bu emeğinin ürününi tekrardan kapitalistin elinden bir meta olarak alır. Kendi emeğine, emeğinin ürününe "yabancılaşan" insana; farklı bireylerin işbölümüyle belirlenmiş birlikte çalışması sayesinde ortaya çıkan çoğaltılmış üretim gücü, birleşik güçlerinin bir ürünü olarak değil, onların dışında kendilerine dayatılan bir zor olarak görünür. Bu birlikte çalışmanın kendisi gönüllü değil, kapitalizmin doğası gereğidir ki, bu doğal "zor"un nereden kaynaklandığını bilmezler ve ona egemen olamazlar. Bu süreç insanların iradelerinden bağımsız olarak gelişir, kendisine ve emeğine yabancılaşan insan bu noktada, insanın insana yabancılaşmasına varır. Mülk sahipleride yabancılaştıklarının farkındadırlar, ama onlar bu "yabancılaşmadan" çıkarları gereği, hoşnuturlar.

Bu durum, üretimle ilişki içindeki insanın belli bir olanaktan fazlasını görmesine izin vermez. Bu olanak da, üretime katılmasının karşılığında, ailesinin ve kendisinin varlığını idame ettirecek derecedeki, ilkel zorunlu araçları elde etme olanığıdır. Kapitalist, işçiye kendi işine yarayacak düzeyde yaşamını sürdürme olanığı tanır. Onu ne öldürür ne de refahını yükseltir, kısaca "sürdürür".

İşte böylece, bu insan, egemen ideolojinin biçimlendirmesine, yönlendirmesine ve yönetilmesine açık hale gelir. Burjuvazi bu "hammaddeyi" alır, ona kendi çıkarlarına göre şekil verir. Burada her türlü

araç kullanılır. Kısıtlı olanaklarla yaşamını sürdürmenin derdine düşen insanın, kendi sınıf bilincine varması, kendisini kültürel, sosyal ve siyasal olarak donatabilmesi neredeyse imkansız denebilir. Ve böylece, egemen sınıfın ideojik-politik bombardmanı karşısında savunmasızdır. Hele ki, günümüzde proletarya ideolojisinin reviyonizmin elinde kapitalizmin oyuncağı haline getirilmesi de gözönüne alındığında, bu savunmasızlık olgusu had safhaya varmış demektir.

Egemen sınıfın, ideolojisine temel oluşturan felsefesi, pragmatizmdir. Çıkarları için amaca ulaşmada her aracın geçerli olduğu, ilkesiz fırsatçı idealist bir mantığı dile getiren pragmatizm, egemen sınıfların sıkça kullandıkları bir yöntemdir aynı zamanda.

Pragmatizm, diyalektik materyalizmin tersine şu temel özelliklere sahiptir: İnsan etkinliğinden bağımsız olarak varolan ve duyularımız aracılığıyla bilincimize yansıyan nesnel gerçekliği reddeder. Bir kere nesnel gerçeklik reddedince bu nesnel gerçeklikteki olay ve olguların temel ve nesnel iç ilişkilerini yansıtan nesnel zorunluluk ile, nedenle-sonuç arasındaki ilişkiyi dile getiren nedensellik de reddetmeye varır. Her türlü nesnel bilgi ve nesnel gerçeğin düşüncedeki yansıması "hakikat"ın inkarı pragmatizmi, doğa ve toplumsal olayların önceden saptanması ve denetlenmesi olanağından mahrum eder. Pragmatizme göre, herhangi bir ilkenin geçerliliğinin tek ölçütü, amacın sonuç olarak başarılı olması ve bu sonucu- nesnel gerçeklikle hiç bir ilgisi bulunmayan, tersine, nesnel gerçekliğin yaratıcısı olan bilinç içeriklerinin uyumu olarak gördüğü-"hakikat" olduğunu ileri sürer.

Böylesi öznel idealist bir felsefe olan pragmatizmin yöntemine de, teoriyi bir kenara bırakan, pratiği her şey sayan, bireyi toplumsal varlık olmaktan çıkarıp onu tek ve öze indirgeyen, planlı faaliyet yerine anarşizmi ve kendiliğindenciliği körükleyen, ilkeleri ya da bağlayıcı sonuçları gözönüne almadan uygun fırsatlardan yararlanmayı, sınıf uzlaşmacılığını öngören özellikler hakimdir.

Egemen sınıfın pragmatizminin temel güç kaynağı devlettir. Devletin bütün kurumları ve tekeline aldığı (alamadıklarını denetiminde bulundurduğu) kitle iletişim araçları; onun ideolojisini toplumun tüm kesimlerine yayar, empoze eder. Onları şekillendirir, biçimlendirir ve kendi denetimine sokmaya çalışır.

Devlet bu gücüyle, hem ekonomik ve hem de siyasal zoru birlikte kul-

lanır. Denetimi dışına çıkarları "zor"la ikna etme" yöntemine başvurur. Sanstir kararnameleleri çıkarır, ceza kanunu ile kendi düzeninde uyulması gerekli, zorunlu kuralların dışına çıkarları cezalandırır, anayasası ile sözlümona hem devletin ve kurumlarının hem de bireylerin-toplumun sınırlarını çizer. Böylece egemen sınıf zor mekanizmasını meşrulaştırır, herkesin kanunlar karşısında eşit olduğunu iddia ederek, devleti ve baskı kurumlarını, kanunun emrettiklerini yerine getiren memurlar kitlesi olarak lanse eder. Sınıf falan yoktur, millet vardır ve milletin her ferdi devletin kurallarına uymakla yükümlüdür yanılması, -hayatın her alanında- topluma, bıkıp usanmadan tekrarlar. Basın-yayın organları, TV, radyo, eğitim-öğretim kurumları bu yanılmayı derinleştirmenin vazgeçilmez araçlarıdır.

Emperyalizmin felsefesi pragmatizmin TC'deki versiyonu işbiriciliktir. Ağırıklı olarak 12 Eylül askeri faşist diktatörlüğünün düzlediği alanda inşaa edilen bu felsefe, toplumun tüm hücrelerine nüfuz edilmeye çalışılmış, bireycilik, fırsatçılık, köşe dönme edebiyatı, arabesk yaşam, yozlaşma tüm hızıyla körüklenmiştir. Depolitizasyon yöntemleri ile bireyler apolitikleştirilerek yozlaşmanın batağına çekilmiştir. Bunlar sadece devletin zor araçları kullanılarak değil, bunun yanısıra "ikna" araçları olan-özellekle de televizyon gibi-iletişim organlarının eşliğinde gerçekleştirilmiştir.

Körfez krizinin başından bu yana ve savaşa dönüştüğü günümüzde TC'nin mantığı, "bir koyup üç alma" şeklinde dilegelen çıkarıcı, fırsatçı pragmatist bir mantıktır. Kürt dili üzerindeki yasak gündeme geldiğinde "ilkelerden" dem vuran TC, savaş dayattığında yine çıkarıcı, fırsatçı mantıkla, savaş sonrası kar hesabında, Kürt dilinin serbestliğinin yarar getireceği savıyla hemen yasağı kaldırma girişimlerine başlamıştır.

Egemen sınıf maddi çıkarları ile çelişen sözde siyasi ilkeleri, kaldırıp bir yana koymaktan çekinmez. Mesele, zarar hesabına göre, çıkarıcı bir nitelik taşır, "demokrasinin gereği" gibi sözler birer aldatmacadan ibarettir.

Savaşa katılmayı, bu çıkarıcı mantığın üstünü örten "milli çıkarlar" edebiyatı ile, tüm toplumun çıkarınaymışcasına lanse eder. Toplumun en geri duygularını istismara yönelir. "Bir Türk dünyaya bedeldir", "Bu millet cen-gaver bir millettir" gibi faşizan-ırkçı sloganlara sarılır. Fakat görülmüştür ki, toplumun büyük bir kesimi savaş karşıtıdır. "Caş" bile olamayan içişleri bakanı bu

karşıtlığı "tabansızlık"la suçlamaya çalışır. Savaş karşıtlığının elbette nedenleri vardır, diğer nedenler bir yana, konumuz açısından sınırlandırarsak, ilkin; artık kitleler 1974 Kıbrıs işgali dönemindeki kitleler değildir, bilinç düzeyi o günden bu yana yükselmiştir, daha dün "barış havarisi" kesilenlerin bugün "savaş naraları" atmaları arasındaki çelişkiyi görece kadar bilinçlidir. Sınıf mücadelesinin-"durgunluk"lara rağmen-giderek yükselen bir çizgi izlemesi, iç çelişkilerin artması bu bilinçlenmede önemli rol oynamıştır. Sonra; bugün halkı savaş konusunda ikna etmeye çalışan egemen sınıf, yukarıda değindiğimiz çıkarıcı, fırsatçı, köşe dönüştü, yozlaşmış, apolitik bireyciliği kendileri körüklemiştir. Böyle bir mantığa sahip birey enayimi savaştan yana olsun, o da çıkarıcı mantığın etkisiyle, kendi çıkarını savaşta görmüyor. Toplumdaki bu yozlaştırılmışlık halen kendisini tedavi edememiştir, onu sınıf mücadelesi kendine getirecektir. Egemen sınıf kendi yarattığı canavarın kendisini vurmasını ikiyüzlülükle "tabansızlık" olarak lanse ediyor.

* * *

Maddi üretim araçlarını elinde bulunduran sınıf, aynı zamanda, entelektüel üretim araçlarını da elinde bulundurur, egemen sınıfın düşünceleri de bu araçlarla, kendilerine entelektüel üretim araçları verilmeyen; kapitalizmin işleyişi gereği emeğine, kendisine ve topluma yabancılaşan, geçinmek için kıt olanakların peşine düşmekten kendisini entelektüel olarak geliştiremeyen, bu durumuyla da egemen sınıfın ideolojik-politik bombardımanına açık hale gelen insan, egemen sınıfın pragmatizmle yoğrulmuş ideolojisine göre biçimlendirilir, şekillendirilir. Bu faaliyetler çoğunlukla, iletişim araçları ile gerçekleştirilir. Şimdi bu faaliyetlere göz atalım.

Egemen sınıf, egemen ideolojisini ilk elden eğitim-öğretim sisteminde uygular. "Ana rahminden" itibaren şekillendirmeye başladığı insanı, ilk-orta -lise ve yüksek okul aşamalarında giderek "kemikleştirir". TC'nin "misak-i milli" sınırları içinde resmi ideolojisi Kemalizm, ilkokuldan başlayarak, anti-komünizm, anti-kürtçülük ve turancılık temelinde insanların kafasına işlenir. Resmi ideolojinin ideologu aydınlar, Kemalizm'i "derinleştirip-zenginleştirerek" üst boyutlara vardırırlar. Böyle şekillenen insan, toplumsal olaylara, gelişmelere hep bu "gözlükle" bakar. Öyle ki, bu ideoloji başka biçimler altında- Türkiye sol hareketine egemen bile olabilmektedir.

Günümüzde bu "tahribat" tamamen giderilebilmiş değildir.

Sömürgecilerin; kendi dili kültürü ve tarihi üzerinde bir eğitim sistemi geliştirmesinin önünde engel teşkil ettikleri Kürdistan halkı, bu bakımlardan tamamen ezen ulusun hegemonyası altındadır. Kürt ulusu, kendisine yabancı bir dil, kültür ve tarih temelinde eğitilir. Kürdistan'daki ilkokullarda, kendi dillerinden başka bir dil bilmeyen çocuklara Türkçe öğretilir, bu çağdan başlamak üzere sömürgeci egemen ideoloji kemalizm burarlarda anti-Kürtçülük, ırkçılık temelinde işlenir. Belli merkezlerde toplanmış Yatılı okullarda zeki Kürt çocukları eğitilir, okulun yatılı olmasının nedeni, her ne kadar dağınık yerleşim birimlerinde okul kurulamayacağı iddiasına dayansa da, esas olarak bu okula alınan çocuğu "çevresinden" yani onu ulusal olarak besleyen dilinden, gelenek ve göreneklerinden, iğdiş edilmiş kültüründen ve tarihinden yalıtmayı, sömürgeci asimilasyonun tam olarak yerine getirilmesini amaçlar. Eğitim dışında, asimilasyona uğramamış Kürt insanına, "asker ocağında" zorla, dayakla Türkçe öğretilir, Kemalizm dersleri verilir. Kürt halkının çoğunluğu Türkçeyi -bölük, porçük de olsa- askerde öğrenmiştir. 12 Eylül sonrası Diyarbakır cezaevinde, Kemalizm, Kürdistan devrimcilerine ve sıradan halkına tutsaklık koşullarında kan ve vahşetle birlikte dayatılmıştır.

Kemalizm, Türk-İslam sentezi gibi yan desteklerle ve aynı zamanda uluslararası tekelci burjuvazinin pragmatizmiyle iç içe geçirilmiş durumdadır. Kültürel faaliyetlerin her alanına nüfuz eden bu anlayış; insanlığın yarattığı değerlerin, kültür birikiminin tam karşısında, standard birey yaratmaya yönelik "kitle kültürü" temelinde, kültür ürünlerini piyasa düzeni içerisinde birer meta haline getirir. Birer sanayii haline gelen "kitle kültürü" de, azami kar için üretim yapar. Bu sanayi ürünleri son derece çeşitlilik arz etmektedir. radyo-TV programları, video kasetler, müzik kasetleri, oyuncaklar, reklamcılık ürünleri, filmler vb. insanları yaşamın gerçeklerinden uzaklaştırıcı, uyuşturucu, bayağı bir niteliğe sahip olan bu ürünler, iletişim teknolojisinin gelişmişliğinden yararlanarak ilgi çekici hale getirilerek kamuoyuna sunulur. Her biri yüzlerce bölümlük "Brezilya dizileriyle" insanlar, kadercilik temelinde şekillendirilir. Bu dizilerin (ve bunun gibi video kaset vb. ürünlerin) insanları nasıl bağımlı kıldığını, TV. başına esir ettiğini biliyoruz. Bu dizilerin, filmlerin hepsinin konu-

su aşağı-yukarı aynı içeriktedir ve giderek insanı körleştiren, duyarsızlaştıran kaderci bir atmosferin içine alır. Farkında olmaksızın kitleleri, aslında egemen sınıfın istediği "kıvama" getirir. TV, sinema vb. dışında aynı şey basın-yayın organlarında da mevcuttur, basında bu tip tefrikalar çıkar ya da kuponla "kitap" halinde verilir, bunlarla uyum içerisinde haberler, -cinsel suçlar cinayetler acıklı aile haberleri vs.- yayınlanır. Aynı işlevi "boyalı basın" "civıtarak", "ciddi" basın ise daha entel kpozlarda yapar.

Sömürgeciliğin bu çarpık, kültür emperyalizminin hışımına uğramış "kitle kültürü" nün ürünleri en bayağı bir şekilde Kürdistan'a taşınır. Türkiye'de, bu yozlaştırma operasyonu karşısında, acz -kendisini koruyacak mekanizmalar geliştirebilmiş, Kültür emperyalizminin "kitle kültürü"ne karşı kendi değer kültür birikimlerini korumaya, geliştirmeğe, nitelik olarak belli bir düzeyde tutmaya çalışan kesimler, böyle bir alan açabilmişler, bu olanağı bulabilmişlerdir. Kürdistanı sömürgeci karakterle yoğrulmuş kültür emperyalizminin saldırıları karşısında savunmasızdır. Kürtçeyi en iyi konuşabilen bir Kürt insanı -tek tük istisnalar hariç- aynı dille , ne okuyabilir nede yazabilir , bu en doğal faaliyetinden mahrumdur, böylece kendi dilini geliştirme, o dilde zengin ürünler verme, tarihini yazıya dökme vb. faaliyetler esas olarak mümkün olmamıştır. Geçmiş yüzyıllarda yazılı Kürtçe veya bu dili Arapça harflerle yazıya dökme biçiminde verilen ürünler dahi, günümüzde Kürdistan halkına aydınına sunulurken, Türkçeye çevrilmek zorunda kalmıştır. Yeryüzünde hiç bir ulus bu kadar "mağdur" olmamıştır. İ. Beşikçi "Kürdistan bu haliyle sömürge bile olamamıştır" sözünü boşuna sarfetmemiştir. Her bakımdan olduğu gibi, dil kültür ve tarih bakımından da Kürdistan, tamamen sömürgecilerin ezen ulusun hegemonyası altındadır.

* * *

TC'de basının sınırlarını belirleyen ilkeler: anti-komünizm, anti-Kürtçülük ve "Milli çıkarlar"dır. Kemalist resmi ideoloji bu yayın organlarının aralarında -ufak, tekket yarımolar olsada,- temel ilkelidir. Habercilikte "doğruluğun" sınırını milli çıkarlar ve TC'nin bekaası belirler. Bunlara ters düşen bir haber, ya yayınlanmaz ya da çarpıtılıp ters-yüz edilerek yayınlanır. Mithis bir şekilde oto-sanstir egemendir, "basın özgürlüğüne" toz konulmayan bu gazetelerin, sanstir karnamesi karşısındaki ilk telaşları, kendilerine yönelik bir sınırlama olmadı an-

laşıldığında, sevince dönüşür, devrimci basının susturulmasına göz yumarlar.

Dil, kültür ve tarih "mahrumiyeti" - dolaysız bir biçimde- kendi basının yaratma olanağı tanımamıştır Kürdistan ulusuna . bu boşluğu; kemalizm, anti-Kürtçülük ve anti-komünizmle donanımlı, Kürdistan'da ulusal-sosyal uyanışın önünde set oluşturma işlevi gören sömürgeci burjuva basını dolduru.

TC basınında "insan hakları" kırıntılarıyla yüklü , "bölge haberleri" sansür kararlarıyla göndüllü olarak kesilmiş, bu bakımdan "Süper Vali'nin memuru derekesine düşülmüştür. TC'nin "bekaası" için direnmeksizin kabul gören bu anlayış, ulusal devrimci güçlerin aleyhine, vargüçlüyle saldırı biçiminde tahkim edilmiştir. Teslim olan, pişmanlık gösterenler TC basınının sayfalarını günlerce işgal eder, bunların ağzından kemalizm, milli bütünlük, Türklük övgüleri göklere çıkarılır hale gelmiştir. Bu basın, kendi efendilerine yönelik eleştirilerinde ise, Kürdistan açısından, "ekonomik geriliklerin giderilmesi" çerçevesini aşmazlar. Bunun da, "yöre halkını" düşündüklerinden değil, TC'nin selameti için yaparlar. Dönem dönem basının sayfalarını, tam bir zamanlama ile, GAP'ın erdemleri, "yöreye" getireceği yararlar kaplar. Gazetelerin "Güneydoğu" köşeciklerinde, sık sık kanalizasyon elektrik, telefon çalışmalarından bahsedilerek "Bölgenin" sorunları da dile getirilmiş olur.

Basının yanısıra, kitle iletişiminin kürdistan'da asimilasyonun bir aracı olarak işlev görmesine en bariz örnek ise, "GAP Televizyonu"dur. TV. 'nin diğer kanalları ile kıyaslandığında en geri, en bayağı programlar bu kanaldan yayın yapar. Yeşilçamın ne kadar modası geçmiş, içsiksiz, arabesk, kadercı, acıklı konulu filmi varsa, buraya konuk olur. Yabancı dizi, gilm veya programlar yoktur, konuları Türk tarihi, kültürü üzerine kurulu yapımlar yayınlanır. "Anadolu'dan Görünüm" adlı programda; öncelikle çatışmada şehit düşen gerillaların en caniyane bir biçimde parçalanmış cesetleri gösterilir ve hemen ardından teslim olan pişmanlar, hainler konuşturularak "sakın bu işlere bulaşmayın, sonunuz -her iki haldede- böyle olur" mesajı verilir. Bölgede faaliyet gösteren sömürgeci ordunun propagandası yapılır.

TV seyretmek isteyen zorunlu olarak Türkçeyi öğrenecektir, istese de istemede de hergün her saat aynı dili dinleyen bir yabancı o dile giderek haşır neşir olur. Bu gerçeği Özal, "Kürt dilinin konuşulması ve bu dil ile müzik yapılmasına serbetlik"

getiren tartışmanın yapıldığı Bakanlar Kurulu toplantısında ikna olmayan kimi bakanlara hitabına "zaten televizyon aracılığı ile günün büyük bir bölümünde Türkçe yayın yapılıyor, Kürtçeyi serbest bıraksakda okuyup yazma bilmedikten sonra, bu dil bir kuşak sonra unutulur gider" diyerek dile getirmiş ve esasa niyetlerini açığa vurmuştur. Televizyon, Kürdistan'daki asimilasyon'da en önemli iletişim aracı olarak devrededir. Yazılı basının tersine, TV, okuma yazma da gerektirmedikten çok daha geniş kitleye hitap etme özelliğine sahiptir. Sömürgeciler bu avantajı iyi kullanmaktadır.

TC'de yerel basın, uluslararası haberleri, uluslararası arenada tele olan ve uluslararası egemen ideolojinin yönetip-yönlendirdiği AP-UPI-REUTER-AFP-TASS vb. gibi büyük haber ajanslarından alırlar. Haberler, bu ajansların merkezlerinde uluslararası egemen ideolojiye "halel" getirmeyecek biçimde yontulur, biçimlendirilir ve yerel basın organlarına satılır. İşlem burada bitmez, bir de yerel basın merkezlerinde, gelen haberler elden geçirilir, orada da "milli çıkarlar" hesaba katılır ve baskıya öyle gelir. Öyle ki, bazen bir haberi "tam tersinden" okuyunca gerçeğe varılabilir. TC basınında yer alan dış haberlerin %83.5'inin kaynağı bu uluslararası haber ajans tekelleridir. Ayrıca dış haberlerin %17.2'sinin sadece ABD'den söz ettiği anlaşılmıştır. (Veriler "Haberde Dışa Bağlılık", İdris Adil).

Kitle iletişim-yazılı, sesli, görsel araçlarının, yalnızca siyasal konularda kamuoyu oluşturmakla kalmayıp kişilerin yaşam biçimlerini beğenilerini, tüketim konusundaki tercih ve alışkanlıklarını, çocukların duyarlılık ve davranışlarını etkilediği bilinen bir gerçektir. Özellikle psikolojik açıdan bakıldığında, kitle iletişiminin potansiyel bir eğitim ve ikna aracı olduğu ortaya çıkar. Kitlelerin, anlık yaşantısının ötesinde, toplumsal gerçekliğe ilişkin kişisel tutum ve görüşler de kitle iletişim araçlarının etkisiyle biçimlenir. Bir olayın, bu araçlarla birden büyük bir ilgi çekmek sağlanabilir.

İletişim araçlarını tekellerinde bulunduranlar elbette kitleleri etkilemede üstünlük yayı yapmıyorlar. Yüzlerce psikolog, sosyolog, siyasal danışman ve uzmanlar, en sıradan bir yayının bile perde arkasında yerini alır, onu düzenler ve tekil hale getirirler. Örneğin, iletişimin sadece kitlenin tutumunu nasıl değiştirildiğini değil, bir de değişmeye direnenlerin direniş nedenlerini de bulmaya çalışırlar. Esas hedefte, ilk elden değişmeye yatkın olan-

lardan çok değişmeye direnenlerdir. Ve bu noktada yoğunlaşarak o kesimlere yönelik, onları etkileyebilecek yol yöntemlere başvururlar. Yayınlarda, etkileyici slogan, simge vb. özellikler ön plana çıkarılır, sık sık tekrarlanarak "alcının" belleğine kazınmaya çalışılır. Körfez savaşında bu görüldü, Saddam'ın canılığı olumsuz bir şekilde olarak sık sık, işlendi, insanların kafasında Irak-İrak halkı- Saddam bir bütün hale getirildi. Televizyon ekranında zaten hiç görülmeyen Irak'lı halktan kişilerin her biri, ayrımsız birer Saddam şeklinde simgeleştirildi. Kimse Irak işçisinin, emekçisinin ve Irak'ın sömürgeci Kürdistan halkının uğradığı çift yönlü vahşeti düşünemez hale geldi. Sömürgeci faşist Saddam'ın niteliği ön plana çıkarılarak emperyalizmin militarist çirkef yüzü izlenmeye çalışıldı.

Epeydir süren savaş, televizyonun marifetiyle "atari" oyununa dönüşmüş durumdadır. Savaşın kan, zulüm, vahşet ve yıkım yönü, yani insan hayatının uğradığı kayıplar şimdiye kadar TV. ekranlarına tabi başına da- yansımamıştır. Bu durum, savaşın diğer bir yönü, yani "Psikolojik Savaş"tır-ki, emperyalizmin güdümünde geliştirilmektedir., Irak sömürgecileride bundan şikayetçi değildir.

Ekranında son derece modern uçaklar, karmaşık savaş araç-gereçlerinin yüksek teknolojik zenginliği, göz kamatan hızlı uçuşlar, izleyiciyi, savaş psikozuna sokmada önemli bir başarı sağlamıştır. Savaşın insan unsuru ile ilgili sonuçlarından yalıtılmış TV. seyircisi, bir atari oyuncusunun ruhsal etkileriyle "daha çok akın daha çok isabet" hedefine güdülenmiş durumdadır. Psikolojik savaş budur ve savaş araçlarından elde edilmesi zor sonuçları, iletişim araçlarıyla elde edilmektedir. Tıbbın psikoloji dalında bu yöntem "insanlıktan uzaklaştırma" adı veriliyor. Yani tanınmayan, görülmeyen kurbanlara karşı saldırganlık geliştirme-nin daha kolay olduğunu saptayan psikoloji biliminin verileri bu savaşta da kullanılabilir.

Savaşı anında sesli ve görüntülü vererek, izleyen herkesi savaşa sokan iletişim tekelleri, yukarıda sözünü ettiğimiz psikolojik etkiden yararlanarak, savaşa hedef olan insanları, insan unsuru olmaktan çıkarıp, onları birer nesne yerine koymakta ve böylelikle izleyenler de insanlıktan, insani duygulardan uzaklaşarak, farkına bile varmadan ekran başında "savaşçı" kesilmektedir. Psikolojik savaşın başarısı da budur.

Televizyon en kolay yalan söyle-

yebilen ve en kolay sansürlenebilen, frekans ve uydu yörüngelerinin "doğal ve kat kaynak" olmasından ilerigelen elektronik yapısı ile uluslararası devlet denetimine en açık bir iletişim aracıdır. Televizyon çok büyük bir yatırım gerektirdiğinden, devlet tekelinde veya onun uzantısı özel tekellerin dışında, kurulmasına olanak yoktur. Körfez savaşında öne çıkan TV. tekellerinde CNN, egemen sınıfın iletişimi ne derece etkili kullandığının en açık örneğidir. İyi anlaşılması için önce CNN'in tarihçesi ve oluşumuna bir göz atmakta yarar vardır.

ABC-NBC ve CBS gibi "eski tüfek" Amerikan televizyon tekellerinin karşısına çıkan CNN, 10 yıl içinde bunların hepsini geride bırakan bir yükseliş grafiği çizerek tekelleşmeye yeni bir boyut getirdi. CNN'in bu kadar yükselmesindeki en önemli etken direkt ABD'nin-beyaz-saray, pentagon dışişleri, hatta maliye- "resmi olmayan sesi", borazani işlevi görmesiydi. Carter'den başlamak üzere sırasıyla Reagan ve Bush'unda seçim propagandalarını üstlenen CNN ve sahibi Ted Turner, bu sıkı-fıkı ilişkilerin sonucunda, 93 ülkeye 24 saat yayın yapan devasa bir haber tekeli durumuna geldi.

Panama'nın işgali ve Panama devlet başkanı Noriega'ya karşı yürütülen kampanyalarda adeta Amerikan dış politikasının ve militarizminin "beşinci kolu" gibi çalıştı CNN. Panama işgali "kurtuluş savaşı" mertebesine yükseltildi, dünyadan bir "zararlı"nın daha temizlendiği imajı kamuoyuna CNN tarafından şırınga edildi. Sonra ortaya çıktı ki, Noriega CIA ile dirsek teması olan bir niteliğe sahipti. Hatta direkt CIA'nin ajanı olduğu iddiaları da ortaya atıldı. Aynı CNN, Güney Afrika ve İsrail'deki ırkçı uygulamaları kısa kısa geçiştirirken, D. Avrupa'daki gelişmelere bol bol yer ayırdı. Özellikle Romanya'daki karışıklıklarda darbecilerin yanında saftutarak, onların yapamadığını yaparak kamuoyunu şartlandırdı. Çavuşesku'nun özel muhafızlarının tam 20 bin kişiyi öldürdüklerini de haber olarak ilk veren CNN'di. Ortalık durulduktan, sisler dağıldıktan sonra ölü sayısı 20 binden (80 bin diyenler bile olmuş!) yüzün çok çok altına düşüverdi. Ama bu arada Çavuşesku'lar devrilmiş ve öldürülmüş, ölenlerin bir çoğunun Çavuşesku'nun muhafızları olduğu anlaşılmalı, darbeciler, yönetimi ele almış, kısaca iş kotarılmıştı. İletişim tekelleri Romanya ve diğer D. Avrupa ülkelerindeki gelişmeleri, revizyonist iktidarlarında desteğiyle "sosyalizm bitti, çöktü" propagandasına dönüştürmüşlerdi.

CNN ve benzeri uluslararası televizyon ve haber ajans tekelleri, "geri kalmış" ülkelerde tek uluslararası haber kaynağı olma fırsatını, bu ülkelerdeki geniş halk kitlelerini politik bombardımana tutmak için kullanılır. Televizyon haber-ciliği, bu konuda egemenliği elinde bulunduran Amerikan düşünce biçiminin hergün deneyip yenilediği ve yaşattığı bir çerçeve içinde yürütülür. Amerika'da dünya haberleri televizyonlara, diğer ülkelerdeki olumsuz gelişmelerin -kitle katliamları, felaketler, açlık ve sefalet, iç savaşlar vb- ağırlıkta olduğu biçimiyle konu olur. Bununla Amerikan kamuoyuna verilmek istenen mesaj "dünyanın diğer ülkelerindeki olumsuzlukları gör, haline Şükret"tir Böylece egemen sınıflar kendi ideolojiklerini evrensel bir gerçek ve tek seçenek olarak yutturmaya çalışırlar. Amerikan televizyonlarında TC imajı berbat bir şekilde verilmesine rağmen TC televizyonu ekranlarında hep Amerika'nın şatafatlı "vitrinini" gösterir. Bu durum, uluslararası egemen ideolojinin bir yansıması olduğu gibi, kendi ülkelerini de "küçük Amerika" yapma özleminde kaynaklanır, Onlar için örnek, Amerikan (veya Batı) yaşam biçimidir. Bunu bilinçli yaparlar, sosyalizm düşüncesine karşı panzehir olarak sunarlar. Kamuoyuna verilen mesaj, "böyle cafcacılı bir yaşam istiyorsanız, eşek gibi çalışın, katlanın, ses çıkarmayın" dır.

Körfez savaşının ilk başladığı günlere dönecek olursak; 17 Ocak yerel saatle 01.30'da ABD Irak'ı bombalamaya başladı. Çok kısa bir süre sonra CNN normal haber yayını keserek, Bağdat, El-Rashid Oteli'ndeki üç muhabiri aracılığıyla savaşı duyurdu. Ekranda bir Irak haritası var, hareketli görüntü yok, bombardıman sesleri mikrofondan veriliyor ve bu yayın, böyle tüm 16 saat kesintisiz sürdürüldü. ABD-pentagon, beyazsaray-kaynaklı açıklamalar, uzmanların açıklamaları öyle sansasyonel bir biçimde verildi ki, ilk yaratılan havayı örneklemek için Hürriyet Gazetesi'nin sürmanşetine bakmak yeterli: "Saddam Fos Çıktı!" (18 Ocak 1991). Cengiz Çandar hazretleri CNN'in bu "naklen savaş" yayınına atıfta bulunarak "dünyanın en demokratik savaşı" belirlemesini yaptı (Güneş, 18 Ocak 1991). Aynı günlerde Özal, Bakanlar Kurulu toplantısında, şişinerek, zaten kendisinin Irak'ın "bir balon olduğunu" önceden söylediğini hatırlatarak "parmaklarını kaldıracak durumda değilim, bütün füze rampaları yok oldu" kehanetinde-tabi CNN'e dayanarak- bulundu (Hürriyet, 18

Ocak 1991). TRT, Star1, gazeteler, dünya televizyonları CNN'e bağlanarak tüm dünya kamuoyuna Irak'ın bittiği müjdesini verdi. İki gün sonra bütün foyalar ortaya çıktı. "Bütün füze rampaları yok olan, parmaklarını kaldıracak hali" kalmayan Irak, birden Suudi Arabistan ve İsrail'e füze yağdırmaya başladı. Bombardımanda tahrip edilenlerin maket uçaklar, maket tanklar ve maket füze rampaları olduğu ortaya çıktı. Yeraltı sığınaklarından sözedilmeye başlandı ve savaşın ilk iki gününde ki hava değişmeye başladı. Fakat hakkını yememen lazım CNN "görevini" yaptı. Abartılı, yalana dayalı, sansürlü haberleri ve savaşı atari oyununa dönüştürerek, kamuoyunu şartlandırmayı başardı. Savaşa, yavaş yavaş alıstırdı ve giderek kanıksanır hale getirdi. Körfez savaşı, egemen sınıfın, egemen ideolojilerin iletişim araçları ile kamuoyunu nasıl yönlendirip, şartlandırdıklarına en bariz örnek oldu.

Sonuç olarak; iletişim araçlarının, eğitim-öğretimde, kültürel faaliyetlerde, siyasal yönlendirmelerde, apolitikleştirmede, sıradan günlük yaşantıda, egemen sınıfın elinde nasıl kullanıldığını göstermeye çalıştık. İdeolojilerin kitleler nezdinde çarpıştığı bu iletişim alanında, egemen sınıfın; bu araçlar üzerindeki devasa gücüllüğüne rağmen, devrimci basın eşitsiz koşullardaki karşı-mücadelesini boğmaya, yok etmeye çalışmasının nedeni, kendi sınıfsal çürümüşlüğüdür. İletişim araçları, egemen sınıfın elinde bu kendi çürümüşlüğünü kamufle eden bir işlev görmektedir. Bu kamufleji açığa çıkartmakla yükümlü devrimci basın ise, yükümlülüğünü yerine getirmede cılız kalıyor. Habercilikte sansür ve yasaklamalara takılan yasal devrimci basın, dağıtımda ise burjuva dağıtım tekellerinin engellemelerine muhatap oluyor. Olanaklardan elverdiğince yararlanmanın yanında esas olarak kendi dağıtım şebekelerini oluşturmak önem kazanıyor. "Özgür Basın"ın ise, zaten tüm dayanağı kendi olanakları, örgütlenmesi ve dağıtım kanallarıdır. Bu işin bir yanı, diğer yanysa, sömürgecilerin bu alandaki güçlü ağı karşısında yeni, yaratıcı kanallar açmak gereğidir. Kürdistan'da bugün korsan devrimci bir radyonun yayın yapması halinde nasıl bir etki yapacağı hesaba katılmamalıdır. Gelişmiş iletişim teknolojisi bu tip olanakla yaratmaya elverişlidir. Televizyon kanallarına korsan girişlerle propaganda yapmanın ne ölçüde etkili olduğu, egemen sınıfı nasıl telaşlandırdığı henüz belleklerde tazedir. Sadece yazılı propaganda araçlarıyla yetinilmemeli, sömürgeciler, kendi yarattığı olanaklarla vurulmalıdır.

6 Şubat 1991

İDEOLOJİ VE DİN

B. MUKRI

Tarihsel maretyalizm, insanlık tarihinin temeline 'kendi geçim araçlarını' ve bunlarla da 'kendi maddi yaşamlarını' sürdürmek için üretimde bulunan canlı varlıkları oturtur. Oysa din, ne geçim araçlarının bir gerekliliği, ne de, 'yaşamı sürdürmek, için' üretimde bulunan canlı varlıkların eylemli davranışlarının sonucu olarak bu süreçte yerini almaz.

Aksine, bilinmezliğin örtüsü arkasına gizlenmiş olduğundan, insanla doğaüstü güç arasında sürekli olarak bir efendi-köle ilişkisini dile getirmektedir. Yani insanın kendine ve etkinliklerine yabancılaşmasını. Akli, düşünmeyi, yorumlamayı yasaklayıp, bu insani etkinliklerin yerine, kötürkötürüne inancı koymaktadır.

Bu gerçekliğe karşı, insanın varlığı dinsel bir varlıktır' (1) denilerek, insanlık tarihinin maddi gerçekliğinin yerine, bilinmezliğin sisli yüzünü koymak, bir M-L'in değil, olsa olsa ideoloji olarak makyavelizmi ve ona eklenmiş oryantalizmi savunanların yaklaşımı olur.

Yukarıdaki sözlerin sahibi, uzun 'ideolojik çözümleme'sinde, ilginç, bir düşünsel idealizmi, materyalizm adına sergilemektedir. Mantık olgulara dayalı olmakla sınırlı olunca; kaçınılmaz olarak, tarihsel arka plan bir yana atılmaktadır. 'Dinsel özü insan özünde çözmek' denilen bu idealist yaklaşım, günümüzün değil, yüzyıl öncesi idealistlerinin yanlışlarının temeliydi. Ve Marks, işçi sınıfının bilimsel ideolojisinin temellerini atarken, toplumsal değerlerde alınması gereken dersleri, atılması gereken değersizliklerden ayıklarken, ilk attığı; tam da, 'dinsel özü, insani özüde çözmek' isteyen anlayışın ta kendisiydi. Öyle olmak durumundaydı.

Çünkü materyalizm; 'insan özü'nün tek tek her bireyin doğasında bulunan bir soyutlama olmadığı, gerçekliği içinde, onun 'toplumsal ilişkilerin bütünü' olarak alıyordu. Bunu kavrayamayan, 'gerçek öz'ün eleştirisine girmeyen, dolayısıyla; '1-Soyut-yalıtılmış-tek bir insansal bireyi önceden kabul ederek, tarihsel gelişimden ayrılmak ve dinsel duyguyu kendinde bir gerçeklik gibi saptamak' ve '2-Özü bu nedenle, ancak 'tüt' olarak, birçok bireyi doğal biçimde birbirine bağlayan içsel, dilsiz genellik olarak kabul' (2) (aç. Marks) etmeyi getireceğine özellikle işaret etmiştir. Tehlike salt bununla da sınırlı değil. Bu durum, 'dinsel duygu'nun kendisinin bir toplumsal ürün olduğunu ve tahlil ettiği soyut bireyin belirli bir toplumsal biçimi ait olduğunu'(3) görmektir. Ya da, görüle bile; toplumsaldır, o zaman gerçekliktir, öyleyse buna uygun yöntem bulunmalıdır mantığıyla, ona övgüler düzmeye kadar götürür insanı. Bu, sınıf bakış açısının görevi değildir. Olamaz da.

Pratikten yalıtılmış, dolayısıyla, temelini maddi gerçeklikten almayan bir düşüncenin geçersizliği, ya da, geçersizliği konusundaki tartışma gibi, maddi dünyadan kaynaklanan 'duyumlu sezgi'nin dışında kalan, ve salt zihinsel faaliyetlerin, bilinmezlikler karşısındaki çaresizliğini dile getiren din ideolojisi, tümüyle ortaçağ eğitim sistemiyle ilgili bir sorundur. Bu, 'Ortadoğu halklarının sınıfsal ve toplumsal kurtuluş'larının ideolojik-politik ayağı olarak sunulan dinin gerçek niteliğinin ne olduğunun da yanıtıdır.

'Sapla samanı birbirine karıştırmak' diye bir deyim vardır. A. ÖCALAN'ın din konusundaki yazısında yaptığı tam da budur. Din, 'anti-empyrealistik', 'anti-kapitalistik' vb. gibi özelliklerin tümünü kendinde toplamış. Din herşeyin ilacıymış gibi su-

"...İşçi kendisi ne kadar harcarsa, harcarsa da yarattığı yabancı, zehnel dünya o derecede güçlenir, kendini-iyi dünyaya ne kadar yoksullatırsa, kendine all' peyler de o kadar azalır. Tıpkı dündeki durum. İnsan ne kadar az pey verirse, kendine o kadar az pey kalır. İşçi hayatını ne kadar kopar, ama hayatı arak kendine değil, nesneye atılır." (MARKS, 1844 Felsefe Yazıları, (s. 74)

nulmuş. Aşırı övgü düzdüğünün farkına varmış olacak ki, kalkmış dinsel dogmaya bir de 'sol' yorum (4) getirmiş. İslamiyet'i, büyüklüğünün kanıtı olarak, 12 Eylül öncesinin grupçuk örgütüllüklerinin yapılarıyla kıyaslamış. Devrimci-demokrat örgütlerin başarısızlığına karşılık, islamiyetin başarılı oluşunu (5) koymuştur. Tarihsel, toplumsal ve sınıf ilişkilerinin, çelişkilerinin belirleyiciliğinin sözü bile edilmez. İslamiyet "başarılı" olduğu için büyüktür. 12 Eylül öncesi grupçukları yenildikleri için elbette ideolojileri de-küçüktür. 1905-1907 devrimleri de yenilgiye uğradıkları için küçüktürler. Humeyni başarılı olduğu için, islam ve Humeyni büyüktür. Tümüyle bir olguya tapınma, olguya, tam bir teslimiyet.

Olguculuk; felsefesiz bir felsefe, bir başka deyişle, felsefenin temel sorunlarını yadsıyan bir felsefedir, felsefesizliktir. Bu anlayışa göre, bilim, felsefeden vazgeçmelidir. Çünkü bilim başlıbaşına bir felsefedir. Bu, sınıf ideolojisinin yadsınmasıdır. Ne adına yapılırsa yapılsın, öz değişmemektedir.

İslamiyet, kabileden feodalizme geçiş bağlamında ele alındığında, bir siyasal devrimdir. Ama ancak o dönemde, Ve o günkü toplumsal gelişmeler bağlamında bu böyledir. Diğer dinlerin aksine islamiyet, doğuşuyla devlet dini olma niteliğini de kazandığından; 'ilerici' liğini en erken yitiren, gericileşen bir dindir aynı zamanda. Bu anlamıyla din; bölük pörçük insanlığın, aynı soydan ve ırktan insanların putlara göre ayrılmışlığına bir son verme, ve 'salt söylem düzeyinde kalan 'eşitlik; insanlığın yaşamına soktuğu oranda ilericiydi. Elbette, üretim 'güçlerinin nicel birikimlerinin, nitel dönüşümlere yönelik olanaklarını yarattığı ve buna bir hat açtığı oranda ilericiydi. Ondan sonraki gelişimi tümüyle statükoculuktur. Bu karakter ona, ekonomik gelişmeyle arasında bir çatışma çıktığında, kapitalizmin ekonomipolitik kategorilerini revize ederek, örtüleyerek idame ettirme kararlılığından gelmektedir. Bu uğraşında yer yer de başarılı olan din, yani siyasal güç, mutlak doğruluğun, idealizmin kalesi olarak karşımızdaki gerici ve statükocu karakterini gösterir. Sosyalizmden cephemizi, -gerçek anlamıyla sosyalizmden; 40 yıllık modern revizyonizmin ağız sakızı olan 'sosyalizm'den değil-burjuva demokratizmine döndüğümüzde, dinin ilericiliği tartışılmaz. Bizlerin de, yani M-L' lerinde gericiliği.

'İslamın özüne ve onun eşitlikçi adil özü' (6) ne sahip çıkmak, ya gerçekten olguyu anlamamaktır ya da, Ortadoğu'nun kaygan zemininde, bazı başka olguların başarısızlıklarını gerekçe göstererek, gerici niteliklerini bile bile, varolanın önünde diz çökmektir" Klasik komünist partileri Ortadoğu sahasında 70 yıldır varlık sürdürüyorlar. Ama en izole olmuş topluluk durumundadırlar. Bunun esaslı-özellikle ideolojik-nedenlerinden birisi de dinsel gerçeğe, komünistler tanrıtanımaz "din eşittir gericilik şeklindeki yanlış yaklaşımı" (7) denilerek, gericilikle uzlaşmanın zemini oluşturuluyor.

Her bir ülke komünist hareketi, emekleme çağında, materyalizmi kaba biçimiyle yorumlamıştır. Bu bir yerde kaçınılmazdır. Hele, geçmişten gelen bir gelenek yoksa. Ve özellikle de küçük-burjuva ideolojisinin, komünist bilincin yerine geçirildiği ülkelerde bu kesinlikle böyledir. Ortadoğu 'komünist' partilerinin, 'komünist' ismini taşımaktan öte, komünizmle bir ilişkileri

olmadığı bir yana, salt buradan hareketle, onların yanlış tutumundan ötürü dini, bir kurtarıcı olarak sahipleniş neyin nesi ola ki? M-L'lerin dine karşı politikalarının özü bellidir. Bu konuda, falan dönemde din öyleydi, şimdi başkadır demek, sorunun özünün açıklığı kavuşmasından kaçmak demektir. Kapitalizmin olgunluk dönemin denilen tarihsel kesim için, mesnetsiz olan bu iddiayı doğru olarak kabul edelim. Yani Marks ve Engels'in, Feuerbach'la tartışmalarında vurguladıkları 'afyon' niteliğini, o döneme özgü yapılmış bir belirleme olarak benimseyelim. Peki bunun kaynağı nedir? vb. soruları da bir yana bırakalım. Emperyalizm ve proleter devrimler çağının Marksizmi olan Leninizmin din konusundaki belirlemeleri neyin nesi oluyor?

Proletaryanın örgütlü bilinci, dini bağımsız bir olguymuş gibi ele almaz'. Almadığı içindir ki, ondan yararlanmak adına, pragmatik yaklaşımları da onaylamaz. Bu bağlamda, sömüren sınıflar ile, örgütlü dinsel propaganda arasındaki ilişkiyi tümüyle yok etmeyi ve emekçi halkı dinsel önyargılardan gerçekten kurtarma'yı önüne koyar. Ve proletaryanın örgütlü savaşının kurmayı olan parti, 'en yaygın olan biçimde bilimsel eğitim ve dine karşı propaganda örgütler' (8). Farklılık ne kadar açık değil mi?

Kürdistan halkının çoğu müslümandır diye; ve yine 'klasik komünist' partileri başarısız kaldı diye, proletaryanın çıkarları adına dinsel bağnazlığı körüklemek; ona övgüler düzmek, hakemediği değerleri vermek, takınılan tavrın doğru olduğu anlamına gelmez. Bu tavır, enazından iddia edildiği gibi, proleter 'sınıf tavrının' onaylayacağı şey değildir, olamaz da. Olsa olsa 'rel politikler' denilen ve olguculuğa dayalı zikzaklı politikalar izleyen proletarya dışındaki sınıf ve tabakaların işidir.

Din karşıtı propaganda, elbette, eleştiri konusu olan yazarın da haklı olarak parmak bastığı gibi, gerçekten inanmış insanın, bu durumdaki ezilmiş tabakalar ve emekçilerin duygularını incitmek, dinsel bağnazlığa hizmet eden tavırlar takınmak olmamalıdır. Ama bu hatalı tavır, bir uçtan bir diğer uca savrulmuş gerekçesi de olmamalı. Savruluş ne adına yapılırsa yapılsın, onaylanacak bir tutu değildir. Çünkü sınıf partisi, devrimin lideridir. 'Bu nedenle, ortaçağın tüm kalıntılarına ve bu arada eski resmi dine ve bunu canlandırma, yeniden biçimlendirme yolundaki tüm girişimlere karşı yürütülecek mücadeledeki ideolojik liderde proletaryanın partisi olmalıdır!' (9)

Yazar, yaptığı işin doğal olduğuna o kadar inanmış ki; yaptığı şeyi, 'bu silahı, egemen sınıfların elinde alarak onlara ve emperyalizme karşı İran devriminden dersler çıkararak anti-emperyalist bir doğrutuda kullanmak' (10) olarak adlandırabiliyor. İran devriminin gerçek anlamda anti-emperyalist olup olmaması bir yana, onbinlerce devrimcinin, yurtseverin, komünistin ve gerçek anlamda anti-emperyalistin kanı pahasına malolduğu unutturuyor. Onu buraya iten neden, devletin dini kullanmasıdır. TC kullanıyorsa, ben neden kullanmayayım mantığının uzantısında, sınıf farklılıklarının, bakış açısında birleştiği ya da, gözden kaçırıldığı bir yaklaşımdır bu.

Dileğimiz; gözden kaçırılmışlığın sonucu, ya da, röportajdaki bant çözümlemesinden kaynaklanan hata olmasıdır. Ancak böyle olmadığı kesin. Şimdi bu anlayışın ve bu iddialara kaynaklık eden bakış açısının özüne bakalım.

TC'nin tarihi en kaba haliyle izlendiğinde bile, işçi sınıfı ve küçük burjuvazinin 'siyasal özgürlüklerden' yararlanarak kitleleri örgütlemeye giriştikleri her tarihsel an ve kesitte, reaksiyoner sınıflar ki bunlar Türk-islam sentezini benimsemiş ve Şeriat'ın egemenliğini savunan kesim ve yapılarıdır- örgütlenmelerini kurmaya başlamışlardır. Daha önceki dönemlerde, bunlar, bugünkü gibi belirgin bir biçimde örgütlenmemişler ve ortalıkta

pek gözlüklenmişlerdir. Bu davranışlarının nedeni; güçsüzlükleri değil; aksine, güçlü oluşları, devlete egemen oluşlarıdır. Örgütlenmeye ve siyasal mücadeleye girmeyişlerinin nedeni, yeteneksizlikleri, burjuvazinin onları kullanmak istememesi değildir. Geçmişte kendilerini belirgin olarak ortaya koymayı, devlet ve bu yapıyla, ilişkili tüm kurum ve kuruluşları denetliyor oluşlarındandır. Devrimci ve demokratik ve giderek bağımsız sınıf örgütünün sağlayacağı ulusal, toplumsal ve sınıfsal kurtuluşun, devlet örgütü tarafından bertaraf edeceği inancının getirdiği rahatlaktır. Çünkü devlet kendilerini; ve devlete karşı bir kitle hareketinin, bir sınıf hareketinin kurtuluşu örgütleyip başarılı olacağına inanmıyorlardı. 'Ayak takımını' ezmek için devlet jop'unun ve dipçığının yeterli olduğu kanısındaydılar.

Ancak, Faşist-sömürgeci TC devlet mekanizmasının şurasında-burasında açılan gedikler, devleti destekleyen, onu sahiplenen, ona gereksinme duyan toplumsal katmanları ortaya çıkarmış, devlet örgütlenmesinde dışarıda kalan alanlardaki boşlukları doldurmaya başlamıştır. Bu, devletin din'i işine geldiği için kullanması değil. Gerici ideolojinin toplumsal, sınıfsal ve ulusal ilerlemeye, giderek kurtuluşa yönelmelerine karşı, karakterinin içkin gıdası olan 'reaksiyoner' niteliğini dışarı vurmasıdır. Devlet organını tahkim etmesidir.

Bu gerçeklik, gerek Osmanlı döneminde, gerek tek parti ve gerekse de çok partili döneme geçtikten sonra da hep böyledir. 12 Eylül'den sonra ise, devlet örgütlenmesinin yetersizliliği görüldüğünden, dinin militan ve reaksiyoner politikaları hem devletteki denetim alanlarının kilit noktalarında, hem de 'denetim dışı' denilen, 'ayak takımı' arasında örgütlenmeyi gerekli görerek, gediklerini kapatmaya çalışmıştır. Hele hele bu örgütlenmenin, tam da PKK'nın başladığı silahlı mücadele döneminde daha bir hızlandığı gözönüne alınırsa, işin vehameti daha kolayca görünür olmuştur. Devlete rağmen, ya da devlet denetimi dışında görünmek için 'ayak takımı' arasında çekici hale gelmesinin görüntüsüdür. Bunu en iyi görenin PKK önderliği olması gerekir. Gördüğünden kuşku yok. Yok olmasına yok da; 'Eylem herşey, amaç hiçbirşey'dir mantığı, proleter sınıf ideolojisinin yerine geçirildiğinde, bugünkü eklektizmin ve gelecekteki hüsrân'ın kaçınılmazlığının hiçbir öneminin kalmaması da doğal oluyor.

PKK önderliği, elinde tuttuğu 'bumerang'ı olanca gücüyle fırlatmıştır. 'Bumerang', şu anda geri dönüp fırlatılmıyorsa, ileride olmayacak demek değildir.

DİN VE YABANCILAŞMA

Din, insanların "aciz" ve "yetersiz" olan akılları ile, "hakkate" ulaşmak için boşuna çabaladıklarını, herşeyin sebebi, yaratıcısı ve düzenleyicisi olan ilahi kudretin, bu gerçeğe hazır bir biçimde, insana, peygamber aracılığıyla sunduğunu, insanların artık buna iman etmeleri gerektiğini, aksinin 'küfür' (Tanrıya inanmama ve ona ortak koşma. Dinsizlik, imansızlık. Dine uymayan görüşler taşıma) olduğunu söyler. Böylece tek tanrılı dinler, insana, o ana kadar özgürce ve sınırsızca kullandıkları düşünme eylemini, onun dayanağı olan eylemi, aklını kullanmayı, mantığı bir kenara bırakmayı emreder. Sorgusuz sualsiz imana (Yanlış da olsa, tanrı kelamına, sorgusuz sualsiz inanma) davet eder. Ve insan yaşamına girdiği andan başlayarak, akıl ve inanç karşı karşıya gelmiştir. Bu anlamıyla din, soyut düzeyde de kalsa, insanlar, arasında maddi dünyada değil, ahrette geçerli olmak kaydıyla ve temelini korkuya dayayan eşitlik düşüncesiyle yetinmelerini sağladığı oranda, 'devrimcidir'. Ondaki sonrası ise, tümüyle egemen ideolojilerin kitleleri uyutması bağlamında, yapıştırıcı bir görev üstlenen birinci derecede statükocu olmuştur. Daha özlü ve anlaşılır bir anlatımla, "Din, sermaye kölelerinin insancıl düşüncelerini, insana daha yaşarın yaşam isteklerini içinde

boğdukları bir çeşit ruhsal içki" (11) görevini görmüştür.

İnsanlar doğaüstü güç arasındaki ilişki, sürekliliği bir efendi-köle ilişkisi olarak kalmıştır. Din, insanın doğa karşısında duyduğu güçsüzlük duygusundan doğmuştur. Bu temel neden, dinde her zaman vardır. Zamanla daha da derinleşmiştir. Pek korkulan ölüm, yıldırım, sel, vb. doğal afetlerin nedenini anlayıp açıklayamamak, insan-doğaüstü güç arasındaki ilişkide, efendi din yararına kökleşmesini sağlamıştır. Antik toplumdaki, ya da, köleci toplumun son dönemlerin de toplumsal yaşama yerleşen tek tanrılı din, feodal topluma geçişle birlikte, karakterine içkin hükmetme niteliğinden dolayı, devlet dini olma aşamasına sıçramıştır. Geçmişte doğa üstü güçlerin nedenini anlayıp açıklayamama durumu, dini sığınacak bir liman durumuna getirmiştir. Günümüzde ise, kapitalist ekonomi-politikaların uygulandığı ülkelerin tümünde, hergün onlarca iflasın, intaharın, çevresel olumsuzlukların vb. olguların peşpeşe gelmesi, dinin, kapitalist sınıflar arasında değil, çalışan emekçi yığınlar ve sınıflar arasında yaygınlaşmasıyla, egemen ideolojinin ve politikanın ömrünü uzatmasına yardım etmektedir. Bu gerçeklik, yazarın anti-kapitalistlik payesi biçtiği İran'da çok daha böyledir. (12)

Günlük yaşamda, egemen sınıf ve güçlerin insan zihninde doğaüstü biçimlere dönüşmüş yansımalarından ibaret olan din, sınıflı toplumlarda, egemenliği sürdürme aracı olmuştur. Özcesi din, burjuvazinin sömürüyü sınırsız bir biçimde sonsuza kadar sürdürmeye ve emekçi sınıfı uyutmaya yarayan alettir. "Marksizm için bugün dinler, ve kilise, her türden dini örgütler, sömürüyü sonsuza kadar sürdürmeyi ve işçi sınıfını aptallaştırmayı amaçlayan, burjuva gericiliğine hizmet eden araçlardır. Yani işçi sınıfının kendisine yabancılaşmasının en etkili yoludur.

Tanrı kavramı ve onun felsefi-ideolojik açıklaması olarak toplumsal yaşamda yer alan din, 'başlangıçta, insanlardaki ussal şaşkınlığın nedeni değil, sonucu'dur. Daha sonra ise, 'bu ilişki, karşılıklı bir ilişki olarak' insanın yabancılaşmasındaki görevini sürdürmüştür. Yani din, bir yönüyle bilinçteki yabancılaşmanın sonucu, öte yönüyle de, insanın ussal olarak kendini kendinden dışlamasının aracı olmuştur. Niteliği bu kadar açık olan yabancılaştırıcı olguda, "yabancı değerlere karşı" (14) yönlerin olduğunu ileri sürmek, toplumsal-tarihsel gelişmesi tersten okumaktır. Ya da, tam anlamıyla olguların gösterdiklerini irdelemeden, yüzeydeki 'başarı'ların büyümesine kapılarak, şimdiye kadar saklı tutulan amacı ağzından kaçırmaktır. Yazıda oraya buraya serpiştirilmiş sosyalizm, diyalektik materyalizm, sınıf ideolojisi gibi argümanlar ise, işin vitrinidir. Müşteri aldatmanın tuzagıdır. Çünkü din, insandan yola çıkmasına karşın, insandan hep almıştır. İnsana ve insanlığa hiç bir şey vermezken; statükoya, verili düzene çok şey vermiştir. Verili düzene çok şey verirken; çalışan, emeğiyle geçinen insanın, bilinçlilik alanında, iç yaşamında kendi kendisine yabancılaşmasının ateşini körüklemekten bir an olsun geri kalmamıştır.

Bunu görmemek, gerçekliği başka yerde aramak ya da, ayakları üzerine oturmuş felsefeyi, yeniden kafası üzerine dikmeye çalışmak, tarihin tekerleğini geriye döndürmeye çalışmaktır.

Verili düzene çok şey veren; emeğiyle geçinen yığınların yaşamındaki yabancılaşmanın kaynağı din, bu yığınlar arasında, insanın bütün kusurları gibi, topluluksal insan yaradılışının genel sömürüsünü yapar. Onları, cennetle mukavele imzalatma vaa-diyle oyalar. Bu uğraşı sırasında da, din adamının yüreklerine ve beyinlerine sızmaları için, kapının hep açık tutulmasını sağlar. Bu gerçeklik ışığında biz, M-L'lere düşen, dine yeni yeni ve erişilmez payeler biçmek olmamalı. Marks'ın söylemiyle, "ya-

bancılışmanın özü ve aşılması gereken şeyin insanın kendini insan olmayan şekilde, kendine karşı olarak nesneleştirilmesi değil, kendini soyut düşünceden ayrı ve soyut düşünceye karşı olarak nesneleştirme'yi gerçekleştirmesini sağlamak, onları bu yönde eğitmek olmalıdır." (15) (aç. Marks)

Hele hele sözkonusu olan, tek tanrılı dinlerin sonucusu ve bir ölçüde bu nedenle en bağınaz, en militan ve insanlarımızın ulusal bilinç dahil, her türden yabancılaşmasının kaynağı olunca. Görevimiz, kendini daha bir yakıcı biçimde duyumsatmalı. Elbette bu, sokaklara dökülerek, dine karşı savaş ilan edilerek, sömürgeci burjuvaziye, emperyalizme yardımcı olalım demek değildir. Ama bu demek değildir diye, proletaryanın örgütlü bilincinin din konusundaki yaklaşımının ilkelerini bir tarafa atarak, dini kutsamak biçimde de olmamalı. Yaşadığımız bölgede-(Ortadoğu-ağırlığını belirgin bir biçimde duyumsatan din, Batı Avrupa'dakine benzer bir reformasyondan geçmemiştir. Kök saldırdığı toplumların ekonomik ve kültürel geriliklerini, eşdeyişle kendi ortaçağlarını aşamamış oluşlarından da güç ve hız alarak, militan ve tutucu (fundamentalist) doğasını canlı tutmuştur. Kendisini yeniden üretmesinin koşullarını rahatlıkla yaratmaktadır. Bunun böyle olmasında, kuşkusuz, en başında bir devlet dini olarak doğmasıdır. İnsani yaşamın bütün alanlarını, tüm ayrıntılarıyla kapsayan, düzenleme iddiası ve 'Allahın indirdiği kitapla hükmet' (16) buyruğuyla bütünleşen kurallar toplamıyla ilgili bir niteliktedir. İlericilerimizin-devrimcilerimizin katkılarını da unutmamak gerekir elbette.

Ortadoğu'da, emperyalizme karşı gelişen tepkinin yükünü omuzlayanların sınıfsal konumlarına bakmamak, islamiyet buyruğunun dalgalanışının görüntüsüne kapılmaktır. Halkımızın dinsel yönünü de gözönüne alarak, salt o duygulardan yararlanmak hesabıyla, dine haketmediği değerler biçmek, inanmış insanların, sınırlı bir oranda saflara akmasını sağlayacaktır belki. Ama öte yandan da, bu akışkanlık, kendi ideolojik söylemini, tutum ve tavrını da, proleter sınıf sahasına ulusal ve sınıfsal kurtuluşun zeminine taşıyacak, kendini o alanda da üretecektir.

İslam dininin temelinde, tüm diğer dinlerde de olan, ancak sonradan toplumsal yaşamla çeliştikleri için atılan yönlerini, bir bütünlük halinde barındırmaktadır. Böyle bir akışla, kendilerini taşırdıkları her alanda, dinin inançları, ibadet ve ahlak kurallarıyla ilgili işleri yürütmek ve egemen kalmak, bu konuda gerekiyorsa 'cihad' ilan etmek vardır. Bunun anlamı nesnel dünyanın; din dünyasının özel gözlüklerle sunduğu buğulu dünyaya tartışmasız açılması, giderek teslimiyeti getirmektedir. Teslimiyet demek; kavgasını verdiğimiz sosyalizm ve sınıfsız topluma varmada yolumuzu aydınlatan, 'bilimsel, dahası materyalist dünya görüşünü egemen kılmaktan, insanlarımızı komünizm davası doğrultusunda eğitmekten vazgeçmek demektir. Bundan vazgeçmenin kısa, dolaysız ve özlü anlamı ise; övgü dizilen dine tabi olmaktır. Proletaryanın materyalist anlayışına sırt çevirmektir. Oysa "Bir Marksistin maddeci olması gerekir. Yani dine karşı olması gerekir, ancak, bir diyalektik maddecinin dine karşı mücadeleyi soyut kuramsal, değişmez bir biçimde değil de, uygulamada sürmekte olan ve kitleleri herşeyden iyi eğiten sınıf mücadelesinin somut demeline dayanarak yürütmesi gereklidir".(Aç Lenin) (17) Ortaçağ karanlığının nesnel temeli olan dine, göz kırparak, onu hoş göstererek değil.

En kötü yabancılaşma: gelişmeyi önleyen tıkanıklıktır. Tıkanıklığı besleyen ideolojik arka planın kendisidir. Yazar, bir yandan Ortadoğu "komünist" partilerinin en yalıtılmış gruplar, oluşunu, dine yanlış yaklaşımlarına bağlıyor. Yani olayın bir yönüne-ki, onların komünistliklerinin ne menem birkomünistlik olduğunu sorgulama gereği duymadan-parmak basıyor. Ama

sosyalist ideolojinin Ortadoğu'da neden dünyanın en az etkinlik sağladığı alanlardan birincisi olduğunun nedenini araştırıyor, es geçiyor. Yüzyılların mirası kültür, ahlak, maddi yaşam koşullarının tarihsel verilerinin ortaya koyduğu gibi, din, insanoglunun kendinden ayrılmasının, kutsal olmayanın doğaüstü ve doğa ile bölünmesini geçerli hale getirdi.

Günümüzde bile, bunu hiçbir sorgulama gereği duymadan onayladığını unutup, görmezlikten geliyor. Bu güçlü yabancılaşmanın kaynağının fişkıran filizine, su veriyor. Bilindiği gibi yabancılaşma, "dış cevherlerde (tözlerde) ya da, şekilsiz öznelikte kayboluş ve yolunu şaşırarak demek değildir sade ce: yabancılaşma, aynı zamanda ve özellikle, nesnelleşme ile öznelleşmenin arasındaki iç bölünme ve bu iki yöneliş karşılıklı olarak birbirinden uzaklaşması (ki, bu uzaklaşma, onların hareketinin birliğini bozar) demektir." (18) Bu anlamıyla da kavramların içeriğini doldurmak, kavramları açılmak adına yapılan, işçi sınıfı ve emekçi yığınlarının hareketinin birliğinin bozulmasını önemsemektir.

Bunu önemsememek bir M-L'in görevi olabilir mi? Elbette ki olamaz.

KAYNAKLAR

- 1) SERXWEBÜN S. 91 Sf. 6
- 2) Marks Alman İdeolojisi Sf.21
- 3) Marks age. Sf. 21
- 4) SERXWEBÜN S. 91 Sf. 8
- 5) SERXWEBÜN S. 91 Sf. 7
- 6) SERXWEBÜN S. 91 Sf. 8
- 7) SERXWEBÜN S. 91 Sf. 1
- 8) Lenin Din Üzerine Sf. 64
- 9) Lenin age Sf. 35
- 10) 2000'e Doğru 1989 S.45 Sf.18
- 11) Lenin age Sf. 10
- 12) 2000'e Doğru 1989 S.45 Sf.16
- 13) Lenin Bütün Eserler C 15'den akt. V. AFANASIEV Felsefenin İlkeleri Sf. 580
- 14) 2000'e Doğru 1989 S.45 Sf.18
- 15) Marks, 1844 Fel. Yaz. Sf. 62
- 16) Kur'an, Maide Süresi 50'den akt. G. Dinç, Felsefe Dergisi 88/3 Sf. 54
- 17) Lenin age Sf. 30
- 18) H. Lefebvre, Mark'ın sosyolojisi Sf. 15

DEVAM EDECEK

ala yekiti

TC'nin Körfez Savaşına İlişkin Politikası Özünde Kürdistan Halkına Karşı Savaş Politikasıdır!

Herkes hasmıyla uğraşiyor. Sömürgeci-faşist TC de baş düşman olarak bellediği Kürdistan halkıyla uğraşiyor. Burada hemen belirtelim elbette bu sebepsiz bir düşmanlık kör bir kinin getirdiği intikam değildir. Bu düşmanlığın tarihten devraldıkları bir mirası, bugün ve gelecekte ekonomik ve siyasi çıkarlara dayanan bir temeli vardır. Bunlar öyle basit çıkarlar da değil, TC'nin varlık ve yokluk sorunudur. "Olmak ya da olmamak" yaşamsal meselesi haline gelmiştir. Kürdistan'da yaprak kıvılcırsa faşist TC hezeyana kapılır, gördüğü kabuslarla uykusu kaçır, rahatı bozulur, istikrarsızlığa düşer. Yara almış canavar gibi Kürdistan halkının avına çıkar. Son olarak, Körfez krizi bunun yol açtığı Körfez savaşı, savaşın ihtimal dahilindeki sonuçları... Irak'ta Saddam diktatörlüğünün devrilmesi halinde dengeler üzerine oluşturulan Ortadoğu statükosunun bozulması... Güney Kürdistan'da ve Irak'ta ortaya çıkan iktidar boşluğu ve böygeyi sarsacak olan muazzam devrim ortamı... Odakta Kürdistan sorununun varlığı ve kendisini dayatması bunun karşısındaki TC'nin politikası somut bir örnektir. Ortadoğu'da dengeler bir kez bozulur, staküko sallanmaya ve yıkılmaya başladığında kimlerin bu enkazın altında kalacağı önceden kestirilemez! Faşist Saddam'ın kimyasal silahlarla yokedemediği yanan ateş küllerinin altından kalan bir halk ve bu halkın zaptedilemeyen, önüne set çekilemeyen coşan özgürlük ve bağımsızlık seli... İşte Türk sömürgecilerinin ve bölgedeki bilcümle sömürgecilerin ve destekleyicileri emperyalistlerin korkusu bundandır. Bu korku Kürdistan devrimiyle sınırlı değil, Kürdistan devrimi Ortadoğu'da halkları saracak devrim ateşinin de kıvılcımı olacaktır.

Güney Kürdistan'dan oradaki Kürt halkından bize ne? Onlar ayrı, bizim "Dağ Türkleri" ayrı diyemiyorlar. Çünkü TC sömürgecileri kendi açılarından meseleyi "objektif" tahlil etmek ve ona göre çıkarlarının hesabını yapmak zorundadırlar. Kürdistan'ın dört parçası arasında bağı ve ilişkiyi dörde bölünmüş bir ülkenin ve üzerinde yaşayan parçalanmış sömürge ulusunun varlığını göremeyenlerin sadece kulakları çınlamasın, beyinleri zonklasın! Türkiye "solu" bakan kör misali bir aymazlığın içinde. Kürdistan'a sırtını dönmüştür. Onlar bu politikaları göremiyor mu? Yoksa "sükut ikrardan gelir" mantığıyla

sessizce onay mı veriliyor? Türk "demokrat" "sol" kesimin büyük parçası sözümona "anti-Amerikancı", "antiemperyalist" kesilmiş (!) Bu küçük burjuvazinin populist proleter sınıf tahliline dayanmayan, düşmanı hep Türkiye dışında arayan, Türkiyede'ki sınıf çelişki ve çatışmasını örtten, sınıf bilincini körelten, kendi efendisinin yanında saf tutacak politikasının bir versiyonu savaşın getirdiği devrim ortamından yararlanma yerine, "barış" sloganı ile kitleleri pasifize etmek ya da hedef şaşırılmaktır. Dikkatler başka noktalara toplanmış "Amerika" emperyalizmine "cihat açılmıştır(!) İt dalaşı bir savaşta faşist Saddam ve TC'nin Kürdistan'daki politikası ve hesaplarının üzeri örtülmekte gölgede bırakılmaktadır.

Kürdistan sorunu sözkonusu olduğunda geçmişten beri baktığımızda TC sömürgecileri düzen partileriyle, burjuva aydınlarıyla, medya araçlarıyla, ünlemlerle ünlemsiz "demokratlarıyla" tam bir "ulusal mutabakat" içindedir. Kürdistan sorunu sözkonusu oldu mu akan sular durur, aykırı sesler kesilir. Çünkü devletin bekası, "ulusal" çıkarları, "misak-ı milli" sözkonusudur. Sömürgeciler kılıç sallar, terör estirir, Kürdistan sömürgeci çizmeler altında bir kez daha ezilir, sürgünler, katliamlar başlar... Zorbalığın zulmün sınırı yoktur. Ama görünürde her şey yolunda, hiç bir olağanüstü durum yokmuş izlenimi verilir. Siyasal gündem başka şeylerle doldurulur, kamuoyunun dikkatini başka yönlere çekilir.

Bir devlette esas gündemi belirleyen toplumsal bir sorun vardır. Diğer sorunlar dönem dönem gündemi işgal eder görüntüsü verse de bunlar geçicidir. Bir anda ortalığı sarsar ve geçer. Ama gündemin birincil sorunu çözülmedikçe, her ne kadar üstü örtülse de, küllendirilmeye çalışılsa da, SS kararnameleleriyle bahsedilmesi yasaklansa da sürekliliğini ve varlığını korur. Bütün bu gündemi değiştirme, küllendirme çabaları suni zorlamalar olarak boş bir çabadan öteye geçmez. Kürdistan sorunu Türkiye'de gündemin birincil ve esas sorunudur. Bundan kaçmak mümkün değildir. TC'nin yetkilileri böyle bir sorun yokmuş görüntüsü çizerler. Bu sadece görüntüde böyle olmakla beraber esasta hesabını bu gündem üzerine yaparlar. Bu politik tutumun kendisi bile bir politik hesaptır. Sömürgeciler iktidar ve burjuva muhalefetiyle içine girdiği bu saman altında su yürütme çabaları sonucu görünürde Kürdistan sorununu

görmezsin. Medyasıyla, TRT ve basınıyla farklı gündem maddeleri oluşturur. Kitleleri uyutmak için olayların ardındaki gerçeği vermeksizin köpüğüyle, oylar yönlendirir, şekillendirir. İdeolojik siyasi ve kültürel hegemonyası, eğitim politikasıyla gerçekleri çarpıtır. Hileye başvurur, ya balon haber verir ya da basında dezenformasyona başvurur. Şu anda dünya'da gündemi işgal eden Körfez Savaşı Kürdistan sorununu gündem dışı bırakmıyor. TC'nin gündemindeki birincil sorun olarak daha da öne çıkarıyor. Çünkü sömürgeci faşist TC devletinin Körfez politikası esas olarak Kürdistan üzerine hesap politikasıdır. Biz bu politikayı altında yatan gerçeklerle irdelemeye çalışacağız.

Öncelikle, şu belirlemeyi yapalım. Bir dönemi ve olayları tahlil etmek nedenleri ardarda ve iç bağlantılarıyla bulup ortaya çıkarmak ve bunların yol açacağı sonuçlarına indirgemek diyalektik bir tarzda olayların incelenmesini gerektirir. Burada "siyasal olayları, son tahlilde, ekonomik olan nedenlerin sonuçlarına indirgemek sözkonudur" (Engels). Günümüzde enformasyon çok gelişmesine rağmen anın siyasal olaylarını bütün boyutlarıyla, ekonomik temelleriyle ortaya çıkarmak mümkün görünmemektedir. Çünkü bir sürecin başında son derece karmaşık olan ve hergün değişen etkenler çoğu zaman üstelik en önemlileri birden bire gün ışığına çıkmadan önce örtük kalırlar. Sonradan gün ışığına çıkanlar, sonradan devreye giren yeni etkenler sözkonusudur. Bu gelişmelerin toplu bilançosunu anında yapmak pek mümkün olmayabilir. Engels bu durumu şöyle izah eder: "Belli bir dönemin ekonomi tarihine aydınlık toplu bir bakış, sözkonusu an için hiç bir zaman mümkün değildir; bu ancak her şey olup bitikten, malzemeyi toplayıp ayıkladıktan sonra yapılabilir." (Marks, Engels: Seçme yapıtlar, Cilt 1. s. 227 Birinci baskı, sol) Demek ki dönemin başlangıcındaki durumu ve etkenleri değişmez kabul etmek sonradan devreye giren etkenleri, örtük olan etkenleri hesaba katmamak insanı fena halde yanıltabilir. Doğru bir tahlil sürecin sonunda elde edilen veriler toplanıp ayıklandıktan sonra yapılabilir. Bu böyledir diye Engels'in de peşinden belirttiği gibi gelişmelerin ve anın tarihini yazmaktan hiç kimse alıkonamaz. Kendi içinde yanılgılar taşısa bile insanlar müdahaleci olmak için dönemini tahlil eder, ilerisi için örgütlerde bulunur.

Körfezde patlak veren sömürgeci-emperyalist paylaşım savaşı sürecinin henüz başında bulunuyoruz. Dönemeci, bütün ve gelecekte bölgenin statükosunu bozacak coğrafyayı yeniden şekillendirecek önemde görüyoruz. Süreci tahlil etmeden önce şu tespiti yapalım.

Emperyalistlerin ve Ortadoğu'daki sömürgeci, gerici devletlerin politikalarını belirleyen esas öğe çıkarlarıdır. Pragmatizm emperyalist sistemin egemen felsefesidir. O, kapitalist sınıfın kuram ve yöntemi, onun dünya anlayışı ve hareket tarzıdır. Pragmatizmin ilkesi yoktur. Onun siyasetinde çıkar ilişkisi, kâr güdüsü yatar. Bir zamanlar İngiltere başkanı Churchill şu özdeyişle bu evrensel "yasayı" en iyi şekilde dile getirmiştir: "İngiltere'nin dostu, düşmanı yoktur, sadece çıkarları vardır." Emperyalist ve gerici devletlerin bu ilkedan hiç ayrılmadıkları görülür. Pratikte kendi çıkarlarının peşinde koşarlar. Burjuva siyaseti bu çıkarlarını elde etme savaşıdır. İnsanlık değerleri, toplumsal çıkarlar, hak, adalet özgürlük çöküş içinde bulunan sınıfların pragmatik çizgisine terstir. Emperyalistler ve gerici devletlerin kendi çıkarları için yapmayacakları şey yoktur. "Eğer para Augier'in dediği gibi; dünyaya, bir yanığında doğuştan kan lekesiyle geliyorsa sermaye tepeden turnağa her gözeneğinden kan ve pislik damlayarak geliyor" "Ouarteriy Reviewer, sermayenin, karışalaktan kaçtığı ve ürkek olduğunu söylüyor ki, bu çok doğrudur, ama sorunu pek eksik olarak ortaya koymaktadır. Sermaye, kar olmadığı zaman yada az kar edildiği zaman hiç hoşnut olmaz,

tıpkı eskiden doğanın boşluktan hoşlanmadığının söylenmesi gibi Yeterli kar olunca sermayeye bir cesaret gelir. Güvenli bir yüzde 10 kar ile her yerde çalışmaya razıdır; yüzde 50, küstahlaştırır; yüzde 100, bütün insanal yasaları ayaklar altına aldırır, yüzde 300 kar ile, sahibini asturma olasılığı bile olsa, işlemeyeceği cinayet atlamayacağı tehlike yoktur" (T. J. Dunning, Aktaran Marks, Kapital Cilt 1 s. 779, sol) İşte bütün sermaye, sahibinin başını yiyecek cinayeti işliyor. Bazı aklı çokların akıl dağıtmaları, bu çılgınlığa şaşırmaları sömürgecileri ve emperyalistleri rasyonel olmaya davet etmeleri bu sermaye düzeninin temel yasalarını kavramamalarından ileri geliyor. "Savaş politikasının başka araçlarla sürdürülmesidir" diyordu, Klautswitz. O halde biz de savaş öncesi politikalara, bu politikaların nedenleri ni ele alalım.

KÖRFEZ SAVAŞININ NEDENLERİ

2 Ağustos'ta Irak'ın Kuveyt'i işgali ve sonra da ilhakı emperyalist-sömürgeci savaş öncesi Körfez krizinin başlangıcıdır. Irak bir "asker-polis" devleti örgütlenmesiyle bütün yetkilerin tek elde topladığı, demokratik hak ve özgürlüklerde en ufak bir kısıntı olmayan BAAS ırkçılığına dayanan Saddam Hüseyin'in "tek şef" olduğu sömürgeci-faşist bir diktatörlüktür. 18 Milyonluk bir devlet nüfusuna, emperyalistler tarafından kar güdüsüyle korkunç bir şekilde donatılan 1.5 milyonluk bir ordu. Bütünüyle savaşa göre örgütlenmiş bir devlet kurumu, mantığı gereği yayılmacı, sömürgeci emellerini gerçekleştirme peşinden koşacaktır. İran'ın istikrarsız, zayıf olduğu bir dönemi fırsat bilerek salduran Saddam 8 yıllık haksız savaşın kan kokusu henüz orta yerde dururken, bu kez değişen dünya dengelerini, bölgelerini, bölgedeki dengeleri silahlı gücünü hesaplayarak kendince "uygun bir fırsat"ta kendisinden askeri olarak zayıf olan Kuveyt yağlı lokmasını mideye indirdi. Irak'ın görüntüdeki başlıca işgal gerekçeleri şunlardı: Kuveyt'in petrol üretim kotasını artırarak bunu petrol fiyatında düşüşe neden olması, Irak'ın 1 milyar dolar zararına yol açması; İran-İrak savaşı esnasında, Irak'a ait olan Rumaiyla bölgesinde Kuveyt'in sınırı aşarak petrol çıkarıp satması; Irak-İran savaşında Kuveyt'ten alınan 30 milyar dolar borcun tüm Arap devletlerinin savunması için savaştığından 20 milyar dolarının silinmesi; Nihayet Kuveyt Osmanlı döneminde Basra'nın bir kazası olduğu Irak'ın buranın üzerinde tarihi hakkı olduğunu iddia etmesidir. Bu uyduruk gerekçeler aslında bir bahaneydi. Bu görüntünün altındaki gerçek, Saddam diktatörlüğünün önlenebilir sömürgeci yayılmacı emelleriydi. Şöven Arap milliyetçiliğine ve dini gericiliğe oynayarak Ortadoğu'da Arap liderliğini elde etme başlıca zenginlik kaynağı olan petrolü ele geçirme ve hegemonyasını kurmaktı.

Körfez krizinin başından itibaren ön planda rol alan Saddam'a karşı cephenin başını çeken ABD emperyalizmi olmuştur. ABD emperyalizmi diğer emperyalistleri ve bölgedeki gerici devletleri aralarında çelişkiler olmasına rağmen bir bayrak altında toplayarak buna karşı koymuştur. Her emperyalist gücün Sovyetler de dahil ve bölgedeki sömürgeci ve ya gerici devletlerin olaya bakışta ve aldıkları politik tutumda değişik hesapları ve çıkarları vardır. Bugün savaşta oynadığı rolü bakımından kısaca ABD emperyalizminin gerekçelerine değinelim: Bir kez ABD ve batılı emperyalistlerin petrol çıkarı vardır ve bunun dünya ekonomisindeki fonksiyonel etkisi gözönüne alındığında yalnız Irak'ın elinde toplanmasını istemez. Çünkü, bu onların hayat damarıdır. İkincisi, Sovyetler ve Doğu Avrupa'daki son gelişmelerden sonra bunların batı kapitalizmine entegre olmaya doğru yol alması iki süper devlete dayalı güç dengesinin yıkılması, Ortadoğu'da da Sovyetlerin eski nüfuzunu yitirmesi, ABD emper-

yalizmi emperyalist sistemin başında dünya liderliğine oynamaktadır. Ortadoğu'da da bu liderliğini pekiştirmek kendi sistemlerine göre "yeniden düzenlemek" istemesidir. Diğer bir neden Ortadoğu'da bölgesel güç dengelerinin değişmesi, emperyalizmin çıkarını koruyan bölgede şu yada bu devletin tehlikeye düşmesi, bölgedeki stakükonun bozulması vb. başlıca gerekçelerle emperyalizm çıkarlarını güvenceye almak, dünya paylaşımında sömürü payını kaptırmamak istemesidir. Yoksa bir ülkenin bağımsızlığı ve halkların özgürlüğü teraneleri söz konusu müdahalenin gerekçesi değildir. Emperyalistler eğer "hak koruyuculuğu" yapıyorlarsa yıllardır Ortadoğuda temel iki sorun olan Kürdistan ve Filistin'in ilhakına neden karşı çıkmıyorlar. Tartışılır bir pozisyonda olan bir Arap Şeyhinin suni devletini korumak bunun için bütün güçlerini seferber ediyorlarsa bunda esas olan kendi sömürgeci çıkarlarıdır. İşte bu çıkar çatışmaları politikalarını şiddetle sürdürmek olan savaşa yol açmıştır.

Bölgenin yanbaşında yer alan Türkiye'ye gelince yazımın esas ağırlık konusunu oluşturduğu için bölgede geçmişte izlediği geleneksel politikasına kısaca değinelim. Böylece bazı kemalist çevrelerin iddia ettiği TC'nin mevcut körfez savaşına ilişkin politikasının geleneksel politikadan farklı olup olmadığını da göstermiş oluruz.

TC'nin Geleneksel Dış Politikası: EMPERYALİZME BAĞIMLILIK, EMPERYALİSTLERİN DESTEĞİNDE SÖMÜRGEÇİLİK VE YAYILMACILIKTIR

Her şeyden önce TC, feodal-sömürgeci Osmanlı imparatorluğu'nun mirascısı ve enkazı üzerine kurulmuştur. O'nun geleceğini taşımaktadır. TC'nin ilk kuruluşunda Kürdistan'da, Osmanlılar'dan miras aldığı sömürgeçiliği sürdürmüştür. Daha sonra Hatay'ı kendi topraklarına katmıştır. Çok uzaklara gitmeden 1950'li yıllardan bu yana ele alacak olursak, TC devleti ABD'nin başını çektiği Batılı emperyalistlere bağımlı, onların çıkarları, onayı ve desteğiyle kendi devlet çıkarlarının uyumu ölçüsünde bir politikanın yürütücüsü olmuştur. Bu dönem dönem emperyalist efendileriyle çelişkileri çatışmaları da bağrında barındırmıştır. Emperyalizme yaslanarak, ondan destek ve güç alarak Kürdistan üzerinde sömürgeci politikasını yürütmüş dönem dönem de bölge üzerinde hegemonyacı politika gütmüştür. Nato'ya katılmak için ta Kore'ye bile asker göndermiştir. ABD ve İngiliz emperyalistleri ve bölgedeki gerici devletler komünizmin, toplumsal devrimlerin ve bölgedeki halkların ulusal kurtuluş mücadelelerinin önüne set çekmek, dolaysız müdahalede bulunmak için 1955'te kurulan Bağdat Paktı'nın birinci derecede kurucuları arasında yer almıştır. Irak'ta 1958'deki darbenin bir sonucu olarak Irak'ın bu pakttan ayrılmasıyla Bağdat Paktı Cento'ya dönüşmüştür. Cento'nun daimi üyesi olarak 1979 da İran devrimi, 1974 Kıbrıs işgali bu kuruluşu fiiliyatta işlemez kılmıştır- örgütün feshine kadar kalmıştır. 1957 yılında Sovyet yanlısı Suriye yönetimine karşı TC sınırda askeri manevra yaparak tehdit etmiştir. Sovyetler Birliği TC'nin Suriye'ye saldırısı halinde karşı saldırıda bulunacağını açıkça söyleyince ABD TC'yi müdahaleden vazgeçirmiştir. 1958'de Irak'ta General Kasım'ın darbe yapmasıyla fiili müdahale kararı almış, Sovyetlerin sınıra asker yığmasıyla fiili müdahaleden vazgeçmek zorunda kalmıştır. Aynı yıllarda iktidarını yitirmekle yüzyüze gelen ABD ve İngiltere ile birlikte gerici Ürdün Kralı Hüseyin'e destek çıkmıştır. Sözümona muhalefet olma konumundan dolayı "barışçı" geçinen Ecevit'in 1974 başbakanlığı döneminde başta ABD ve diğer emperyalistlerin karşı olmalarına rağmen TC Kıbrıs'ı işgal etmiştir. Bütün bu olaylar, TC'nin geçmişten beri bölge üzerinde emperyalistlerin ve kendi "ulusal" çıkarlarının

doğrultusunda bölgede hegemonyacı, sömürgeci bir güç olduğunu, yayılmacı bir politika güttüğünü gösterir. Bölgedeki halkların başında "emperyalizmin kılıcı" kesilmiştir-Kürdistan olgusu TC'nin geçmişten bugüne bölgede izlediği dış politikasını ortaya koymaktadır. Elbette kendi çıkarları gerekmedikçe sadece bağlı bulunduğu emperyalistlerin çıkarı için maceraya atılmadığı; diğer taraftan uluslararası güç ve dengeleri bütünüyle bir tarafa barakarak gücünün kaldırmadığı durumda kendi çıkarı için "donkişotluğa" soyunması da beklenmemelidir. Çünkü, bu onun sonu olur. Ama emperyalistlerin desteğinde kendi devlet çıkarlarıyla bağlı bulunduğu emperyalist tekellerin çıkarlarının uyumu ölçüsünde bütünleşen bir sorunda müdahaleci olmuş ve olacaktır. Emperyalistler arası denge, çelişki ve çatışmalarda uygun fırsatı yakaladığında emperyalizme rağmen dış müdahalelere girişmiştir. TC'nin politikasının "yurtta sulh cihan da sulh" olduğunu ileri süren egemen sınıf sözcüsü kemalistler galiba eski Türkler de Moğollarda ve Osmanlılarda olan fetihçiliği, akıncılığı bekliyorlar. Zaten tarih kitaplarında bu özelemleri dile getiriyor, yeni genç nesillerin beyinlerine işliyorlar. "Arap dostu" geçinen TC yakın geçmişte Cezayir ve Mısır'ın emperyalizme karşı mücadelelerinde emperyalistlerin yanında saf tutmuştur. Sömürgeci TC'in politikası kemalistlerin ifade ettikleri gibi hiç de "yurtta sulh cihanda sulh" değildir. Kürdistan'ın sömürge olgusu bu iddiayı geçersiz kılar. Kıbrıs işgali nasıl "barış Harekatı" ise yarın Güney Kürdistan'a müdahale Kerkük ve Musul'un işgali de "barış" veya "Hürriyet" Harekatı olabilir. İçteki askeri faşist darbeler "demokrasiyi koruma ve kollama hareketi" adı altında yönetime el koymuyorlarmı? Böylece faşist TC sopası altında "yurtta barış" sömürgeci emeller peşinde koşması da "dünyada barış" olur (!)

KURT DUMANLI HAVAYI SEVER

Körfez krizinden önce Kürdistan hakkında ulusal uyanışın derinleşmesi, yükselen ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında TC tam bir acizlik içindeydi. Kürdistan'da zaten bir savaş sürüyordu. TC işlediği cinayetlerle baskı ve işkence ile sorunun üstesinden gelemeyince yeni yollara başvuruyordu. 12 Eylül faşist anayasası bile Kürdistan'ı yönetmede yetersiz kalıyordu. Kürdistan artık olağanüstü hal, özel Vali, özel kolordu, özel tim, özel harp dairesi vb. ile "özel" yönetiliyordu. Yasalar yetersiz geldiğinden Kürdistan kararnamelele yönetiliyordu. Sömürgeci kararnamelele yönetilirdi. Peşpeşe kararnamelele çıkmaya başladı. Nevroz 90 ey-lemlerinden sonra 413 ve 421 sayılı kararnamelelerin bir hukuki çerçevesi bulunamayınca yeniden düzenlenerek sansür ve sürgün (SS) 424 ve 425 sayılı kararnamelele yürürlüğe girdi. Bunun mevcut anayasa'ya aykırılığı ortaya konunca muhalefetin başvurusuyla iptali gündeme gelince, 430 kararnamelele çıkarıldı. Kürdistan kararnamelele yönetiliyor ve sıcak bir savaş yaşıyordu. TC diğer sömürgecilerinde başvurduğu gibi Kürdistan'da nüfus kaydırmasına başladı. Sınır bölgelerini boşalttı, köyleri yıktı. Ancak büyük direnişlerle karşı karşıya geliyordu. İç ve dış kamuoyundan tepkiler alıyordu. Kurt dumanlı havayı sever misali krizin gölgesinde Kürdistanı insansızlaştırma politikasını hayata geçirdi. 9 Ocak'tan sonra ki günlük basında manşetler: "Güneydoğu'dan", "İstanbul'a Akın" "Kimyasal silah telaşı" "Kaçan kaçana"... Derken TC yarattığı psikolojik baskı ortamında yarattığı panikle Kürdistanı insansızlaştırma hedefini gerçekleştirmişti. TC körfez savaşına girmeden savaş patlak verdiğinde Kürdistan hayalet şehirleriyle yıkılan, yakılan, boşalan köyleriyle tam bir vira-neye çevrildi. Gazeteciler savaşın gölgesinde bile western filmlerindeki rüzgarın uğultulu sesi, yerlerde dükkân tabelaları, kapıları olmayan pencereleri kırık evleri, boş ıssız caddelerin tasviri-

ni yapıyorlardı. Bunlara Cizre bir örnektir. "Cizre bildiğiniz eski Cizre değil", şehir havası çocuk çılgılığı duyulmuyor. 52 bin insanın yaşadığı ilçe birdenbire 20 binin altına düşmüştü. Kalanlar evlerine çekilmiş, "başlarına gelecekleri bekliyor"du. İşsizlik, sömürgeci-faşist devlet terörü baskı ve savaş insanların bin yıllardır yaşadığı yerleri terketme gerekçeleriydi. İpek yolu "eskinin" terkedildiği yüzyıllardaki yalnızlığına yeniden bütünmüş durumda. Sömürgeci-faşist TC savaşa girmeden önüne koyduğu Kürdistan'ı insansızlaştırma hedefini böylece yarattığı psikolojik ortamla gerçekleştirmişti.

Körfez'de savaş başlayınca ABD'ye tahsis edilen İncirlik, Batman, Erhaç ve Piriçlik havaalanlarında kalkan uçaklar Irak'ı bombalarken TC devleti bu ortamdan faydalanarak panik yaratmak, halkı sindirmek ve göçe zorlamak için Kürdistan'ın belli yerlerini bombaladı. Batman'da patlamalar olduğunu yazan günlük gazeteler, Cudi'de bombalama olduğunu da yazdılar. TC yetkilileri ya "arıza" veya "eğitim" uçuşu gerekçeleri ile olayı kamufla ediyorlardı. (Bakınız 22 Ocak 1991 Güneş) Cumhur Keskin sorunu TBMM'ye taşıyor ve Başbakanı yanıtlaması için şu soruları soruyordu. Cudi'nin bombalanmasına değinerek, "Bombalama olayının orada yaşayan insanlar arasında panik yaratarak, onları göçettirmek, göçe zorlamak için yapıldığı söz konusudur? Ayrıca TC'nin Irak'ta Kürt bölgelerini bombaladığı haberlerine değinerek, "Bu bombardımanlardan Kuzey Irak'taki kaç Kürt yaşamını yitirmiştir." (Güneş 24 Ocak 1991)

Bütün dünyanın ve Türkiye kamuoyunun dikkati Körfez krizi ve Körfez savaşı üzerine toplandı TC sömürgecileri Krizin ve Savaşın gölgesinde Kuzey Kürdistan'da sessiz bir şekilde Kürdistanı insansızlaştırıyor planladığı oyunu oynuyordu. İçişleri bakanı Hain Abdulkadir Aksu büyük oranda göçün meydana geldiğini, şehir merkezlerinin boşaldığını itiraf ederken "tabansız bir millet" olduğumuzu anlatıyordu ve kendince "muhalafeti" panik yaratmakla suçlayarak göçe sebep olduğunu söylüyordu. (Cumhuriyet 24 Ocak 1991) Böylece suçunu itiraf ederken bunu muhalafete yükliyordu.

Sorunun bir diğer yanı savaşa ilgili Kürdistan halkını koruyacak hiç bir tedbirin alınmaması oldu. Kimyasal silahlara karşı savaş bölgesindeki her ülke gaz maskesi sağınak vb. önlemler alınırken TC adeta Kürdistan halkının katledilmesini ister bir tutum takındı, göstermelik de olsa bir tedbire yönelmedi.

Yukarıdan beri anlatıklarımızdan şu sonuç çıkar. Türkiye savaş ortamını Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini bastırmak için değerlendirmiştir ve "sessizce", gözlerden gizliyerek Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelisini elimine etme çabasına girmiştir.

Elbette TC sömürgecilerinin savaşa ilgili politikasında Kürdistan'ın yeri sadece bununla sınırlı değildir. Bu savaş öncesi politikasını savaş ortamında gerçekleştirmesidir. Asıl savaş politikasında Kürdistan ayrı bir yere oturtulmuştur.

TC'nin savaş politikası diğer emperyalist ve sömürgeci güçlerde olduğu gibi temeli pragmatizme dayanır. Turgut Özal'ın deyimi ile "Bir koyup yirmi alma"dır. Birleşmiş Milletlerin Irak'ın Kuveyt'i işgal etmesiyle aldıkları ambargo kararı çıkar çıkmaz Türkiye derhal uymuştur. Bundan sonra Turgut Özal resmen "savaş tüccarlığına başlamış" halkın muhalafetine rağmen savaşı ele geçmez bir fırsat olarak ganimeti değerlendirmeye girişmiştir.

Ocak 1991
H. BAWER
(DEVAM EDECEK)

HER MİZGİNİK XELATEKÊ DIXWAZÊ

Gelî kurdan: Sih miletên ji hev cihê û zar ji hev dûr, dixelîçê Farisîde di pênc mehan de, ji bo çukulatan! bendeke xwe çêkirin, mil bi mil ve şer dikin, lê miletê me yê ji dê û bavekî, ji hezarên sala ve ji bo xelaskirina rihê xwe çima ni kare bendeke xwe çêkê û mil bi mil ve şer bike? Di dîrokê de gelek caran dijminê me ketliye ehmeqî û kawikiyê de, keysa me lê hatiye, lê me ferzende jî dest xwe berdaye,! û wê hêjî ferzende ji destê me herin heger em nikaribin bibine yek Gelî kurdan: Mizgînîyê bidine hev! havaye yekîtîk dikê bi cî bibê!! Dîbê ku win behwer nekin lê nabê win xwê bi dûrxin, Werin bibînin çawa HE LEBCE û ZÊWE û DIYARBEKİR û CIRNIK û ŞERNEX li hev civîne, Kulîk û çiçekan ji goristanên şehîdan banga xwe hildane, mîlet vê carê banga şehîdan bihîst, hemî partiyen siyasî û hunermendû xwendevanan soza kurdê berê bi hev re dan ku kerwanê xwe bikine yek, navê xwe bi pênuşa yekîtîyê danîn (malben-da kurd), neha bi mihvanî li PARÎSE, rawestana dawî li KURDISTANE ke serbixwe ye, EV civat cara yekem ji hêz û huner û zanîna kurda digere, bi yek tayije doza kurdan di hilgîrê, Mil bi mil ve, pê bi pe re dirneşê, DI despreka behara îsal de ku NEWROZA me bi berê xwe cewî Te, berek cejna me ye û berê didiwa vebûna vê malê ye, Zar û neynika mîletê kurde, le divê ev berê xweş yê cewî bi pîzanî ne mirê, HEWARa me mîlete ku li çêliyê xwe tim migate ye, Nişana biserketina vê malbendê lihev hatin û hevgerîna eji û tîfîngê ye, getandina şalikê axatîyê ye, hilgirtina taca EHMED ê XANI ye EV hêviya ku ji mej xewna me bû, şabaş ji vê rojê re ku va bi cî bu û pekhat, Gelî herçî kurdên welat parêz tu nistiman perwzer Divê em vê malbendê pîroz bikin, her yek li gor ferehiya çavê xwe xelatekê pêve bikê, bidê xuya kirin ku kure restem û guhderz û mîdiya ye, ji bo kêfa dijmin li yekîtîya kurds newê malbend spasiya we dikê û nêzik kerwanê kar bi rê ve di çê, OXIR WELATE, RÊ XEBATE, KERWAN YEK CIVATE..

Pêt xwezani.

ZAFERİ GECIKMİŞ SEVDAYIM
ŞİİRLER
İLHAMİ SERTKAYA
ÇIKTI

(Bu yazı daha önce MB saflarından ayrılıp hareketimize katılan arkadaşların ilk tavır yazısıdır.)

TEMEL TEZLER VE TAVRIMIZ

S. Erdoğan, H. Can, H. Mir

Bütün ülkelerin proleterlerinin, proleter dünya devrimi için her günküden daha yoğun görev ve sorumluluklarla yükümlü olduğu zorlu bir dönemden geçiyoruz. Emperyalist-kapitalist sistemin olanca gücüyle devrime ve sosyalizme saldırdıkları günümüzde, uluslararası karşı devrim her türlü yola başvurarak gerici egemenliklerini korumaya çalışmaktadır. Halkların ulusal ve sosyal kurtuluş mücadeleleri kanla boğulmaya çalışılıyor, devrim ve sosyalizm uğruna mücadele eden güçlere karşı, bütün karşı-devrimci yöntemler uygulanmaya koyuluyor. Ne var ki, koşulların ağırlaşması halkların kurtuluş mücadelelerini önlemeye yetmiyor. Bunun en açık ve kesin kanıtı, bugün dünyanın çeşitli bölgelerinde elde silah emperyalist güçlere karşı mücadeleyi yükselten halkların savaşıdır.

Bölgemiz Ortadoğu, halkların yüzyıllık mücadele mirasını bugünlere taşıyan ve başkaldırıyı temel alan onurlu geleneği bugünde sürdürmektedir. Emperyalist, sömürgeci ve siyonist saldırılarına karşı durmaksızın devam eden kurtuluş savaşları yaygınlaşarak ve kitle-sel birboyut kazanarak yeni ve etkin gelişmeler kaydetmektedir. Emperyalist dünyanın sürekli iştah alanı olan bölgemizde her gün yeni emperyalist entrika ve hile ile karşılaşmak artık neredeyse yaşamın parçası haline gelmiş bulunmaktadır.

Yaşanılan mevcut ağır ve çetin koşullar altında bölge halklarının devrimci birliği ve dayanışması büyük bir önem kazanmaktadır. Ortadoğu'da sömürgeci ve emperyalist güçlere karşı, devrimci güçlerin dayanışması, halklar arasındaki enternasyonalizmin gerçekleşmesi ve de daha da sağlamlaşması bölge üzerindeki emperyalist denetime ciddi bir darbe vuracak, halkların özgürlük savaşımında ileri ve önemli bir mevzi yaratacaktır. Bu yönlü hazırlıkların büyük bir devrimci sorumluluk gereği bilince çıkarılarak ilerletilmesi doğru ve kaçınılmaz olanıdır.

Halkların ulusal ve sosyal kurtuluş mücadeleleri tüm baskı ve zorluklara rağmen yükselirken, dünyada son

dönemde meydana gelen gelişmeler, özellikle kurtuluş mücadeleleri açısından önemli tehlikeleri, açmazlarda gündeme getirmiştir. Emperyalist-kapitalist dünyanın sosyalizm güçlerine karşı pratikte kazandıkları geçici zaferler ve "sosyalizm" adına konuşan güçlerin yüzlerindeki sahte sosyalist maskeyide çıkararak, kapitalist dünyaya açıkça eklenmeleri, sosyalizme ve devrimin tüm kazanımlarına karşı cepheden saldırıya geçmeleri, sosyalizmden etkilenen ulusal kurtuluş güçlerini olumsuz yönde etkilemekte, halkların, emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı yürüttükleri kurtuluş savaşları dinci ideolojilerin, burjuva düşüncelerinin doğrultusuna sokulmaya çalışılmaktadır. Bu durumun kendisi, ulusal kurtuluş savaşlarında proleter sosyalist çizginin önderliğinin önemini daha da artırıyor. Ama aynı şekilde bu, devrime ve sosyalizme karşı saldırıda, sosyalizmi savunan güçlerin Marksizm-Leninizm bilimi doğrultusunda birlikte hareket etmelerini kesin bir zorunluluk olarak dayatıyor.

Uzun süreden beri 'halkların dayanışması', 'enternasyonalizm', 'devrimci birlik' vb. tartışmaları yaşanmaktadır. Belli dönemler böylesi tartışmaların devrimcilerin gündemine oturduğu bilinmektedir. Geçmişte bunun örneklerine sıklıkla rastlandı. Bugün yine aynı tartışmalar değişik düzey ve boyutta sürdürülmektedir. Ancak doğru bir perspektife sahip olunamadığı için bu alanda başarılı olunamamıştır. Şüphesiz bu sorunların her biri ayrı önem arz etmektedir. Bizce bu bağında enternasyonalizm sorunu özellikle büyük bir önem taşımaktadır. Ne var ki, bunun sadece lafı edilmektedir. Ülkemiz proletaryasının ve halkının kurtuluş mücadelesi karşısında takınılan tavır ve içine girilen pratik tutum bunun en bariz örneği olarak verilebilir. Bırakalım enternasyonal bakış açısını, hala ezici bir çoğunluk bir halkın kendi ülke devrimini yapacağına dahi (çeşitli biçimlerde ve gerekçelerle) karşı çıkmakta ve ezilen halkların iradesini yok saymakta, Kürdistan ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesini en iyi halde kendilerine

ipotek etmeyi savunabilmektedirler.

Bizim için bir tek enternasyonalizm vardır. Bunu Kürdistanlı komünistler henüz daha 70'li yılların ilk yarısında doğru olarak ortaya koymuşlardı. Hayatın sosyal pratiği bu görüşleri hergün yeniden doğrulamaktadır. Sorunu Lenin yoldaş şöyle açıklar:

"Yalnızca bir ve tek enternasyonalizm vardır: O da insanın kendi öz ülkesinde devrimci hareket ve devrimci savaşımın gelişmesi için özveri ile çalışmasına, istisnasız tüm ülkelerde, bu aynı savaşımı, bu aynı çizgiyi ve yalnızca onu (propaganda, yakınlık, maddi bir yardım aracıyla) desteklemesine dayanır." (Lenin Nisan Tezleri Ve Ekim Devrimi Sf.59 açL)

Kürdistan'ın parçalanmış sömürge bir ülke olduğu gerçekliği ile birlikte, işçi sınıfının ve halkının ulusal-sosyal kurtuluş savaşını zafere götüreceği gerçek anlamda görülüp kavranmadığı sürece, ülke devrimimize yönelik doğru perspektiflere sahip olabilmek imkansızdır. Özelde Türkiye devrimci hareketinin (sol maskeli reformist hareketi ayrı tutuyoruz) bu gerçekliği kavranmadığını ve bunun direkt bir sonucu, yansıması olarakta ulusal kurtuluş mücadelemize karşı ciddi hatalar içinde bocaladığını, yönünü şaşırıldığını ileri sürmek, gerçeğe bir kez daha işaret etmek anlamına gelecektir. Yükselen ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında kimi olumlu şeylerin söylenmesi, Türkiye devrimci hareketinin üzerindeki sosyal-şoven etkinin giderildiği anlamına gelmiyor.

Kürdistan'ın sömürgeci ve emperyalistler tarafından dört parçaya bölünmüş sömürge bir ülke olgusu görülmek istenmemekte, Kürdistan komünistlerinin önelerine Bağımsız-Birleşik-Demokratik Kürdistan mücadelesi ve onu sosyalizm hedefi ile birleştirmesi kavranmamakta, bu perspektiften oldukça uzakta durulmaktadır. Bir yandan halkların özgür birliğinden bahsedilmekte ve fakat diğer taraftan ezilen bir halkın özgürlük mücadelesi, amaçları ve dünya devrimine getireceği kazanımlar gözlerden gözlenmekte, 'birlik' amacı adı altında kurtuluş mücadelesi karşısındaki görev ve sorumluluklar-

dan kaçınılmaktadır.

Bu durum öteki şeylerin yanısıra, ezilen halkların bağrında taşıdıkları muazzam devrimci olanakların görülmemesi ve ezen ulusun kendini her şeye kadir görmesinin bir yansımasıdır. Bütün bu düşüncelerin yıllarca terkedilmemiş olmasındaki esas etkenin, sözkonusu güçlerin bu konuda Marksizm-Leninizden uzak duruşlarıyla açıklanabilir. Bunların çıkış noktası olarak ML almamış olmaları, neticesinde ülkemiz devrimi karşısında olumsuz bir yerde konaklamaları aslında anlaşılır görülmelidir. Hemen belirtelim teoriye ve halkların mücadele tecrübesinde seçmeci yaklaşılmakta, işlerine gelen yanları öne çıkarmakta ve fakat teoride esas olan yaşamın canlı pratiğini ise gözardı etmektedirler. Eğer Lenin ve Stalin yoldaşların ezilen ulusların kurtuluş mücadelelerine yaklaşımları, halkların proleter dünya devrimi için kendi özgül koşullarında devrime sarılmaları, ulusal sorunun konuş şeklinin kavranması vb. sözkonusu olsaydı, bugünkü sosyalsoven görüşlerin etkisinde hareket etmez, aksine mevcut gerçekliği doğru kavrar ve buna uygun taktik ve stratejik yönelime girerlerdi. Günümüze kadar Türkiye devrimci hareketinin Kürdistan halkına güven vermemesi (bazı istisnalar hariç), iki ulustan proletaryanın ve ezilen halkların arasında istenilen güvenin tesis edilmemesi, Kürdistanlı devrimci-yurtsever güçlerin eksiklikleri ve hatalarında rolü olmasına rağmen, esasta Türkiye devrimci hareketine bağlamak hiçte abartılı bir tespit olmayacaktır. Özellikle Kürdistan proletaryasının kendi gücü ve iradesi ile sosyalizm için savaşımının bir türlü kabul edilmeyişi bu sorumluluklarının ciddiyetine (!) örnek verilebilir.

Son birkaç yıl içerisinde söylemde kimi değişikliklerin yaşanması, 'seksiyon' vb. fikirlerin ileri sürülmesi aslında gerçeği ifade etmekten oldukça uzak kalmaktadır. Bu 'yeni' gelişme(ler) bir yerde misaki milli'nin etkisinden hala kurtulamamak olarak ifade edilebilir. Gerçekte Kemalist ideolojinin dumura uğratıldığı beyinler pratikte bir dizi olumluluğu görmesine rağmen, teorik olarak eski çerçevenin dışına çıkamamaktadır. Ayrıca bu aynı zamanda bir diğer ülke prole taryasının ve halkının kendi komünist öncüsü ile birlikte devrimini gerçekleştirmesi gerçeğini redetmekten başka anlama gelmez. Söylenenler, yapılan ve yapılabilecek değişiklikler yaşanan gerçeğe tekabül ediyorlarsa ve buradan hareketle proletaryanın sosyalizm için savaşımını ilerletecek türden ise bir anlam ifade edebilir.

Yoksa bazı dayatmalar veya sürecin zorlaması sonucu geçici ve o ana ilişkin olarak yapılan değişiklikler, ilk başta olumluluğu ifade eden düşünceler olarak gürtülselerde kalıcılığı olamaz, davayı ilerletici özellikleri taşıyamaz. Nitekim bugün hakim olanda budur. Şüphesiz bu yanlışların iki ülke proletaryasının ve halkının kurtuluş mücadelesine ciddi zararları dokunmaktadır. Telafi edilmesi bir zorunluluk şeklinde algılanmalıdır. Halklar arasında ve özellikle Türkiye ve Kürdistan halkı-devrimci güçleri arasında dayanışmayı, enternasyonalizmi hakim ve de güçlü kılabilmek için bu zararlı yaklaşımlarla kesin bir hesaplaşmanın yaşanması şarttır. Kürdistanlı komünistler bu alandaki görevlerini yerine getirmede kararlıdırlar.

Bir yandan Türkiye devrimci hareketinin yanlışlarıyla mücadeleye girip, Türkiye halkı ve devrimci güçleriyle sıkı ilişkiler geliştirmeye çalışırken, aynı zamanda kendi proletaryası ve halkının ezen ulusun halkı ve devrimci güçleri ile dayanışma, kardeşlik duygularıyla hareket etmesini sağlayacak, ezen ulus şövenizmi ile kararlılıkla savaşırken, ezilen ulus milliyetçiliğindedir taviz vermeyecektir. Kısacada olsa belirtmeliyizki Kürdistan proletaryaya hareketi (Yekitiya Proletaryaya Kürdistan) bu alanda esasta olumlu bir noktada bulunmaktadır.

Ulusal kurtuluş mücadelemize karşı sorumluluklarımız gün geçtikçe artmaktadır. Bağımsız ve özgür bir vatan için görevlerimize sarılmanın, devrim ve sosyalizm davası için taşıdığı hayati önem görülmelidir. Her bir gecikmenin ne tür zararlar vereceği görülmek zorundadır. Ülke ve halk gerçekliğinin görülüp bilinince çıkarılması kaçınılmaz bir görev olarak kavranmalıdır. Bağımsızlık mücadelesinde bugünkü kavgayı ileriye götürmek, zafere giden yolda daha çok özveri ile hareket etmek gerekmektedir. Bunun ilk ve temel şartı ise; ülke devriminin zaferi için komünist bir partinin yaratılması, mücadelenin önderliğine geçmesi olarak bilinmelidir. Görev Kürdistanlı komünistler tarafından tespit edilmiş durumdadır. Komünistlerin görevi bu hedef doğrultusunda çalışmaktır. Devrimci enerjiyi, sosyalist potansiyeli bu doğrultuda harekete geçirmek acil bir görevdir. Bu kavgaya omuz vermek, görevlerimize dört elle sarılmak tarih önünde üstümüze düşeni yerine getirmek demektir.

Kısa süre önceye kadar MB oluşumu içinde çalışan bizler, öteden beri gurup içinde yürüten tartışmaların artık bir sonucu bağlanması gerektiği ger-

çeğinden hareketle, görüşlerimizin esasta Marksist-Leninist bir hatta gördüğümüz Yekitiya Proletaryaya Kürdistan ile uyum içerisinde bulunduğunu ve YPK'dan yoldaşlarla hareket edeceğimizi devrimci kamuoyuna duyurmuştuk.

MB'nın genel yapısını, geçmişini vb. yanlışları değerlendirmeyi buraya aktarmayı gerekli görmüyoruz. Bu çalışma çeşitli şekillerde yapılmıştır. Biz ideolojik-siyasal tezlerimizi kısaca bu yazıda ortaya koymaya çalışacağız. MB Kürdistan devrimi sorununda bazı olumlu tezlere sahip olmasına rağmen bu tezlerini geliştirmemiş, gerçekliğe denk düşecek düzeye çıkartmamış olması ve pratik açıdanda Kürdistan proletaryasının ve halkının kurtuluş mücadelesi karşısında günün asıl görevine (Yani Kürdistan komünist örgütü içinde yer almaya) vurdurulmaması karşısında, biz üstümüze düşen ML sorumluluk doğrultusunda hareket ederek Kürdistanlı komünistlerle (YPK) birleşme pratiğine girdik.

Daha önceleri yazılmış kimi ilk tavrı yazı ve makalelerde bugünkü gelişmemize, tavrı değişikliğimize önyak olan anlayışların varolduğu görülecektir. Bu yazılar doğal olarak yetersizlikler taşımaktadırlar. Gelişen aşamada yetersizliklerin bütünüyle ortadan kalktığını söyleyebilmek bize doğru gelmemektedir. Böylesine eksikliklerin pratik faaliyetlilik süreci ortamında giderileceğine inanıyoruz.

Bu yazıda-kısacada olsa neden Yekitiya Proletaryaya Kürdistan'ı ML değerlendirdiğimizi ortaya koymaya çalışacağız. Bize göre asıl sorun ve de öne çıkarılarak görülmesi gereken ana nokta; Türkiye devrimci hareketinin bugüne kadar devam eden olumsuz anlayışlarından kopmak ve kopuşun süreci içerisinde giderek gelişip olgunlaşacağı gerçeğinin görülmesi dir.

Bu yazıda çok kısaca da olsa Türkiye devrimine ilişkin görüşlerimizde tezler halinde belirtmek zorunda kaldık. Bu, hem Türkiye ve Kürdistan devrimi arasındaki ilişkiyi kavramak, ve hemde konuya ilişkin kimi önemli yanılsamaları göstermek açısından da önem arz ediyor.

TEMEL TEZLERİMİZ!

Devrimler hemen bütün ülkelerde var olan objektif yasalardan, iktisadi-siyasi-ideolojik şekillenmelerden doğar, gelişirler. Hiç bir devrim iradi bir çabıyla, toplumsal temeli olmadan gerçekleşemez. Her hangi bir ülkedeki devrim aşaması tespit edilirken, iktisadi-siyasi yapının

tahlili, çeşitli sınıfların gelişme dereceleri, birbirlerine karşı aldıkları tavır, toplumsal gelişmede oynadıkları rol, devrimi gerçekleştirecek öncünün bilinç ve örgütlülük seviyesi, müttefikleriyle ilişkileri bütünlük içinde değerlendirilmelidir. Bütün bu karmaşık yanlar çok yönlü olarak tahlil edilmeden, sorunun herhangi bir yanını keyfi olarak öne çıkarmak, bu temelde içinde bulunulan devrim aşamasını tespit etmek izlenecek bir yol olamaz.

İktisadi yapı devrim aşamalarının tespitinde çok önemli bir yer tutmasına rağmen, her zaman tek başına belirleyici değildir. Soruna kaba materyalist tarzda yaklaşanlar, iktisadi yapının karakterine bakarak, devrim aşaması tespitini yapıyorlar. Bu durum siyasi üst yapıdaki farklılıkları dikkate almadığı gibi, ulusal faktörleri, tarihsel gelişmeye de göz önüne almıyor. Özellikle proletaryanın müttefikleri sorununu küçümüyor. Onun üzerinden atlıyor. Bütün keskin görüntüsüne rağmen, proletarya açısından, ittifak yapılacak güçleri hesaba katmayıp, proletaryayı zayıflatıp, burjuvaziyi güçlendirdiği için, devrimi imkansızlaştırıyor.

Biliniyor, bazıları Türkiye'de hakim üretim biçiminin kapitalist olduğu gerçeğinden hareketle, devrim aşamasını sosyalist değerlendiriyorlar. Önce bu tespit, tamamlanmamış demokratik devrimin proletarya ve diğer emekçi sınıflar üzerinde ne gibi etkiler bıraktığını hesaba katmıyor. Alt yapıda kapitalist ilişkiler hakim olmasına rağmen, siyasal üst yapıda demokratikleşmenin yaşanmamış olmasını dikkate almıyor. Bu durumun harekete geçirdiği geniş küçük-burjuva kitlelerin muhalif durumunu, proletaryanın iktidar uğruna mücadelesinde mutlaka hesaba katması gereken bir güç olarak görmiyor. Siyasi demokrasinin kazanılmaması, küçük-burjuva sınıfında demokrasi savaşımına itiyor. Yanısıra büyük emperyalist devletlerle var olan bağımlılık ilişkisi, toprakta tamamen kazanılmamış feodal ilişkiler, vs. demokratik devrimin etmenleri olarak ele alınmalıdır. Ekonomik yapıdaki feodal kalıntıların ikinci plana düşmesi demokratik devrimi gündemden çıkarmaz. Sadece demokratik devrimin ekonomik özünde değişikliklere, sosyalizme geçişte daha elverişli bir ortamın doğmasına yol açar.

Demokratik devrimlerin alacağı biçimler, ittifak ve taktik şekiller ekonomik yapıdaki gelişmenin düzeyine, siyasi yapıdaki farklılıklara göre değişiklikler gösterecektir. Demokratik devrimler genel olarak kapitalizmin sınırlarını aşma-

masına rağmen, devrime proletaryanın önderlik edip-etmemesi, proletaryanın önderlik ettiği koşullarda ittifak yaptığı güçlerin farklılıklarına göre değişiklikler arzedecektir.

Kapitalizmin geliştiği, sosyalist üretim ilişkilerinin kurulması için yeterli maddi temelin az-çok bulunduğu, fakat anti-emperyalist ve demokratik görevlerin gündemde olduğu ülkelerde, kısa sürede sosyalist devrime dönüşen demokratik devrimler gündemdedir. İşçi-köylü diktatörlüğü sloganı üzerinde gerçekleşen demokratik devrim, devrimden sonra yeni ayrışmalara sahne olacak, demokrasi için irade birliği sağlanan küçük-burjuvaziye yeniden iktidar için mücadeleye başlayacak, proletaryanın sosyalizm uğruna savaşımı, durmaksızın sosyalizme geçme isteği karşısında küçük-burjuvazinin direncini, mücadelesini bulacaktır. Yeni ittifak ve mücadeleler gündeme gelecek, proletarya bütün köylülükle ittifak siyasetinden, yoksul köylülükle ittifak siyasetine geçecektir. Çok bilinen bir tanımlamayla proletarya demokratik devrimden sosyalist devrime, bilinç ve örgütlülük seviyesine, yoksul köylülükle birleşme derecesine bağlı olarak durmaksızın sosyalizme geçecektir. Bu geçişin alacağı özgünlükler önceden heseplanamaz. Sınıf mücadelesi, her ülkenin somut tarihi-ekonomik-siyasi güç ilişkilerine göre yeni şekiller doğuracaktır.

Kapitalizmin yeterince gelişmediği, yabancı baskısının belirleyici rol oynadığı, ulusal faktörün öne geçtiği ülkelerde, devrim daha çok ulusal kurtuluş savaşı olarak ortaya çıkacak, yabancı emperyalizme karşı yürütülen mücadele, giderek iç gericiliğe karşı mücadeleye kapsıyarak genişliyecektir. Çok genel olarak ortaya konulacak olursa bu ülkelerde demokratik devrimden sosyalist devrime geçiş, birinci tip ülkelere nazaran, nispeten daha uzun bir dönemi kapsıyacak, karmaşık biçimler alacaktır.

Demokratik devrimlere proletaryada önderlik etse proletarya ve köylülüğün birlikte paylaştıkları bir iktidar, proletarya diktatörlüğü olarak adlandırılmaz. Proletarya diktatörlüğü, proletaryanın iktidarını başka bir sınıfla paylaşmadığı, kendini sınırlamadığı iktidar biçimidir. Oysa proletarya ve köylülüğün demokratik diktatörlüğü, kapitalizmin sınırlarını aşmayan, onun içinde kalan bir diktatörlüktür. Zira, 'köylülük bir bütün olarak meta üretimi üzerinde yer alır ve son kapitalist sınıftır.' Devrime proletaryanın önderlik etmesinden dolayı kapitalist büyük mülkiyetin ulusallaştırılması sosyalizm

olarak adlandırılmaz. İktidara küçük-burjuvazininde ortaklık etmesinden dolayı bu mülkiyet aynı zamanda, küçük-burjuvazininde mülkiyettir.

Ancak proletaryanın önderliğindeki demokratik cumhuriyet, burjuva demokratik cumhuriyetten daha ileri bir biçimdir. Bir ara aşama, geçiş hükümetidir. Bu iktidar düzen örgütlü değil, proletarya açısından savaş örgütüdür. Geçmiş, burjuva-feodalite ise, geleceği sosyalizmdir.

Sorunu somutlaştırmaya çalışalım. Türkiye'de burjuva-demokratik devrimin kimi adımları özellikle kemalist devrimin ilk yıllarında atılmasına rağmen, tamamlanmamıştır. Kemalistlerin kurtuluş savaşının zaferinden sonra, emperyalistlerle var olan ilişkilerini sıklaştırmaları, onların dümen suyuna girmeleri, içte yoğun bir gericiliğe yönelmeleri, toprak ağaları ile var olan ittifaklarını sistemleştirmeleri, Kürt ulusunun Osmanlılardan kalma sömürge yapısının dahada katmerleştirmeleri bu süreci hemen tümüyle durdurmuştur. Emperyalizmin hakimiyetindeki Türkiye'de gelişme içinde, emperyalist sermayenin uzantısı, onun ilişki ağı içinde gelişen komprador-tekelci bir kapitalizm hakim üretim biçimini almıştır. Kapitalizm sadece şehirlerde değil, kırsal da da hakim hale gelmiştir. Kırsal alanda farklılaşma ileri boyuta varmış, ticari tarım gelişmiş, geniş köylü kitleleri topraktan koparılmıştır. Kırsal nüfusun şehir nüfusu aleyhine sürekli küçülmesi bunun, sadece bir göstergesidir. Emperyalist kapitalizmin uzantısı durumunda ki Türk tekelci burjuvazisinin önemli bir ayrıcalığı ise, Kürdistan pazarını elinde bulundurmasıdır. Gerekli sermaye birikimini sağlamak açısından Kürdistan'ın yer altı ve yer üstü zenginlikleri vahşice talan edilmiş, üretici güçleri tahrip edilmiştir.

Türkiye'de bugün temel çelişki emek-sermaye çelişkisidir. Sayısı ve yoğunluğu küçümsenmeyecek bir sanayi proletaryası vardır. Türkiye'nin emperyalistlerle bağımlılık ilişkisi olmasına rağmen, bu bağımlılık, 1920'li yıllarda kullanıldığı anlamda bir yarı-sömürge, sömürgeleşme yolunda bir ülke biçiminde adlandırılmaz. Türkiye'de orta-düzeyde gelişmiş bir kapitalizm vardır. Kapitalizmin dış pazarlara açılması sadece Kürdistanla sınırlı değildir. Türk tekelci burjuvazisi gerek tek başına, gereksede çok uluslu emperyalist tekellerle birlikte, diğer pazarlara açılmakta, tekstil, gıda ve kimi ara mallarda önemli ihracat imkanlarına sahiptir. Aynı şekilde Türk tekelci burjuvazisi dış pazarlarda tek başına yada ortak ola-

rak yol, baraj, kanal vs. gibi özellikle inşaat alanlarında, mütahitlik alanlarında yatırımlarda bulunmaktadır. Türk tekelci burjuvazisi Kuzey Kıbrıs'ı işgali altında bulundurmakta, Ege adalarında, Güney Kürdistan'da hak talep etmektedir. Bu sömürgeci emeller bölgede sürekli bir istikrarsızlığın temeli olmaktadır.

Yukardaki çerçeve içinde Türkiye'yi küçük-emperyalist bir ülke olarak adlandırabiliriz. Kıbrıs, Kürdistan söz konusu olduğu müddetçe Türkiye ezen ülke durumundadır. Emperyalist kavramını, emperyalist büyük devletlerle, rekabete girip, dünya paylaşımına katılan güç anlamında kullanmıyoruz. Daha çok çeşitli büyük emperyalist devletlerin açık işbirliği ve desteği ile onların direkt olarak gerçekleştiremediği işgalciliği, sömürgeciliği gerçekleştiren bir güç şeklinde görüyoruz. Komünist Enternasyonal 5. Dünya Kongresinde aynı anlayış doğrultusunda, o günkü kimi devletleri böyle tahlil etmiştir.

"Kongre, küçük emperyalist devletlerin hakim sınıfları tarafından yürütülen, ulusal karşılıkların son derece keskinleşmesine yol açan sömürgeleştirme politikasının karşı-devrimci anlamına işaret eder. Kongre Polonya, Romanya-Yugoslavya, Çekoslavakya ve Yunanistan komünist partilerini, bu sömürgeleştirme politikasına karşı enerjik bir mücadele yürütmekle yükümlü kılar. "(Ulusal Sorun ve Sömürge Sorunu. Leninizm Dizisi. sf. 195). (abç)

Soruna bu açıdan bakıldığında Türkiye'nin bugünkü ekonomik-siyasi-askeri potansiyeli, içinde bulunduğu durum, o gün için küçük emperyalist devletler olarak adlandırılan bir çok devletten daha ilerdedir. Ama kavram fetişizmi yaratırlar, emperyalist olma özelliğini sadece büyük emperyalist devletlere özgü olarak görürler, leninist emperyalizm teorisinin özünü değil, onun lafzını öne çıkarırlar bunu anlayamazlar. Türkiye'nin kendisinin büyük emperyalist devletlerle bağımlılık ilişkisi içinde bulunması, böyle bir tespit yapmamızı engellemez. Zira küçük-emperyalist olma espirisi tamda bunu gerekli kılar. Dahası emperyalistler arası var olan çıkar çelişmeleri, çoğu kere küçük emperyalist devletlere nispeten daha rahat manevra alanı, saldırı fırsatı verir. Son gelişmeler bu tespitimizi yeterince doğruluyor.

Bütün bu ana belirlemeler ışığında, Türkiye'de ki devrimi, anti-emperyalist yanı, ulusal kurtuluşçu yanı ikincil olan, esas olarak iç gericiye yönelmiş, siyasi özgürlükleri kazanmayı kendine temel

alan, aynı şekilde topraktaki feodal kalıntıları temizlemeyi önüne koyan, emperyalist ilişkileri tasfiye etmeyi amaçlayan, büyük sermayeyi ulusallaştırmayı hedefleyen, anti-emperyalist demokratik devrim olarak adlandırabiliriz.

Türkiye'yi kapitalist olarak değerlendirdiğimiz halde, anti-emperyalist demokratik devrimi savunmamız esas olarak şuna dayanır. Proletarya demokrasi savaşımına kayıtsız kalamaz. Toplumun büyük çoğunluğu anti-demokratik gerici uygulamaların altında bulunmaktadır. Bu durum özellikle proletarya dışında küçük-burjuvaziye demokrasi savaşımına, siyasi özgürlükleri kazanma mücadelesine çekmektedir. Küçük-burjuvazinin muhalefeti, mücadelesi sosyalizm için bir mücadele değil, siyasi özgürlükleri kazanmak için bir mücadele, büyük sermayenin ve toprak sahiplerinin egemenliğinden kurtulmak için bir mücadeledir. İktidar uğruna mücadelesinde proletarya, böylesi bir müttefiğe kayıtsız kalamaz. Küçük-burjuvaziye ancak demokratik istemler temelinde ittifak kurulabilir. Proletaryaya düşen görev, demokrasi mücadelesinin önderliğini ele almak, proletarya ve köylülüğün demokratik diktatörlüğü istemini gerçekleştirmek, durmaksızın burdan sosyalizme geçmek için mücadele etmektir. Stalin yoldaşın Komünist Enternasyonal programını tartıştığı bir makalesinde konumuzla ilgili olan aşağıdaki tespitleri oldukça öğreticidir.

"Ülkelerin çok gelişmiş kapitalist ülkeler (Amerika, Almanya, İngiltere) orta gelişmiş kapitalist ülkeler (Polonya, Şubat devriminden önce Rusya vb.) ve sömürge ülkeler olarak üç tipte sınıflandırılması bu yoldaşlara göre yanlıştır.

Bu yoldaşlar, Polonya'nın ilk tipteki ülkelerden sayılması gerektiğini, yalnız iki tipte ülkeden, yani kapitalist ve sömürge ülkelerden söz edilebileceğini iddia ediyorlar.

Yoldaşlar, bu yanlıştır. Devrimin zaferinin derhal proletarya diktatörlüğüne götüreceği, gelişmiş kapitalist ülkelerden başka, kapitalizmin az geliştiği, feodal kalıntıların bulunduğu ve anti-feodal tipte özel bir tarım meselesi olan ülkelerde (Polonya, Romanya vb.) vardır. Buralarda küçük-burjuvazi, özellikle köylülük devrimci bir patlama durumunda mutlaka önemli bir söz söyleyecektir. Bu ülkelerde devrimin zaferinin proletarya diktatörlüğüne götürmesi için belli ara aşamalardan, diyelimki proletarya ve köylülüğün diktatörlüğünden geçmek gerekebilir, mutlaka geçecektir.

Bizde de aynı şekilde, Troçki gibi Şubat devriminden önce köylülüğün ciddi bir öneminin olmadığını, günün sloganının "Yıkılın Çarlık, İşçi hükümeti kurulsun" sloganı olduğunu iddia edenler vardı. Bildiğiniz gibi Lenin bu tür bir sloganla kendi arasına kesin bir sınır çizdi, küçük-burjuvazinin özellikle köylülüğün rolünün ve özgül ağırlığının küçümsemesine karşı tavır aldı. "(Komünist Enternasyonal Programı. sf. 131-132)(a.b.ç)

Leninist devrim anlayışını özlü bir şekilde ortaya koyduğu için bu pasajı olduğu gibi aktardık. Zira küçük-burjuvazinin, köylülüğün rolünü küçümseyen, demokratik devrimin üstünden atlayan, Troçkist mantığın günümüzdeki uzantılarına iyi bir cevap vermektedir. Biliniyor, özellikle bazı çevreler, Türkiye kapitalist, temel çelişki emek-sermaye çelişkisidir tespitinden hareketle, mekanik bir şekilde 'sosyalist devrimi' gündeme getirmektedir. Onların göz önünde bulundurmadığı esas olgu, küçük-burjuvazinin, köylülüğün taşıdığı devrimci potansiyeldir. Çok keskin görünmesine rağmen bu tespit iki hatalı eğilimi içinde barındırmaktadır. Ya proletarya ya baştada ifade ettiğimiz gibi, iktidar uğruna mücadelesini, çok önemli bir müttefiğinden kopartarak verdiğini için, mücadeleyi daha baştan yenilgiye uğratmakta, yada küçük-burjuvaziye demokratik temelde kurulan ittifakı sosyalizm için bir ittifakmış gibi göstererek, proletaryanın bilincini karartmakta, hedef şaşırtmaktadır.

Dikkat çekmek istediğimiz bir diğer konu ise, Stalin'in çok açık bir şekilde, proletarya ve köylülüğün demokratik diktatörlüğünü, proletarya diktatörlüğü olarak değil, ona geçişin bir aracı, ara aşama olarak adlandırmasıdır. Bu tespit iki açıdan önem taşımaktadır. Proletarya ve köylülüğün demokratik diktatörlüğünün, proletaryanın önderlik etmesinden dolayı proletarya diktatörlüğü olarak adlandıramayacağı gerçeğini ortaya koymakla birlikte, bu diktatörlüğün bir geçiş aşaması olduğunu, ara aşama olduğunu, proletaryanın görevinin, proletarya diktatörlüğüne geçmek için mücadele etmesi gerektiğini ortaya koyuyor.

Hemen belirtelim, günümüz Türkiye'sini o günkü Romanya yada Polonya'yla bire-bir benzeyen bir ülke olarak görmüyoruz. Sadece kapitalizmin hakim olmasına rağmen, demokratik devrimin gündemde olabileceğini, özellikle müttefikler sorununun, devrim aşamaları tespitinde çok önemli bir yer tuttuğunu göstermesi açısından üstünde durduk.

Geçerken bir noktaya işaret etmek istiyoruz. Komünist enternasyonal programında, oğünkü somut koşullarda sömürge ve yarı-sömürge ülkeler aynı kategori içinde ele alınmaktadır. Sadece bir kısım sömürge ayrı olarak ele alınmaktadır. Önce şu bilinmelidirki, oğünkü ortamda yarı-sömürge denildiği zaman yarı-yolda sömürge, %90 sömürge ülkeler adlandırılıyordu. Günümüzde hemen hemen tüm bağımlı ülkeler (sömürge ülkeler hariç) bir çok güç tarafından ayrımsız olarak yarı-sömürge olarak adlandırılmaktadır. Bizce bu tespit somut durumla çelişen, gerçeği tam olarak ifade etmeyen bir tespittir. Bağımlılık ilişkisi somut olarak incelenmelidir. Lenin'in Portekiz, Arjantin vs. örneklerinde gösterdiği gibi, özgün durumlar, orta tipte bağımlı ülkeler her ülkenin özgülünde incelenmek zorundadır.

Türkiyede kapitalizmin orta düzeyde gelişmiş olması gerçeği, Kürdistan pazarına hakim olup orayı sömürgeleştirme gerçeği komünistlere çok önemli görevler yüklemektedir. Öncelikle proletaryanın sosyalist görevlerini bugünden kılıçtımseyen, sosyalist devrim için proletaryayı bugünden hazırlamayan, tümüyle halkçı bir çizgiye kayarak, küçük-burjuva görevler içine proletaryayı hapseden anlayışa karşı mücadele edilmelidir. Zira halkçılık tersinden, troçkizmin hortlamasına uygun bir zemin hazırlamaktadır. Aynı şekilde kapitalizmin gelişme düzeyi, Türk burjuvazisinin dış pazarlardaki varlığı, Kıbrıs ve Kürdistan'ın işgal edilmiş durumları, ulusal bujuvaziyede önemli ayrıcalıklar tanımaktadır. Ulusal burjuvazi ittifak yapılacak bir güç değil, yalıtılacak, tarafsızlaştırılacak, ara bir güç olarak değerlendirilmelidir. Türkiye'nin somut durumu, ekonomik ve siyasi gelişmişlik düzeyi göz önüne alınmadan, Çin'de yada başka bir ülkede izlenen taktiği gündeme getirmek gerçekçi olmamaktadır.

Türkiye'deki devrimi kısa sürede sosyalist devrime dönüştürmek, demokratik anti-empyrist devrim olarak adlandırmak gerekir. Proletarya önderlik etmesede, toplumsal ve siyasi yapıda meydana gelen ciddi değişiklikler sosyalist devrimi direkt olarak gündeme getirebilir. Bu ihtimali göz önüne almamak, demokratik devrimin mutlak olarak proletarya önderliğinde gerçekleşmesini beklemek, çok ciddi bir yanlışlıktır.

Eylül 1990
(DEVAM EDECEK)

Ortak tarihimizde ikinci kez yaşanan savunma ve sığınma duygusu mu? Yoksa saldırının örtülüsü mü?

"Silah kullanmasını öğrenmeye çalışmayan, silah sahibi olma uğraşı vermeyen baskı altında bir sınıf, köle muamelesi görmeyi hak etmiş demektir." (Lenin)

Her bir tarihsel an ve kesiti dünden, bugün ve gelecekte koparmak, günle sınırlayan belirgin çizgilerle ayırmak, 'özgün'lük adına 'geçmişe mazi' demek değildir ve olmamalıdır. Böylesi bir yaklaşım; dün'ü olduğu gibi, bugün ve yarın'ı anlamak, yorumlamak ve yaşamı bunun üzerine kurmanın önündeki en büyük engeldir.

Bilim, bilimsel dünya görüşü ve buradan hareketle, geçmiş-günümüz-gelecek üçleminde, toplumsal gelişmede, ileriye yönelmedeki sınıfsal/toplumsal dinamikleri, bunların cephesel ortak ve bileşenlerini, karşılık ve karşılıklarını doğru bir biçimde konumlandırmak, ortaya çıkarmak, sınıfsal/toplumsal mücadeleden ve bu mücadele üzerinde yükselenecek olan toplumsal gelişimin önünü açmak/aydınlatmak demektir. Bunu başarmanın yolu; belli düzeyde tarih bilinci, bu bilincin birlikteliğinde belli bir tarihsel yaklaşımı gerektirir.

Tarihsel yaklaşımın benimsenmesi; olayların, olguların ve sınıf mücadelesinin temellerindeki belli bir nedensellik türüne olan, beslenen inancı dile getirdiği kadar, 'tarih yazın' ve o yazı'nın oluşumuna kaynaklık eden insanların, yaşamlarını sürdürmek için yaptıkları şeylerin bilinç oluşturmaya yaptığı katkıya olan inancın da sonucudur aynı zamanda. Tarih; geçmişten günümüze uzanışına ve geleceğe filizlenişine güç, hız ve omuz vererek, sınıflar mücadelesi, yaşamı sürdürme mücadelesi sırasında yapılanların toplamı olduğuna göre; dün'e, bugün ve yarın'a ilişkin bir şeyler söylemek ve yapmak durumunda olanların, her bir söylem ve eylemlerinin, bunların ardındaki düşünce düzeneğinin belirginleşmesi, anlaşılması büyük önem kazanıyor.

Bu açıklamalar ışığında bakıldığında, 413,424 ve 425 sayılı kararnamelelerin, ikinci bir Taktir-i Sükun olarak Kürdistan ve Türkiye halklarının yaşamına sokuluşuna, katliam, terör, sürgün ve zoraki-toplu göçettirmelerin yaygınlaştırılıp, yasallaştırılmasına karşı,

Türkiye halkları ve devrimci-demokratik çevrelerinden Filistin- Bulgaristan ve Azerbeycan'daki en ufak bir gelişmeye karşı gösterilen/geliştirilen bir tepki gelmediğini söylemek, körlük haksızlık etmek olmadığı gibi, bugünkü tutumun, 1925'lerdeki tutumdan pek de farklı olmadığını söylemek, tarihsel idealizmi savunmak değildir. Bunları belirlemek, toplumsal gelişmenin önündeki aksaklıkları/eksiklikleri ve bunları giderecek mekanizmaların duraksamadan, savsaklamadan yaşama geçirilmesi, bin bir özenle inşa edilmesi gerektiğine işaret etmek, çağrı yapmaktır. İşaret etmek yeterli midir? Kuşkusuz değil.

Türkiye ve Kürdistan halklarının 20'lerin ikinci yarısındaki halklar olmadıkları gerçeği yadsınamaz. Ama öte yandan da, Türkiye halklarının ve devrimci-demokratik çevrelerinin, 20'lerin ikinci yarısındaki konumlarını eni-konu aştıklarını söylemek de, gerçekliğe öznelce yaklaşmak, çarpıtmak olur. Türkiye halklarının ve devrimci-demokratik çevrelerinin bu ağır değişim geleneğinin kaynağı çok derindir. Çok yönlü soruşturma gerektiren bu konuyu, sivil toplum ve demokrasi geleneğinin yokluğuna, (Hatice YAŞAR, Birikim Aylık Sosyalist Dergi, Haziran 1990 Sayı: 14 s.29) bağlamak, salt bunlarla açıklamaya çalışmak doğru bir yaklaşım olmaz. İleri sürülen aksine, güdük (Çağlar KEYDER, Türkiye'de Devlet ve Sınıflar, s.72 ve sonrası) de olsa, bir geleneğin olduğu, ama bu geleneğin, TC'nin varolma koşulu Kürdistan'ın elde tutulmasının tehlikeye girdiği durumlarda, sivil toplumun tüm kurum ve kuruluşlarını, bunların üst yapı kurumu olan kültür ve değerlerini oluşturmuş toplumların da sık sık başvurdukları 'askıya alma' işleminin devreye sokulması, 'devletin bekası' vb. gerekçelerle, faşizmin iktidara oturtulmasından başka bir şey değildir. Olmadığı, 20. sy'ın ikinci on'lu yıllarının İtalya, Almanya vb. ülkelerinin siyasal yaşamlarınca kanıtlanmıştır.

Türkiye halklarının ve devrimci-

demokratik çevrelerinin bu tutumları, ya da duyarsız kalma bağlamındaki duyarlılıkları, salt Kürdistan davasına ve o davanın savunucularına karşı sergilenen bir tavır değildir. Aynı zamanda, kendi geleceklerini oluşturup, yaşama egemen kılma kavgasında, yeterli olamayışlarının da temel nedenidir. Bunun kaynağı, kendilerine toplumun öncüsü ve değiştiricisi payesi biçenlerin, kendilerine biçtikleri payeyi, hiç de hak etmemelerinde ve sosyal-şovenizmin etkisinde kurtulamayışlarında aramak gerekir.

Yaşam öğretmektedir. Hemde pahalı bir biçimde. 1925 Mart'ında yürürlüğe sokulan Takrir-i Sükun'a sessiz kalan Türk halkı ve devrimci-demokratik çevrelerinin tutumu, kendilerinin çıkarlarını da, Kürdistan halkınınkinden hiç de geri kalmayan bir biçimde turpanladığını göstermiştir.

Bugün, 413, 424, 425 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerle (KHK) amaçlanan da, Kürdistan'ı elde tutma hedefi olmasına karşın, gerçeklik salt bununla sınırlı değil. Asıl amacın yanında, Türkiye halklarının, işçi sınıfının, devrimci-demokratik çevrelerinin demokrasi taleplerini, elde ettikleri kazanımları sıfırlama, dağına taşına korku sindirdiği bir misak-ı milli Türkiyeyi yaratma isteğidir. KHK'ler ise bunun ilanıdır. Bu ilana, Türk halkı tarafından belirgin bir tepkinin gelmeyişi, sömürgeci TC'nin işini kolaylaştırmakta şovenizmin geliştirilmesine zemin hazırlamaktadır. Eki tepki gereği, bu yansıyış, Kürdistan'da kendisini, burjuva milliyetçiliğinin gıdası olarak dışı vurmaktadır.

Tek eksiklik bu değildir. Buna kaynaklık eden, besleyen bir diğer ideolojik gıda kanalı da Türk 'sosyalist' çevrelerinin geçmişten beri sürdürdükleri tutumlarından köklü bir kopuş sağlayamamaları, Kürdistan ulusal ayaklanışına, salt devleti yıpratma (Devrimin Sesi, Özel Sayı Mayıs 1990, s. 16-17) düzlemindeki yüzeysel bakış açılarından kurtulamamaları, kadroları ve kitleleri bu temeldeki çarpık eğitimin etkisinden çıkarıp alamamalarıdır. Türk halkı ve devrimci-demokratik çevrelerinin gösteremedikleri tepkinin, 'sosyalist' çevrelerde bu denli cılız olmasının nedeni de, soruna çok sığ bir biçimde yaklaşmalarıdır. Sorunun devletin yıpratılmasının çok üstünde, ulusal kurtuluş hareketleri de dahil, bir dizi demokratik ve devrimci hareketi, değişim, dönüşüm ve sıçrayış içinde birleştiren, toplayan ve somut koşullarının çözümünün, somut eylemliliklerle ortaya koyan bir çağ biçiminde sökün edecek

olan, dünya sosyalist şura cumhuriyetlerinin yapı taşlarının, bir diğer cepheden ve yönden döşenmesi olduğunu anlayamamaları (V. İ. LENİN, Marks'izmin Bir Karikatürü ve Emperyalist Ekonomizm, s. 69. 70. 71. 72) ve bu bilinci başta kadrolarına almak üzere, kitlelere işleyememeleri gerçeğinde aramak gerekir.

Bunların anlayışlarının kökeninde ve ideolojik yapı taşlarını oluşturma aşamasında belirleyici önemde yer eden şey, M-L temeldeki dünya sosyalist devriminin gerçekleşmesinin zengin tezleri değil, Kiewski, Piatakov vb.'lerinin tarihin karanlıklarına gömülmüş tezleri rol oynamaktadır.

Bütün bu olumsuzlukları belirlemek umutsuz olmak ya da karamsarlığa teslim olmak değildir. Somut, gözle görülmüş gerçekliği adlandırmaktır. Bu bağlamda; sınırlı cılız ve güdük de olsa, bir tepkinin gelişmeye, biçimlenmeye başladığından sözedilebilir. Yeterli olmamakla birlikte, sevindirici bir gelişmedir bu. Çünkü, daha büyük gelişmelerin elde edilebilmesi için, biraz gecikmeli de olsa, birleşik karşı koyuşun toprağa serpilmiş ve çiçeğe durmuş tohumlarıdır. Umut veren ve geleceğe kalacak olan da budur. İvedi görev, Kürdistanlı ve Türkiyeli komünist, devrimci-demokrat ve yurtseverlerinin çok yönlü karşı koyuşla sömürgeci-faşist TC tarafından yaratılan sis perdesini, toplumun gelişmelerden habersiz kalmasını, estirilecek terörün fütursuzluğunu gizlemeyi sağlayan duvarı yıkmaktır.

Yeni Takrir-i Sükun olan 413, 424 ve 425 sayılı KHK'lerle yaratılan ve salt Kürdistan'a ilişkin haberler nedeniyle basına getirilen kısıtlamalar, 'uç maymun'u oynamanın dışında hiç bir şeye izin vermemektedir. Kürdistan için özel olarak oluşturulmuş terör birliklerinde görev yapanlara ve bilumum sömürgeci görevlilere mutlak itaati sağlamak için özel ve ağırlaştırıcı cezalar uygulanıyor. Devletin borazanı TRT'nin yayınlayacağı haberler, sömürge valisi, içişleri bakanlığı ve MGK sekreterliğinin denetiminden geçerek yayınlanabiliyor. Sözde de kalsaydı, daha önce var olan 'yargı bağımsızlığı'nun yerine, sömürgeci valinin emri geçiriliyor. Sömürgeci kurum, kuruluş ve kişilerin estirdikleri terör, haksızlık ve işkence fırtınalarına karşı, dava açma hakkı ortadan kaldırılıyor. Savcı ve yargıçlar sömürge valiliğince görevden alınabiliyor. Gazete ve matbaaların kapatılmasına karşı dava açma, hak arama yolları kapatılıyor, sürgün, sömürge valisi ve sömürgeci terör timlerinin keyiflerince gerçekleştiriliyor. 80'li yılların 'alemet-i

farika'sı' olan 235 sayılı KHK, sömürge valisine, istediği zamanda ve biçimde, köy, mezra, kom vb. yerleşim birimlerini boşaltma, yurttaşlarımızı istediği yerde 'iskan' etme hakkı veriyor. Daha önce Türkiye ve Kürdistan-genelinde geçerli olan grev'in, en çok bir aylık süreyle ertelenmesi, süresiz ertelemeye dönüştürüldü. Ayrıca yükselen ulusal kurtuluş mücadelesini kırmak, zayıflatmak ve geriletmek için, TCK'da örgütlü yapıya verilen cezalar iki katına (Uğur MUMCU, 11 Nisan 1990 Cumhuriyet) kadar artırılabilir. vb. vb.

Olabilirdiği kısa ve belirgin çizgilerle özetlenerek aktarılanlar, sözkonusu KHK'lerin ikinci Takrir'i Sükun olduğunu gösteriyor. Bu belirginlik, aynı zamanda, öncelikle Türkiye Sol'una-ve Kürdistan Sol'una da-kolay kolay görmezden gelinmeyecek bir biçimde, 'dünya neydiysen, bugün de oymun' dercesine, uyarısını da yapıyor.

Yukarıda sayılanların herbirinin tek tek tümünün toplam sonucu; KHK'lerin, Takrir-i Sükun'u aramadığı, aksine, yürürlüğe sokulmasının üzerinde daha üç ay gibi kısa bir zaman geçmesine karşın, TC'nin varlık koşulunun sürekliliğine yönelik karar"lığını, başta Kürdistanlı ve Türkiyeli komünistler olmak üzere, tüm devrimci-demokratik, ilerici ve yurtsever güçlere karşı yaptığı hesapları da belirgin bir biçimde gözler önüne seriyor.

Burjuva basın alanını siyasal ve ekonomik baskıyla-sosyal şovenizmin etkisi de unutulmamalı-susturan TC, 'SS Kararnameleri'yle, kapitalist sistemin temel yasası olan ticaret işini bile sınırladığından, holdinglere bağlı basımevleri, dayatılan çizginin dışına çıkan dergi ve gazeteleri basmamakla, 'zülfi yare' dokunan yazılar bastırmamakla başlattığı (TEMPO,yıl 3 Sayı:17, 22-28 Nisan 90, s.14-15, M. A. BİRAND'ın 17 Nisan tarihli yazısının Milliyet sorumlularınca değiştirilmesi için geri verilmesi.) uygulamalarla desteklediği, ardından, 'sosyalist' tandanslı dergilerin matbaasız bırakılması (Emel ARMUTÇU, 5 Mayıs 1990 Güneş.) ve matbaacıları yeni bir uğraş alanını, sansürcülüğü (29 Haziran 1990 Milliyet ve Hürriyet. 2000'e Doğru, Halk Gerçeği ve Ilıcak Matbaasının kapatılması.) bahşeden sömürgeci devlet, en son iki derginin süresiz, bu dergileri basan matbaanın on gün süreyle kapatılması vb. uygulamalarla Kürdistan ve Türkiyeli komünist, devrimci-demokrat ve yurtsever yığınları, geleceklerinin ne tür bir karanlıkla örtüleceğinin işaretlerini de vermiştir.

KORKUNUN ÇALDIRDIĞI IS- LIK YA DA CAMİ DUVARINA KARŞI EYLEMLİ KALKIŞMA

Tarih tekerürden ibaretir' deyiminde somutlaştırılan ve onun arka planını, çarpık bilinç oluşturmasını besleyen ideolojik-politik idealizmin savunucusu olduğumuz söylenebilir mi? Yanıtı, koca bir hayır'dır. Böyle olmakla birlikte, kendi sınıfsal, Politik ve ideolojik gerçekliğine yabancılaşmış, dünyayı 'ak ve kara' biçimindeki mekanik yorumlayışın ötesine geçememiş, ya da sınıfsal kimlik ve kökenine yabancılaşmışlığı tümtüyle aşamamış kesim ve kişilerce; dün Şeyh Sait, Dersim vb. ulusal ayaklanmalar sırasında takınılan oportünist tavrın savunularınca (Mete TUNÇAY, TC'nde Tek Parti Yönetiminin Kurulması, s. 132.) düşünsel idealizm ve milliyetçilikle örtülmüş bir siyasal hat ve çizginin geleceğin savunucusu olduğumuz ileri sürülebilir. Böyle bir çizgi ve hattın savunucusu olmadığımızı kanıtlamak, 'yemin/billah' etmekten geçmiyor. Aksine, kısacık da olsa, örgütsel hattımızın eylemli davranışları ve onlara kaynaklık eden, ülkemizin ve dünya ölçeğinde bu hattın savunucuları olan bizlerin, pratikteki eksiklik/yoksunluğumuza karşın, her geçen gün doğruluğu onaylanan ideolojik-politik hattımızın nesnel temelleri, başkalarınca bize yükletilmeye çalışılan kimliğin kendisinin ve o kimliğe ait tüm yoz değerlerin karşıtı ve amansız düşmanı olduğumuzun kanıtıdır.

Bu bizim açımızdan dün olduğu gibi, bugün de böyledir. Ancak, dün kendi burjuvazisinin tezlerini savunanların devamcısı olanların öntünde, 20'lerin aynı olmadıklarını kanıtlamanın sınavı durmaktadır. Dün, Kemalist kliğin, 'Kürt meselesi, bizim, yani Türklerin menfaatine olarak da kesinlikle söz konusu olamaz... Kürtlük adına bir sınır çizmek istesek, Türklüğü ve Türkiye'yi mahvetmek gerekir' (M.Kemal'in İzmit Konuşmasından akt. 2000'e Doğru, yıl: 2 sayı:46 s.8-10) diyerek TKP'yi yedeklemesi, bugün de aynı şeyi söyleyen sömürgeci-faşist TC'nin ve onun sınıfsal düşmanları olduklarını ileri sürenlerin, yani Türkiyeli komünist, devrimci, demokrat ve ilerici-lerinin öntünde durmaktadır.

Sorun şudur: Kürtlüğün yokluğunun, Türklüğün varlığına koşulladığına inanan Kemalist kliğin, komplocu, volantarist, saray çevresi, İttihat ve Terakki geleneğinin şark kurnazlığına dayalı politikalarıyla, korkunun çaldırıldığı ışığı, karşıtlarının ölüm fermanına dönüştürmesini bilmiş M. Kemal'in

başarısı, 70 yıl sonra yinelenen midir? Yoksa Türklüğün mahvını gerektirmeyen, bağımsız, birleşik, demokratik ve sosyalizm yönelişli Kürdistan'ın var olabilmesinin önüne dikilen duvarlar, yüzyılların karanlığı yırtılıp atılacak mıdır? Yanıtlanması gereken ve kavranması kaçınılmaz olan halka budur.

Kemal'in başarısının sınırı, resmi ideolojice-ve o günün komünistlerince de (!!!)-çok sevilen 'gerici', 'İngiliz kışkırtması' Kürdistan hareketlerinin bastırılması, Kürdistan'ın kör-zifiri bir karanlığa gömülmesiyle sınırlı değildir. Daha önce denediği İstiklal Mahkemeleri silahını, bu mahkemelerin kurulmasının temeli olan Hıyanet-i Vataniye kanunuyla yeterince artırılmış kısıcılığını, Takrir-i Sükun'la daha bir bileyerek, acımasızca işletti. (Çağlar KEYDER Türkiye'de Devlet ve Sınıflar, s. 70) Kemalist kliğin oluşturduğu TBMM'nin ilk icraatlarında olan Hıyanet-i Vataniye kanunuyla başlatılan, İstiklal Mahkemeleri ve Takrir-i Sükun'la tahkim edilerek sürdürülen 'yasal'-meşru-değil susturma araçları, farklı zamansal boyutlarına karşı, Kürdistan ve Türkiye'nin yaşamına birer bıçak gibi sokuluşuyla, yasal burjuva muhalefet de dahil, her türden değişik sesleri kesmeyi hedefleyen Kemalist faşist klik, 'devleti korumak', 'toprak bütünlüğü' vb. noktalardan hareketle, kendisine bir meşruyet kazandırmayı amaçlıyordu. (age. S.70,72) Kürdistan'a denk gelen uçta ise, Osmanlılardan beri süre gelen elde tutma vardı.

Takrir-i Sükun kanununun çıkarılması, yasal burjuva muhalefetin bir diğer sözcüsü olan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın ileri gelenleri tarafından, kendilerinin yollarını tıkadığını gördüklerinden, tepkiyle karşılanmıştır. Ancak bu karşı çıkış, Takrir-i Sükun'un Kürdistan'a yönelik ucuna değil, Türkiye'nin de aynı uygulama alanının içine alınışına, iktidar dışı burjuvazinin sesinin kesilişinedir. Yani muhalefet de, Kemalist faşist klik gibi, varolma koşulu olan Kürdistan'ın aynı statü içinde tutulmasından, statü dışına çıkış olan ulusal ayaklanışın kanla boğulmasından yanadır. (Tıpkı bugünkü muhalefet ve başta sosyal demokratlar olmak üzere, tüm basın ve demokratik (!!!) kuruluşların tavrıları gibi sınırlıdır.) Bu dönemde en ufak bir gevşekliğin, yada en sıradan burjuva politik kanallarının açık bırakılmasının aleyhine işleyeceğini gören Kemalist klik, Şeyh Sait Ayaklanmasının en büyük destekçisi ve kışkırtıcısı olarak gösterdiği İstanbul basınına da Takrir-i Sükun'la yola getirme, uygulama

alanının Türkiye'yi de kapsamasına, deyim yerindeyse, 'dikensiz gül bahçesi' yaratma isteğine karşı çıkan burjuva muhalefeti de susturmayı gerekli gördü ve bunu da gerçekleştirdi. (A.Fuat CEBESÖY'dan akt. Nazlı İLİCAK, 12 Nisan 1990 Tercüman.)

Faşist Kemalist kliğin, Kürdistan'daki ayaklanmanın baş destekçisi ve kışkırtıcısı olarak sunduğu İstanbul basını yalanının hiç bir nesnel temeli yoktur. Olamazdı da. Çünkü o dönem İstanbul basını Kürdistan'daki gelişmelere karşı tavrı açıktır. Hem İstanbul basını Kürdistan'a ulaşması gibi bir sorun vardır, hem de, ulaşsa bile, Türkçe bilmeyen Kürdistan halkının, günlük yayınlardan heyecanlanıp, 'huzuru bozma'sı söz konusu olamazdı.

Bu kısacık örnekler bile, Takrir-i Sükun'la yaratılmak istenen 'dikensiz gül bahçesi'ne gerekli suyun önemli ve ağırlıklı bölümünün Kürdistan halkının kanıyla karşılandığını, geri kalan bölümünün ise, Türkiye üzerinde estirilen gözaçtırmaz bir terör ve komploculuk, katı bir benmerkezcilik de denilebilecek devletin faşistleştirilmesinin gereği olan muhaliflerin siyasal, hatta yaşamsal alandan silinmeleriyle sağlanmıştır.

Osmanlı yönetimine karşı gittikçe alevlenen halk hareketinin üzerine çöreklenen Kemalist klik, Anadolu köylüsünün ve Kürt halkının beklentilerini karşılamazdı. Karşılamamasının nedeni siyasal istikrarsızlık ya da kitlelerin istemlerine yanıt verecek güçte olmayışından değil, sınıfsal karakteri ve onun çıkarlarını korumanın ağır basmasındandır.

Gün geçtikçe, Osmanlı saray çevresinin ayak oyunlarıyla yeniden tanışan Anadolu köylüsü ve Kürdistan halkı, Kemalist kliği, haklı olarak istemlerinin gecikmeden gerçekleştirilmesinin kanallarını açmaya zorluyordu. Bu taleplerini dile getirmek için de, dinsel konudaki rahatsızlıktan tutalım da, askere gitmeme, vergi vermeme vb. her yola başvuruyorlardı. Halk kitlelerinin bu karşı konulmaz baskısı, Kemalist Kliği, faşist diktatoryal yöntemlerin bir an önce devreye sokulması ve gerek Kürdistan halkı'nın gerekse Türkiye'nin yoksul halkının örgütlü bir güce dönüşmemesi için, kendisinin, icazetli olarak ortaya çıkardığı Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın yasal burjuva parlamentoculuğuna bile tahammül etmemeliydi. Nitekim öyle de yaptı. Yapmak zorundaydı. Çünkü Koçgiri halk ayaklanmasının üzerinden geçen yıllara karşın, Kürdistan'da vergi toplanmadığını, asker devşirilemediğini gören sömürgeci

devlet, Kürdistan'daki bu durumun, yoksul Anadolu köylüsünü de yütreklendirerek, devletin karşısına çıkarılması gibi bir tehlike taşıdığını, icazetli de olsa, muhalefete, iktidarı sıkıştırma, onu isteklerinin sözcüsü yapma ve Kemalist kliğin azgınlığını dizginleme göreviyle yüz yüze bıraktığını, ayaklarının altındaki toprağın kaydığını görüyordu. Bu durdurulmalıydı. Durduruldu da.

Osmanlı despotizmine karşı, canla-karla savaşan Kürdistan halkı ve yoksul Anadolu köylüsünün güçlü üzerine oturan M. Kemal ve şürekası, içten gelen bu tehlikeleri bertaraf etmek, etkisiz kılmaz için, 'anti-işgalci' savaş boyunca kendisine şiar edindiği 'anti-emperyalist'lik, yerine emperyalist sermayeye ve onun yerli temsilcileriyle uzlaşmaya bıraktı. (Mete Tunçay, Türkiye'de Sol Akımlar (1908-1925) sf. 29.) Bu bırakış, sınıfsal karakterin döndüğümü değil, baştan beri amaçlanan hedefin, alttan gelen halk hareketi ve Kürdistan ulusal uyanışının daha da hızlandırdığı, bir anlamıyla, kendisine yüklenen fazlalıklardan kurtulmuştu, döndüğümü, aslına rücu etmişti. Ama hızlandırılmış da olsa, Kemalist kliğin gelişim çizgisi doğrultusunda bir gelişmeydi. Dışa karşı teslimiyetçi bir politika, hakkına razı olma politikası (C.Gündoğan, İ. İncesu, A. Rıza Gezici, SAVUNMA sf. 32) ve içteki kısıcılığın temeli de bu dönüşümle yerine oturmuş oluyordu.

İçteki bu durum, aşağıda da görülebileceği gibi, dış ilişkilerdeki belli bazı güvencelerin sağlanmasından sonra gerçekleşmişti. O dönem TC'nin tutumuna gelince; Musul sorununun Lozan anlaşmasıyla belli bir protokole bağlanması üzerine, İngiltere ile aralarındaki soğuk savaş koşullarını bir kenara iterek, eşit koşullar altında ve karşılıklı güvene dayalı ilişkiler geliştirmek, Rusya ile, Polonya ve Rusya aleyhine bir amaç gütmek temelinde dostça ilişkiler aramak, Kafkas ve, Arap milliyetlerinin bağımsızlıklarını dilemek fakat eylemli bir yardımlaşmaya girmemek, İran'ın bağımsızlık ve toprak bütünlüğünün sağlanması için manevi yardımda bulunmak, Balkanlar ile karşılıklı barış ve durulmaya dayalı politikalar izlemek, Fransanın Ankara ve Lozan anlaşmalarının ruhuna uygun davranması ve TC'nin bağımsızlığına saygı göstermesini sağlamak; İtalya ile, bağımsızlıklara karşılıklı saygı, Birleşik Amerika ve Kanada ile dostluk ilişkileri sürdürmek, Amerikan sermayesinden yararlanmak, eylemli bir yardımlaşmada bulunmamak kaydıyla, ulusların bağımsızlıklarını dilemek (Em.

kur. Alb. Reşat HALLI, TC'nde Ayaklanmalar sf. 11-27) biçiminde özetlenebilir.

Ancak burada belirtilmesi gereken bir şey var. Ulusların bağımsızlığına dilemenin, emperyalizmin çizdiği sınırları olduğu gibi onaylamak ve "mazlum milletlerin" ya da geri bırakılmış ülkelerin ne türden bir kurtuluş felsefesi olduğu, Kemalist TC'nin Kürdistan bağlamındaki tutumları ve politikalarıyla çok daha bir biçimde anlaşılmalıdır. (İ. BEŞİKÇİ, Bilim-Resmi İdeoloji-Devlet-Demokrasi ve Kürt Sorunu sf. 32,46).

Tüm bunlar yanyana gelince, Kemalist devletin yapacağı tek şey, ulusal hegemonya kurma sevdasından vazgeçmeden, dışa karşı köpekçe güllükükler dağıtmak oluyordu. Bunun bilincinde olan Ankara hükümeti, misak'ı milli sınırlar içinde, olabildiğince kanlı saldırıları gerçekleştirerek, kendini kabul ettirmenin yollarını döşerken, olabilecek aksaklıklarında düşünerek, dünya politikasında dost yaratmanın ifadesi olan 'yurtta barış, dünyada barış' şiarını, ağzından dölürmüyordu. Onu, inanmadığı bu sloganın savunucusu yapan şey, sınıfsal karakteri değildi. Bu sloganı savunmasının tek nedeni; o günün dünyasının koşullarında kurulmuş olan 'kurtuluf sofrasında' kapıldığı, dünyanın paylaşılmasının örgütleyen ilişkiler butününün tamamlayıcı bir parçası, dünyada mali sermayeye dayalı işlemler zincirinin bir halkası olarak elinde tutmayı başardığı Kuzey-Batı Kürdistan'ı, yeni devlet biçimlenişine uygun olarak yapılandırmak, iç-Türk-muhalefeti bastırıp yoketmenin yaratacağı tepkileri yatıtmak hesaplarının sonucu olarak devreye sokulan yanılısama aracı, paratöner olma görevini üstlenmesiydi. Takrir-i Sülkun ise, bu yanılısama perdesinin arkasında, işini bilerek yapan avcının kapanıydı.

Rızayê Sakê
[Devam Edecek]

GURÛROVÎ

12.2.91

Gurek û rovîk bûne destbrayên hev. Rejekê, gur burçî bû; gote rovî "Ezê te bixwim". Rovî go: "Malava, ez û tu destbrayên hev in, çavan tu dibêjî ezê te bixwim?" Go: "û a, get fêde nake, ezê te bixwim". Rovî go: "nuha, ko ez ji te re tûstekî çêbikim ko tu bi roj herî nav kerîyên mîh û berxan û kes te nebîne, te min efû bikî?"

Gur go: "Heke tu tûstekî wîlo ji min re bikî, ez li dinayayê genciya te ji bîr nakim". Rovî go: "De, bide pey min!"

Gur da pey û rovî berê xwe da serê çiyê û bî hewa ket heta ko her du gihane serê çiyê. Hema rovî bi şivên ter ket û jêkîrî, le ser hev kîrîne kom. Paşê destpêkir û selîkek çêkîr. Heta gihande nêvî, gote gur; "Bra de were tê de rûne". Gur ji hat, tê de rûnîştû rovî pê ket. Hêdî hedî devê selîke da hev, heta ko devê we girt û gene asê kîr. Carekê dehfa xwe lê da û di kêş hema wer kîr.

Gure gewîr bî selîka xwe serjerî nava gundekî bû, Se û zarokên gund li gur hatîne hev û gur di selîkê de kuştin.

* * * * *

METHELOK

(GOTINÊ DÊ Û BAVAN)

- Agir xweş e, lê xweî jî jî di be.
- Du parên xızaniyê nezani ye.
- Mîrov kuştîyê şêra bit, ne girtîyê roviya.
- Dinya gulek a, bihin bike û wê bî de halê xwe.
- Ré rêya mîrinê be jî, tu her li pêş be.

Zulme ve despotizme karşı birlik, örgütlenme ve direniş demek olan Newroz, aynı zamanda zafere ve özgürlüğe uzanıştır. İsyân, direniş, özgürlük Newroz'da kopmaz bir bütündür. İsyân ve direnişle özgürlüğe ulaşma olan Newroz, günümüzde Bağımsız, Birleşik, Demokratik Kürdistan ve Sosyalizme uzanıştır. Newroz'un birlik ruhunun Kürdistan proleter devrimci hareketimiz KAWA; ve tüm yurtsever-demokratik güçlere yüklediği görev; Bağımsız ve Özgür Kürdistanı ulaşmak için Kürdistan halkının bir tek savaş cephesi altında birleştirilmesidir.

Heval MESUD BARZANÎ, di nav çiyayên Kurdistan'a Îraqê de bi tevî Rojnama "El Şerq El ewset" hevpeyvîna Kiriye.

Pirs: Kuwêt ew welatê êmin buye kobus li jêr tankerên Seddam Hûsên , M. BARZANÎ weko yek ji serokên Opozîsyona Îraqê bu vî karî çî dibêj?

Bersiv: Ew hakimê ku xortên gelê Îraqê dikuje, û xêrxwazên wî ji axa welatî derbeder dike jêre ne xerîbe ku bi tankên xwe ve wê dewleteka êmin jêrdest bike. Ew kesê ku jin, zar û zeç û pîremêrên Kurdistanê dikuje û bi çekên kîmyawî jî nav dibê qet rewşeka mirovatî qebul nake, û nahêle welatê êmin ji xwêre bi xweşî bijî.

Pirs: Erê dagirkirina Kuwêtê biryareka yek kesî bu, ku Seddam wergirtî an jî biryara dezgeha leşkeriya Îraqê bû?

Bersiv: Dagirkirina Kuwêtê problemeka aloz li navça deravî (xelîc) dirist kiriye û roj bi rojê nêzîkî peqandineka mezin dike, ev kiryarên leşkerî her çend bi biryara kesekê buye jî, lê bi hevkarîya everbêrên leşkerî yên Îraqê di her ewî demi de egerên wê evene: 1) Eve encama problemeka aboriya mezine ku 8 salên şerî ye, ku ji ber politîka (rêzanîya) şaş ya rejîme nehatine çareserkin. 2) her çend dagirkirina Kuwêt kiriyarek ne li ber hizir bu (nelî bîr), lê çavbirsîya Seddam Hûsên bu dewlemendî û cihên stratejî, cihê gomanê û şikê buye, ji aliyê zanayên siyasê (rêzanî). Bi taybetî piştî çend salan ku gelê Kurd bi şeweyek dirindane tete bindestkirin, ev rejîme hêza xwe ya leşkerî bi kartîne ji bûna zêdekirina problem û têkvedana navçeyê.

Piştî ku muleta encumena asayîş bu Seddamî dawî buyî û piştî ku Seddam qe-bulnekirî xwesteka Navnetewayî bi cih bine bûna durxistinê Îraqê ji cengê, gelo çawa dergehê cenga wêranker dê ête girtinê. Başûrîn rê bo parastina Îraq û Herê-mê ji cengê, ewe ku rejîm xwe vekêşe ji Kuwêt û demokratîyet peyda bibe bu gelê Îraqê û yên navçeyê, ji bu ku bikare biryara çarenûsa xwe biden. Dagirkirina Kuwêtê problemeka Navneteyî li hêremê û li cihanê diristkir û bu egera ehtumala (dibeku) bi karanîna çekên weranker û yên kîmyawî, eva heye ku berey Kurdistanî her tim dida xwiyakirin, li ser qedexe-

kirina ev çekê kîmyawî re jî disa Sala 1978 ê û bu taybetî di Sala 1988 an de heyîva Adarê li Bajare Helepçe hate bi karanîn.

Pirs: Dibêjin ku Seddam Hûsên leşkerek ji Kurdan çêkiriye?

Bersiv: Bu cara êkê di dîroka Îraqê ya nû de hinde qedêr xelk hatî kîşandin bu leşkeriyê her di mevalidê sala 45 ta ku 72 (17 salî), pitirî 450.000 kesên Kurd hatine kîşandin bu leşkeriyê bi darê zorê, di hêlên pêşîn yên şerî de dayîne bi cihkirin.

Pirs: Çend leşkerê Îraqê ji hêla şerî revîne û hatîne nik hewe?

Bersiv: Gelik ji serbazên Kurd hatine bu bingehên şoreşê li erde rizgarkirî, ji ber desttengiya me çend hezarek me li nik xwe hiştîyê û ewên din me je west ku biçen bajarên Kurdî. Li duv zanîna me gelik serbazên Îraqê ji Kuwêtê revîne li bajarên başûrê Îraqê xwe veşartine.

Pirs: Erê raste ew tiştên hatî dizîn li Kuwêtê tîn revandin bu derveyê Îraqê.

Bersiv: Hêzên heresên Cimhurî (Komar parêz) gelek dizî û dest dirêjahî di Kuwêtê da kirine û evtiştên hatî dizîn bi biryara evserên mezinên leşkerê Îraqê û bi tevî hevkarîya rejîma Seddam Hûsên tîn revandin bu derveyê Îraqê.

Pirs: Erê Seddam Hûsên kariye ew yoranyom ya ku li navça we derxistî li sinetê atomî bi karbîn?

Persiv: Kurdistan ji aliyê madena û bi taybetî yoranyom dewlemende, li çiyayê Gare yoranyom hatiye derxistin û projektêki mezin li wêderê heye, li jêr nihênî û nobedariya hêzên taybetî, ji ber vê nihênîyê em nizanin ta çî radeyeke Îraq kariye yoranyomê derbêxe û ji bûna çêkirina çekên kîmyawî bikarbîne.

Pirs: Ango hon hebûna çekê atomî bi dur dibînin li Îrê?

Bersiv: Nexê ez qet bi dur nabînin. Ez dibînim ku Îraqê jêhatineka mezin ya heyî bu çêkirina çekê atomî.

Pirs: Hon ji malbatakê rabuyîne ku di sala 1910 ê û were xebata çekdarî kiriye ji bûna mafê gelê Kurd, erê vê serpêhatiyê çî kar li te bi xwe kiriye?

Bersiv: Pir kesan di dirîkê de berpi-siyarî girtiye lê kêman kesan dicihda ferseta mejuyî girtiye û ji evan kesan pêşwayê

Kurd Mistefa BARZANÎ ye, ku yekîti û bi hêzbun û yekgirtin nîşa min daye, mesela (dabaşa) mafên Kurd li cem BARZANÎ her di xortaniya we de bi tecrube û bi îman bu ,dema bu buyî êxstrê (dî) hêzên dewleta Osmanî di 3 saliya we de bi tevî dayka we kete girtûgehê li bajare Mîsil. Li ser dema şoreşa Şêx Ebduselam BARZANÎ, li sêdare xistina şêx Ebduselam BARZANÎ (birayê wî yê mezin), di sala 1914 an de, hêzeka xwirtir dabu BARZANÎ dî rêya xebatê de. BARZANÎ pişkdarbu di şoreşa Kurdî da ya bi serokatîya Şêx Ehmetsala 1931 ê. Salên 43,44, 45 şoreş kirin û eve bu egera hindê ku bête hîlbijartin weko Seroke giştî yê hêzên pêşmergê Kurdî, dema Komara Mihabadê di sala 1946 ê bi serokatîya Qazî Mihemed, paş ketina Komarê û li nav birina (sêdarekirin) Qazî Mihemed, BARZANÎ teslîm nebu, meşeka dirêj kir ta giha sinurê Sovyete bi tevî 500 kesan, li wêrê man ta sala 1958 an Piştî hingê vegera Îraqê û serokatîya Şoreşa 1961 an kir ta ku 1975 ê. BARZANÎ karbî ku viyan û hezkirina gelê xwe ji xwêre bibe, ji ber ku ji bûna tevayê ye kardikir, bi serhatiya xwe ya Gunde Barzanê ji bu armanca gelê xwe yê jêrdest bi karîna. Evê serpêhatiya dewlemend pêşanî mînda da ku maf û azadiya Kurdan ji çend hêlên bingehî pekhatiyê em ji BARZANÎ hîn buyîne.

Pirs: Kemal Cimbilîta li li çavpêkînetekê bi tevî BARZANÎ li sala 1971 an de dibêji: BARZANÎ deryayeka şoreşgeriye û pêşwayeke di nava miletek (netewayek) rizgarîxwaz de û şoreşgerê dijî zordarî û sitemkorî yê, her çend hindê Kurdan dudilî xiste ser serokatîya wî bu bizava Kurdî, erê di evê rewşê da cawa partiya hewe karî serokatîya xebata çekdarî bi berdewamî bike?

Bersiv: 1) BARZANÎ di hemî jiyana xwe de ferdî ne buye, tim û tim dinava rêz û civak û gelê xwe de buye, ta ku hatiye hîlbijartin wek serokê Partî Demokratî Kurdistan (PDK) di sala 1946 ê da. 2) Partî Demokratî Kurdistan di dîroka xwe de daye xwiyakirin ku ew dabaşa (qezîya) Kurdî dê biparêze û ji mafê Kurdan lîna-vebe. 3) Partî, bîrûbawerên xwe ji xwes-

tekên gelê Kurd girtiye ango digire û ji buna bi cih inandina Armançên wî yên rewê kardike. 4) partiya me, serokatiya wê û gelê me bi hevber berdeambuneka diriste ji buna moral û jêhatî, zîrekiya Kurdî li xwe girtiye li ser hêleka rastîn. 5) Gelekan xwestin ku nav û dengê BARZANÎ xira bikin lê ewan bi xwe bûn dumâhî û BARZANÎ weke nişaneka geş û mezin di nava dîroka Kurde ma Kemal Cimbilafî her weha ji ji BARZANÎ re gotiye: (musebeta xelkê Rojhilat ewe kutinê wextê mezinên wan diçin piştê qedr û bihayê wan dizân)

Pirs: Hon çawa rejîma Îraqê dibînin?

Bersiv: Di dîroka nû de çî rejîm bi terorê ne giheştiye rejîma Îraqê. Îraq buye girtûxaneka mezin buna 17 milyon zîndanîyan. Ev kuştin û derbederkin, hilweşandin ku li Îraqê dibe tiştêkê bê wêneye, 22 salin ji Toxmê (dirovê) Bassî yan bu Îraqê tinê xirakin û malkavilî inandîye. Dîroka vê rejîmê ji her kesekê re diyare û aboriya Îraqê roj bi roj dihilveşe, Polîtuka ji derveyê rejîmê dij minkariye û planên dijê Dewletên (Welatên) Erebi û Îslamî yên cîran, û tawanbariya wî ya dâwî ew bu ku Kuwêt dagirkir û zordarî gihand gelê wê.

Pirs: Baştirîn rê çîye ji bu hikumkîrîna Îraqê paş Seddam?

Bersiv: Baştirîn rê bu hikumê Îraqê ewe ku serok Komar û endamên parlamentoyê bi azadî bînin hibijartin ji layê miletî ve (netewayî ve), Parlamento serok wezîran destnîşan bike û hilne û dane.

Pirs: Çîne şertên hikmen demokratî ya Kurd dixwazin?

Bersiv: Şertên hikmên demokratî yê dirist ewe ku hilbijartinên azad bibin, rastaxwe ji aliyê miletî ve bê destdirêjkirina dezgehên dewletê li jêr kontrola meclêşeka milî (netewî) da ku parlamentoyek niştîmanperwer û azad derkeve, ku bi navê hemî Iraqîyan biaxive, divê ew parlamene zo zo destûrê bîngêhî bi derxe. Me baweriya heyî ku her hevvelatîyekî Iraqî xwe hilbijêre û bide hilbijartin. Kes ji karê polîtîkî neşt bi dur xistin.

Pirs: Hon çawa berê xwe didine paşeroja peywendiyên Îraqê û cîranan, bi serda jî gelîk problemên aloz û cida-cida hene?

Bersiv: Min ne bewere ku problemên aloz di nav bera Dewletên cîran û Îraqê hene, tinê rejîma Îraqê bi ew polîtîka şaş buye egera probleman li salên çûyîn de. Me bawera heyî kî welatê me wek welateke êmin bîji û gelê me bi azadî û bi xweşî bîjî, her çend gelê me pîrr sitemkarî û

ala yekîtî

nexweşî dîtine jî û derfeta hindê nedît ku bi bi xêr û dewlemendiya xwe keyfxweş bibe. Haq (maf) ewbu gelê me li pêşiya gelên navçe ban ji aliyê aborê ve, lê mixabin dewlemendiya wî welaî hate pirt û bilavkirin û pêşketina wî yaşaristanî jî hate rawestandî.

Pirs: Çawa hinde qedêr sale Seddam hikum dîke û bi tevî wê jî opozîzyon di nava Îraqê de heye?

Bersiv: Seddam Hûsên îhtîmat dîke ku li ser tebeqeyekê de nava 20 salan de çêbuye ji aliyê hindê kesên dewletê yê medenî û leşkerî, ji van kesan ku bi rengekî ne rawa dewlemed buyîne. Di nava vê tebeqê (çînaî) de kes û karen Seddam û xelkê navçe wî (tikrit) hene û dest daniye ser dezgehên emnê (pârezî) mixabarat û her wesa jî ev tebeqê pêkhatiye ji wezîr û fermandarên mezin û efserên leşkerî yê mezin û destê xwe danîne ser leşker û polês û leşkerê milê, dezgehên ragilandinê û ev tebeqê girêdaye bi mana Seddam Hûsên ve û bê konro dewlemendiya Îraqê xercdike. Diyare ku Seddam bê rehme û bê dile zo bi zo ewan kesên ji nav dibe ku bizane dê tiştêkê inine serê wî, wî gelîk ji heval û zelamên dora xwe kuştîye an jî daye kuştin.

Pirs: Çîye armanca Seddam ji pirt û bilavkirina Kurdan?

Bersiv: Ji çend salan û hirdeye ku Seddam polîtîkeka şaş dijê gelê Kurd diajot ji buna jêrxistina wî, ev xwestekên ku girêdayîne bi yekbuna niştîmanî û birayetiya Kurd û Erebi, ev planê dijîminkar qet xizmeta berjewendiya Îraqê û ya netewa Erebi nekiriye.

Seddam Hûsên pêşêkî polîtîka "Erdê sûtî" di Kurdistanê de bi kar anî, ji buna nehiştina tevaya wî gelî, ev gelê bi dilsojî xizmeta Îraqê kiriye û serbestiya Îraqê parastiye mil bi mil bi tevî birayê xwe gelê erebi, Seddam zerer gihande Kurdan lê, nekariye û nikare wan ji nav bibe.

Pirs: Lê rejîma Îraqê dibêje ku wî otonomî daye Kurdan û Kurdistan li jêr hikme wî buye biheşt!

Bersiv: Li jêr sîbera Otonomî rejîma Îraqê polîtîka kavilkirina Kurdistanê, Xirakinina Kurdistan û hilweşandina Gundan û sûtina zewiyan û çikkirina kaniyan bi kar înyaye. Her wesa jî civak bi darê zorê ji cihên wan daye derxistin û weku êxsîran xistine nav lageran. Ber sîbera Otonomî 4000 Gundên Kurdan hatin hilweşandin û sûtin, heta niho çarenûsê bi sedhezaran ji xelkê me ne diyare an jî di zîndanên dene û an jî penahindene jî derveyê welat.

Eger neteweyek ku ev be rewşa wî

gelo çî otonomiye pê şaddibe! Ew çî biheşte li Kurdistan madem ji hemî milan ve hatiye sûtin û kavilkirin! Eger eve rewşa gelê Kurd be pa Otonomî bu kê hatiye dayîn î li kuderêye?

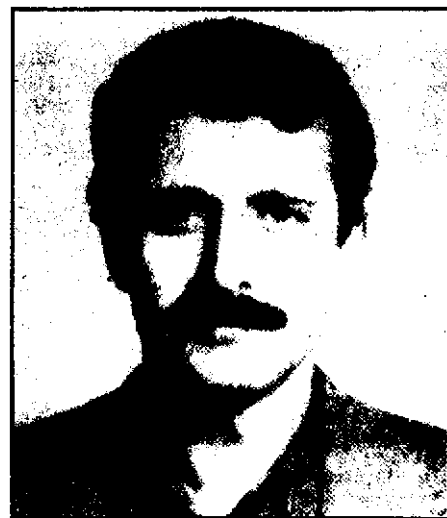
Pirs: Te got ku van rojên pistî hisara aborî û cizadana rejîma Îraqê, li hindêk cihên Kurdistanê destura cotyaran daye, spêdeyan biçin zewiyên xwe bi kêlin û bi çînin û êvaran vegerine ve lagerên xwe?

Bersiv: Problemên aborî û hisara bazirganî li dijî Îraqê ewe ku buye egera vê pengavê, rêjîmê berê xwe daye Kurdistanê nebu ku ji evê tengaviyê sivikke. Ev didete wxiyakirin ku rejîma Seddam ka çiqas zilm û zordarî bi evê parça giring ya milet û welate Îraqê kiriye. Lê rejîm bi evê çendê jî ji tengaviya xwe dernakeve, Îraq qet çî caran di tengaviyet hosa de neburiye. Bi tevî dewletên cihanê piştigiriya biryara (qîrar) 661 ya Rêxistina Yekgirtina Gelan (UNO) dîke. Çî Rojhilat û çî jî Rojava, çî Erebi û Îslamî hisara aborî dijê Îraqê bi kartînin. Tiştên xwarin û pêwîstiyên jiyandî kembuyîne û biha giranî jî bilind buyîne. Problema îro ya aborî dider xwiyakirin ku ka çiqas şaş bu Rêzaniya "Erdê sûtî" li Kurdistanê, çî tawaneka mezin rejîmê kir di derbara gelê Kurd de û tevaya gelê Îraqê.

Tebîni: Heval Mesud BARZANÎ, di nav çiyayên Kurdistanê de, di Roja 17.1.1991 li gel Rojname "El Şerg El ewset" ya erebî

ev hevpeyvîna kiriye. Ji layê liqê şeş (liqê ewropa) ya Partî Demokratî Kurdistan (KDP Iraq) hatiye wergerandin bo zîmanê Kurdî.

21.2.1991

Necmettin Büyükkaya

Anısı Mücadelemizde Yaşıyor!

Küçük burjuvazinin 'anti-emperyalizmi' burjuva devleti kutsamaktır!

"...Bütün sorun, sosyalistlere yakışan bir biçimde mi hareket edeceğiz, yoksa emperyalist burjuvazinin kucağında 'son nefesimizi' mi vereceğiz sorunudur." (LENİN, Sosyalizm ve Savaş. Sol yay. 5. baskı, 1980 Ankara, s.57)

Bilindiği gibi devlet; bir sınıfın başka sınıf/sınıflar üzerindeki baskı, zor ve egemenlik örgütüdür. Baskı ve egemenlik olgusu: köleci, feodal ve kapitalist devletin ortak karakteri olarak ezilen emekçi sınıf, tabaka ve kesimlere karşı çalıştırılır. Sosyalist devlette ise, bunun tam tersi geçerlidir. Orada egemen olan proletarya ve onun müttefikleridir. Baskı altında tutulan ise, burjuvazi ve onların işbirlikçileridir.

Sosyalist devleti bir yana bırakırsak; günümüzün temel ve belirleyici olgusu olan kapitalist devlet, açık/belirgin öz ve niteliğine rağmen, büyük ideolojik yanılgıların kaynağı olmayı sürdürüyor. Şöyle ki; sınıflararası çatışmayı, 'sınıflar üstü' bir rol üstlenerek-gerçekte ise, salt görüntüden ibaret olan bir yanılsamadır bu; Sınıf savaşımını ılımlaştıran çelişkileri gizleyen, uzlaştıran tüm bir ulusun ya da halkın ortak malı olan bir mekanizma olarak tanınabiliyor. Gerçeklikte ve özünde ise; tekelci kapitalizm ve onun çıkarından yana tavır koyan, bu çıkarlara ve onun sahibi sınıf(lar)ın egemenliğine karşı tutum takınanlara yönelik her türden baskı ve zorbalığı meşrulaştıran ve sağlamlaştıran 'düzen'dir. Bunun siyasal literatürdeki adıdır.

Bu bağlamda devlet; sınıf ve sınıf farklılıklarının olduğu her bir toplumda ezen, sömürücü sınıf(lar)ın, ezilen, sömürülen ve baskı altında tutulan sınıf ve tabakalara karşı topyekün saldırılarının aracı olarak tarih sahnesine çıkmıştır. Bu çıkışın bir ucunda çalışan yığınlara karşı acımasız zorunu kullanırken, diğer ucunda da, ittifak güçleri arasındaki hesaplaşmanın hizmetindedir. Öyle olmak durumundadır. Çünkü devlet: karakterine içkin olan baskı ve zor etmenini, salt sömürülen-ezilen sınıf ve tabakalara yönelik kullanmakla sınırlamaz. O-devlet, bir sınıflar uzlaşmasının ürünü değil. Ezilen, sömürülen sınıfları yönetme aracı olduğu gibi, egemen sınıflar arasındaki yönetme mücadele sinin de çözüm aracıdır.

Devlet aygıtı, başlangıçta, birilerinin malı olma bağlamında, ilgili olduğu alan içerisinde, görüntüde-ama yalnızca görüntüde-iktidardaki sınıf(lar)ın tümünün

malı olma ya da aracı olma konumdan hızla sıyrılarak, sınıfın bir bölümünün / parçasının malı olmaya yönelmek durumdaydı. Günümüzün kapitalist devleti, o evrimleşmenin / yetkinleşmenin ürünüdür.

Doğal ekonomi altında, toplum, türdeş / benzer bir ekonomik birimler yığınından oluşuyordu. Bu birimlerden herbiri, çeşitli türden hammaddelerin elde edilmesinden, bunların tüketim için en son hazırlığına kadar, bütün faaliyet biçimleriyle uğraşıyordu. Meta ekonomisinde ise, türdeş olmayan ekonomik birimler doğar. Ekonominin ayrı dallarının sayısı artar. Tek ve aynı ekonomik görevleri üstlenen birimlerin sayısı azalır. Kapitalist ekonominin doğuşudur bu. İç pazarın yaratılması sürecinde baş etmen olan şey; toplumsal işbölümünde ilerleyen ve gittikçe yaygınlaşan gelişmedir. Devlet bir egemenlik aracı olarak bu gelişmenin getirdiği değişiklikler üzerinde değişir, dönüşür. Her bir ülkenin gelişmeleri farklı olduğundan, o ülke toprakları üzerinde gelişen devlet biçimleri de farklı olmak durumundadır. Ama ortak karakter ve yön: baskı zorbalık, yağma, talan ve sömürüdür. Biçimler değişse bile, öz tümünde aynıdır.

KAPİTALİZM VE DEVLET

Kapitalist meta üretimi ve bu üretimin savunucu sahipleri, feodal mutlakiyetçi devlet koşulları altında, zorlu yarışını ilerletir ve onunla savaşırken; düşmanı olan feodal devleti, o devletin baskıcı ve zorba karakterini kendine mal etmenin savaşımını da yürütmüştür. Feodalizmin kapalı ekonomisini, bir çok toplumsal değerini yadsırken, onun devlet olgusunu, tüm nitelikleriyle bünyesine almış, sindirmiş ve tahkim etmiştir. Güçlendirmiştir. Kendi konumundan ve çalışan emekçi sınıf ve tabakalara karşı konumlanışında, ortaya çıkan gerçekliklerle de donatmıştır.

Kapitalizm, bir içpazar oluşturduğu andan başlayarak, dışpazar yaratmanın savaşımını başlatmıştır. Egemenliği altında bulundurduğu / tuttuğu topraklardaki dikey örgütlenişini, toplumun herbir birimine inşa eder, egemen kılar. Bu yeterli değildir. Yatay-derinlemesine-örgütlenmesi için gerekli olan fetih, işgal, ilhak ve sömürgeciliği, dışpazar yaratmanın aracı olarak kullanmıştır. Kullanmaktadır da.

Bu genel karakter, salt bazı devletlerin 'Nev-i şahsına münhasır' niteliği

değildir. Kapitalist açıdan az-çok gelişmiş tüm devletlerin ortak ve belirleyici niteliğidir. Çağımızda, bu çok daha böyledir.

Dışpazar edinme, dışpazara gereksinim duyma; sanıldığı gibi, ürünün mutlak ve kaçınılmaz olarak içpazarda gerçekleşmesini şart koşmaz. Kapitalizmin doğasının bir diğer yönü olan eşitsiz gelişim, bunun böyle olmadığını en açık kanıttır. Eşitsiz gelişimde öne fırlayan yön; ulusal kapitalist ekonominin diğer dallarının geriliği, eski pazarı sınırladığı anda, başka alanlara ya da, sömürgeleştirdiği alan, ülke ve topraklar varsa, ilk açılacağı yer burası olacaktır. Yoksa devleti elinde tutan kapitalist burjuvazi, yeni pazarlar için işgal, ilhak ve fetihlere girişmek, sömürgeleştirmek (pazar) edinmek durumundadır.

Doğal eğilimi budur kapitalizmin. Bu nedenle böyle davranmak durumundadır. Kapitalist ekonomik yasanın gelişmesinin işleminin kaçınılmaz sonucudur. Aksi tavır, olgunun, kapitalizm olmamasını gerektirir. Çünkü; "...kapitalizmin egemenlik alanını sürekli olarak genişletmesi", "yeni ülkeleri kolonileştirme"si ve "kapitalist olmayan eski ülkeleri dünya iktidarının girdabına çekmesi" gerekir. (LENİN, Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi. Sol Yay, 2.baskı, 1988 Ankara s. 514.) Bunların olmadığı yerde, kapitalizm varolmayacak ve gelişmeyecektir.

Yukarıdaki alıntı ve alıntı yapılan eserin belirlediği şey, gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun, kapitalizm ve onunla bütünleşen devlet, dünya paylaşımında ve kapitalist enternasyonalizmin gerçekleştirilip egemen olmasında; üzerine düşeni yapmak zorunda oluşlarıdır. Artı, ortamını yakaladığında, yine herbir kapitalist devletin, üzerine düşenin çok çok ötesinde şeyler yapmaktan da geri kalmayacaklarıdır.

Emperyalizm ve proleter devrimleri çağında,-gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun-tüm kapitalist devletler sömürgele ve 'nüfuz bölgeleri' edinmeyi temel ilke edinmiştir. Çünkü emperyalist-kapitalizm, kendinden önceki evrede olduğu gibi, salt 'kar'la yetinmez. Onun olmazsa olmazı, 'azami kar'dır. 'Azami kar'ı gerçekleştirmenin, yolu, zaten paylaşılmış, 'doyurulmuş, durumdaki içpazarı yeniden yeniden paylaşmak olamaz. Aksine, dışpazar yaratmaktır. Yaratmanın yollarından biri ekonomik / teknolojik üstünlükse, bir diğer yolu da, 'başlı başına bir ekonomik güç' olan 'zor'u devreye sokmaktır. (Kapi-

tal, C. 1. 24. böl., akt. Stanley W. MOORE, Marks, Engels, Lenin'de Devlet Kuramı Simge yay. 2. bas. 1989 İstanbul s. 36.) Böyle olmasının belirleyiciliği, "iç-pazarın zorunlu olarak dışpazara bağlı" oluşundadır. (LENİN, Emperyalizm. Sol Yay. 7. bas. 1979 Ankara s.81)

YAĞMACI EMPERYALİZM 'UYSAL' AZGELİŞMİŞ KAPİTALİZM İKİLEMİ VE NESNEL GERÇEKLİK!

Kapitalizm, emek-sermaye temel ilişkisini anlamlandıran ve ücretli emek tarafından karakterize edilen bir toplumsal yönetim biçimi ve onun yasalarının toplamıdır. Kapitalizm, belirli bir üretim tarzıdır. Bu tarz, ekonomik, toplumsal, kültürel, politik, eğitimsel ve yetiştirme biçimlerinin toplamıdır. Bütün bunları dünyanın herbir karış toprağına dikmek, ölümsüzleştirmek ve egemen kılmak, kapitalizmin varoluş nedeninin olmazsa olmazıdır.

Bu nedenle, doğduğu andan başlayarak, yönetmek isteğini içinde taşır. Bu istek, sınırları çizili ve belirli toprak parçası üzerinde yaşayanlara yönelik ve onunla sınırlı değildir. 'Proletaryanın vatanı yoktur' belirlemesi, kapitalizmin dünya egemenliği gerçekliğinin karşıtıdır. Ona karşı, proleter sınıf açısından konumlanmak gerektiğinin çağrısıdır. Kendi ulusal-devletsel sınırlarıyla yetinmemek, boyunduruk altına alıp, hükmetme isteğini besler. Bunun doğal sonucu, yabancı ulus ve halkların haklarına tecavüz etmeyi gerektirmektedir. Amaç bu olunca, işgal edip sömürgeleştirmenin 'haklı' (!) gerekçeleri her zaman hazırdır. 'Komünizm tehlikesi', 'tarihsel haklar' vb. vb.....

Dün olduğu gibi bugün de, 'tarihsel haklar' benzeri mesnetsiz tezlerle en büyük yağma ve talan savaşları yapıldı, yapılmaktadır. Bu ve benzeri iddialar, salt süper güçlerin tekelinde olan şeyler değildirler. Tarihe şöyle bir göz atıldığında, kapitalist burjuvazinin iktidarda olduğu herbir devlet-ülke, bu temelsiz iddiaları kullandığı görülecektir. Bu savlar, ezilen-sömürülen sınıf, tabaka ve yığınların uyuşturulmasında her zaman işe yarar ilaç olmuştur. Acı ama gerçek.

Saddam'da somutlaşan sömürgeci-faşist Irak iktidar dün İran'la, bugün Kuveyt'le olan ilişkilerine bir göz attığımızda, şovenizmin Irak halkı ve ezilen, çalışan sınıflar arasındaki etkinliğini açık bir biçimde gösterir. Filistin sorununu sahiplenme ise, yağmacı ve talan devletinin, cephesindeki açık kapıyı, gediği

kapatmanın yöntemi olarak iş görmesindedir. Biçim ne olursa olsun, öz, pan-Arabist şovenizmin tahkim edilerek güçlenmesine hizmet etmektedir.

Burada, kendisi zaten emperyalizme bağımlı olan bir devlet, dünyada dışpazar arama savaşımına nasıl girebilir, girmesi günümüz gerçeğine, ters bir gelişme olmaz mı? türünden sorularla karşılaşabiliriz.

Yukarıda kısaca değinmiştik. Kapitalizmin gelişmişlik derecesi ne olursa olsun, o iktidar olduğu her alanda, bir dışpazar aramak durumundadır. Çünkü bu, onun doğal karakteridir. Hele buna bir de, kapitalist emperyalizmin dünya egemeni tek ekonomi aracılığıyla "devletlerin birbirinden ayrılığı ve kopukluğu"nun, "Meta" ve sermaye "dolaşımı tarafından zaten kırıldığından, her kapitalist sanayideki doğal eğilim" in, "onu 'bir dışpazar arama' zorunluluğuna" (LENİN, Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi. s.56 abç) ittiğini eklersek, bu çok daha böyle olmak durumundadır. Çünkü "Dünya ekonomisinin gelişimi, devlet tarafından örgütlenmiş 'ulusal ekonomilerin' en keskin mücadelesine yönelmektedir." (LENİN, Marksizm, Devlet Üzerine. Önce kitabevi, 1. bas. İstanbul s. 134)

Kapitalist emperyalizm çağını ve onun mantığını anlayamayanlarca, yukarıdaki belirme, bir istisna kural olarak değerlendirilebilir. Ancak bu, bir istisna olmadığı gibi, onun doğal ve kaçınılmaz eğilimidir. Bu nedenle tartışmak gereksizdir. Yapılan tartışmalar ne kadar allansın, kapitalist emperyalizm çağının gerçeğine uymadığı için ayakları havada kalacaktır. Havada kalmakla da yetinmeyecektir. Bu temel belirlemeye, M-L adına itiraz etmek (?!), çalışan-sömürülen emekçi sınıf ve tabakaların zihinlerini karıştıracak, elyordamıyla bile yürüyemez duruma getirecektir. 'Pasif radikalizm' denilen bu melanetin en belirgin özelliği, teoride devrimci Marksizmin yerine seçmeciliği, uygulamada oportünizmin yanına köleciliği ve iktidarsızlaşmayı koymaktır. Kaygı, sınıf kininden duyulan korkudur. Sınıf savaşımının yarattığı etki-den kurtulmak için sınıf işbirliğinin teorisini yapmaktır.

Yukarıdaki soruya, şöyle bir soruyla karşılık verelim. Emperyalizme bağımlı devlet, bağımlılığı nedeniyle, kapitalist gelişmeyi gerçekleştirmez mi, bağımlı düştüğü andaki-feodal, yarı-feodal-konumu, sürgit aynı mı kalır?

Bu ve benzeri soruların yanıtı, kesin olarak evet olamaz. Emperyalizme bağımlı devlet/ülke, emperyalizmin eko-

nomik ve siyasal denetimine rağmen, kapitalist gelişmeler, ilerlemeler kaydeder. Örnekleri çoktur. Daha dün diyebileceğimiz kadar yakın zamanın İngiliz sömürgeleri olan Kanada ve Avustralya bunun tartışmasız örnekleridir.

İşin olguya dayanan yanına kısaca işaret ettik. Birde teorik yanına bakalım. Azgelişmiş-azgeliştirilmiş ya da, en genel tanımla emperyalizme bağımlı ülkelerin, gerek dünya ekonomisiyle ilişkilerinin, gerekse toplumsal ve iktisadi yapılarının değişmezliği teorisine göre, bu tür ülke/devletlerin dışpazar ve paylaşım peşinde koşamayacaklarını ileri sürenlerin sığınabilecekleri tek liman. (Ama ne liman!!) Poyraz'ının da, Lodos ve Karayel'inin de buraya bağlı gemileri alabora ettiği güvencesiz bir liman. Yaşamın gerçekliği tarafından işe yaramazlar arasına fırlatılıp atılması ayrı bir gerçeklik.

Bu teorilere göre, bu tür ülke/devletler, dünya ekonomik iş bölümünde, tarım ve maden (işlenmemiş) ürünlerinde uzmanlaşmaktan hiç bir zaman kurtulamazlar. Ya da kurtulsalar bile, en fazlasından ağır teknolojik ürünler değil, hafif tüketim malları bütünü oluşturmak için dışarıdan gelen/getirilen parçaların birbirine eklenmesi (monte edilmesi) yoluyla, kapitalist emperyalizmin işbölümüne katılabilirler. Böyle olduğu için, sanayileşmeleri, dünya pazarından pay almaları söz konusu edilemez. Sermayenin genişleyen yeniden üretimi, gerçek anlamıyla sınıy bir sermaye birikimi temelinde gerçekleşebilir olduğuna göre, bu devlet/ülkelerin kapitalizme geçmesi, paylaşım savaşı sürdürmesi elgellenmiş oluyordu. vb..

Yukarıdaki tezler/belirlemeler, günümüzün sonut gerçeğine ve gelişmelerine uymuyor. İdealistçe tezlerdir bunlar. Çünkü kapitalist ekonominin işleyen yasalarını dondurulabilir şeyler olarak alıyor. (Hem de kapitalist ekonomi-politik işleyiş egemen olduğu alanda.) Bir başka deyişle, ekonominin yasalarını müdahaleyle tersine çevrilebilir ya da işlevsizleştirilebilir şeyler olarak alıyor.

Bu idealist tez, karşıtını doğurmak durumundaydı. Doğurdu da. Emperyalizmi ilerici gösterme teorisini. Diğerlerinin aksine bunlar, somut gerçeklikten hareket ediyorlar. Ama her tepkici eğilimde olduğu gibi, ipin ucunu kaçırpıp, emperyalizmin önünde diz çöküp kutsamaya dek alçalabiliyor, geçmişin 'günahları' için, ona yüksek değerler atfediyorlar.

Andığımız tezlerden ilki: kapitalist ekonominin işleyiş yasalarına, dünyanın somut gelişim verilerine gözlerini sumsıkı

kapıyor. Tek düşman ve her türlü melanetin kaynağı olarak emperyalizmi görüyor, gösteriyor. Dolayısıyla, emperyalizm çağının çok çeşitlilik sunan ilişki, çelişki, çatışma noktaları ve güçler dengesinin gerçekliğinin yerine kafalar da yaratılan hayalleri koyuyor. Bu nedenle gerçekliği yadsıyor. Savaşmak için okyanusun öte yakasındaki, ya da, 'sömürücü-kuzey' emperyalizmini arıyor. Gözlerini tek hedefe dikiyor. Hezayanlar içinde havayı döven yumruklar sallıyor, bilinç çarpıtıma hizmet ediyor: Özcesi emperyalist dünya ilişki ve çelişkilerini tek'e indiriyor.

İkincisi ise; emperyalist sanayi, kendi denetiminde, az gelişmiş, bağımlı ülke/devletlere kurduğu tesislerin yüksek bacalarından püsküren alev ve is'in yarattığı hava kirliliğinin arkasına gizlenen sömürü, baskı, zorbalık, yağma ve sefaleti görmezden geliyor. Emperyalizm çağının ilişki ve çelişkilerini sıfırlıyor. Emperyalizmin yarattığı doğanın kirlenmişliği, beyinlerde yansısını buluyor, sınıf savaşımının gereksizliğini ilan ediyor.

İki uç da, birbirinin ayıdır. İlki, 'anti-emperyalist' (ne kadarsa?) şiarının sarhoşluğuyla toplumsal gerçekliği görmüyor. Bu nedenle, ve kaçınılmaz olarak iktidarsızlığı ve oportünizmi seçiyor. İkincisi, ters uçtan yaklaşarak, emperyalizmi ilerici gösterdiği için, ona karşı savaşımı gereksiz görüyor. Sonuç, emperyalist sömürüyü ve köleliği kutsama; iktidarsızlığa ilelebed nikahlanma.....

Başka bir anlatımla, iki uç da, diyalektikğin yerine eklektizmi geçiriyor. M-L karşısında, günümüz 'resmi sosyalist', 'geleneksel sol' ve 'sosyal-demokrat' yazınında sıkça rastlanan, işaret ettiğimiz seçim, en anlaşılmalı, en yaygın olarak kullanılan şeydir. Bu elbette bir yenilik değildir. Plakhanovlardan Kautsky'e ve oradan da sosyal-şoven torunlara uzanan bir ihanet genelgesinin iki değişik yönüdür. İleriye doğru yönelme yerine, geriye doğru ilerleme de tercih kılınmaktadır.

'BİLİMSEL GERÇEKLİK' Mİ? İDEOLOJİK KAYGI MI?

Emperyalizm, kendine bağımlı kıldığı devlet/ülkelerdeki ekonomik ve siyasal gelişmeleri sürekli olarak denetlediği doğrudur. Ama bu, ne her koşul, zaman ve alanda olanaklı, ya da başarılı olduğunu gösterir, ne de denetleme, ekonomik gelişmenin yasalarını askıya alabilir demektir. Bağımlı ülke/devlet ekonomisinin denetlenmesi, sermaye ihracıyla daha bir hareketlenen ekonomik-sınırlı da olsa gelişmeyi frenleyip durduramaz. Aksine,

bağımlı devlet-ülkelere" ..ihrac edilmiş sermaye, ihrac edildiği ülkelerde, kapitalizmin gelişmesini etkiler, hızlandırır." (LENİN, Emperyalizm, s.78)

Böyle olduğu için de, dünya, bir cephede emperyalist ülkeler, öteki cephede sömürge, yarı-sömürge ülkeler devletler kutuplaşması biçiminde dondurmak yanlıştır. Yanlılık salt belirlemeye sınırlı kalsa, belki önemsenmeyebilir. Gelgelelim, emperyalizm ve proleter devrimler çağında, dünyayı değiştirip/dönüştürme savaşımı yürütenlerin ufuklarını karartma gibi bir sakıncanın kaynağı olduğundan, önemsenmezlik edilemez. 1960' lardan sonra atılım içine giren ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşçılarının 'başarı' kazanmalarından hemen sonra emperyalizmin kucacağına düşmelerinin temeli, bu çarpık tezlerden kaynaklanmaktadır. Düşmanı dışta ararken, içteki tehlikeyi görmemenin, sınıf işbirliğine yönelmenin temeli, buradan güç almaktadır.

Küçük-burjuvazinin çarpık ideolojik biçimlenmesinin kaynağı olan bu tezler, tarihsel dönüm noktalarında, 'anti-emperyalist radikalizm' şamatasının altında yatan, proleter sınıf bilincine düşmanlığı körükleyen ve besleyen kaynaktır aynı zamanda. Nikaragua vb. bunun tipik örnekleridir.

Günümüz dünyasını iki karşıt kutupla (emperyalizm ve bağımlılık çeşitleri değişik ülke/devletler biçiminde) sınırlanamayacağına, yukarıda, geçerken değinmiştik. Böyle bir sınırlama, bilimsel gerçeklik ve nesnelliği reddetmektir. Dahası ideolojik kaygılarla hareket etmek ve kaygıları nesnelliğin yerine koymaktır. Çıkarlar adına gerçekliğin feda edilmesidir. Gerçekliğin üzerini toprakla örtme/kapatma uğraşdır. Ancak unutulmamalıdır ki; gerçek üzeri toprakla örtülse de gerçektir. Özü değişmez, yokedilemez. Ve en önemlisi de, toprağa gömüldüğü sanılsa da, gün ışığına çıkışı engellenemeyecek olan gerçeğin ilk kurbanları, onu toprağa gömmeye çalışanlar, görmezden gelenler olacaktır. Gerçek hoşla gimese de gerçektir. Görmezden gelinemez. Görülüp hesaba katılmak durumundadır.

Emperyalist dünyanın egemen ekonomik ilişki biçimi, sermaye ihracıdır. Sermaye ihracı, ihrac edilmekle sınırlı kalmaz. "...sermaye ihracı meta ihracını da harekete geçiren bir araç"tır. (LENİN,age. s. 79) Sermaye ithal eden devlet/ülke, ithal ettiği sermayeyi, yatırıma dönüştürmek durumundadır. Yani sermaye üretimini gerçekleştirmek duru-

mundadır. İthal edilen sermaye toprağa gömülmeyeceğine göre, meta ithalinin karşılığı ve doğal olarak, pazarlanması için dolaşıma sokulmak zorundadır. Ya da yatırım ve başka bazı alanlarda üretilmek durumundadır. Sermayenin yeniden üretimini, ya da metanın pazarlanmasını salt içpazarla sınırlayamaz. Dışpazar bulmak/edinmek zorundadır. Bütün bunlar, sermayenin meta dolaşımına hizmetidir. Elbette metanın da sermaye dolaşımı ve üretimine. Meta dolaşımı, sermayenin yeniden üretimini gerçekleştirir. Üreyen sermaye, bir bölümüyle ana parasını karşılarken, öte yandan da, meta üretimi, dolaşımı, pazarlanması ve meta üretiminde çalışan işçi sınıfının sömürsünden elde edilen artı-değerle birleşerek, elde edilen 'azami kar'a yeni yatırım alanı açacaktır. Kapitalist sermayenin kuralları bunu gerektirir. Servet, ölü para olmaktan çıkıp, sermayeye dönüştüğü andan itibaren, değişen toplumsal formasyonla birlikte, emperyalist ekonominin egemen ilişki biçimi olmuştur.

Egemen olan bu ilişki biçiminde, 'metropol-çevre bölge' arasında tek hat işlememektedir. Aksine, çok çeşitli, çetrefilli, duraklı ve çok hat'lı bir işleyiş söz konusudur. Bu çeşitlilik, sermaye ihrac eden ülke/devletler açısından, salt görüntüde kalan "...gelişmeyi bir parça durdurma eğilimi taşısa da, bunun, bütün dünyadaki kapitalizmi derinlemesine ve genişlemesine geliştirmek pahasına olduğu" (LENİN,age. s.78) unutulmamalı.

Emperyalist tekeller arası rekabetin, paylaşım savaşının bir diğer sonucu da, "...sistemli olarak ve özerk biçimde.... 'kendilerine' destek noktası olması için" belli bazı ülkelerde, bazı sanayileri "geliştir"meleridir. (LENİN,age. s.85)Emperyalist tekeller arası ve 'destek noktaları' edinmenin savaşım biçimleri değişebilmektedir. Değişimin nedeni özel ve geçicidir. Biçim değişmesine rağmen, öz değişmez. Kapitalizmi derinlemesine ve genişlemesine geliştirip, yaygınlaştırmak tek amaçtır. Geliştirilen 'destek noktaları', emperyalizme bağımlı devlet/ülkelerin dünyanın paylaşımından pay almamaları düşünülebilir mi? Elbette düşünülemez. Çünkü böyle düşünmek, kapitalist emperyalizmin doğasını anlamamaktır.

Yukarıdaki belirlemelerle, yarı-sömürge, ya da emperyalizme bağımlı ülke/devletlerin, ekonomik olarak 'köşeyi döndüklerini' ileri sürmüyoruz. Belirlemelerin ortaya koyduğu gerçek: dünyanın yeniden paylaşımını gerektiren sermaye ve meta üretimi ve ihracının "ulaştıkları

yoğunlaşma düzeyi, kâr sağlamak için kendilerini bu yola başvurmak zorunda bıraktığından yapıyorlar. Ve dünyayı, mevcut 'sermayeleri', 'güçleri' oranında paylaşmalarını "ve meta üretimi sisteminin var olduğu bir ortamda daha başka bir paylaşma biçimi söz konusu olma"dığıdır.(LENİN,age. s.90)

PAYLAŞIM VE PRATİK TAVIR

Anlatılabilenlerden anlaşılabilirliği gibi, gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun, kapitalist ekonomi-politik formasyonla belirlenmiş her devletin yönelimi hegemonyacılık, talan ve 'ulusal' burjuva çıkarlar peşinde koşmaktadır.

Kapitalist gelişmenin kendisi, politikasını da birlikte getirir. Kapitalist ekonomi-politiğin özü, içte tam bir egemenlik kurma, dışta ise, emperyalist yağmacılıktır. Böylesine belirgin ve şovenizm ırmağıyla beslenen politika karşısında proletaryanın tavrı, kendi 'küçük', yarı-sömürge, ya da bağımlı devletin olduğu gibi, emperyalizmin piyonu olmak değildir. Sınıf bilinçli proletarya ve öncüsünün görevi, yağma ve talan savaşının karşısında, halkların düşmanlığını körükleyip kapitalist emperyalizmin ekmeğine yağ süren savaş karşısında, proleter yantutarlılıkla, savaş, iç savaşa dönüştürmektir. Egemen, zorba ve sefaletin yaratıcısı ve uygulayıcısı kapitalist enternasyonalizmin kendi ülkesine denk düşen halkasını kırmak olmalıdır.

İçte sınıf savaşımının özünün karatıp, onu boğmak, güdükleştirmek; dış politikada yağma ve talana dayalı fetih rekabeti, kapitalist devletin ayırt edici belirgin çizgisidir. Söylem düzeyiyle sınırlı kalmayan, tarihsel fırsat yakalandığında hemen harekete geçen/geçirilen bu öz, bir gerçekliktir. Anılan gerçeklik, 'büyük' emperyalist devlete özgü değildir. 'Küçük' kapitalist geri devletlerin politikalarının özüdür aynı zamanda. Böyle olması kapitalistlerin cinfikirlikleri ya da açık gözlülüklerinin sonucu değil, eşyanın doğası gereğidir.

Bu anlamda, dünya paylaşımında 'küçük' devletleri azade tutmamak gerekir. Aksine, paylaşımın genel geçer kuralı haline gelen gerçekliği görüp kavramak ve politikalarımızı buranın üzerine oturtmamız gerekir. Çünkü, 'genel bir sistem', 'dünyanın paylaşılmasını örgütleyen ilişkiler bütünü' tamamlayan bir zorunluluk olan gerçeklik görülmeden, iktidar perspektifi yakalanamaz. Bakıştaki çarpıklık ve aksaklık, sınıf savaşımının

özünü, hedeflerini belirsiz ve etkisiz kılar. Sonuçta kazanan proleter sınıfın kendisi değil, egemen, talan ve yağmacı burjuvazinin 'sosyal' maskeli 'demokrat'ları olur.

Proleter ideolojinin ve bu ideoloji üzerinde bina edilecek devrimin, devrimci komünist sınıf tavrının, devlet karşısındaki tutumunun hergün, saat ve an'da çarpıtılmasıyla yüz yüzeyiz. Çarpıtıldığını bilen, ama buna rağmen, bu sorun karşısında takındıkları suskunluk komplosuyla; paylaşma politikaları gereği güçlendirilmiş bir askeri aygıtla donatılmış bulunan burjuva devletlerden hangisinin paylaşımında egemen olacağı, olması gerektiği yönünde tercihte bulunarak, şovenizme hizmet eden, milyonlarca insanı yokedecek savaşçı canavarların yordakçıları durumuna geldikleri bu kesitte, somutta Irak ve elbette ABD'nin yığınları boğazlamaya razı etme, ulusların ve halkların gelecek kuşaklarının düşman olmasını belirlemede yağmacılar kadar suçludurlar. Suçlulukları her adımda ilan edilmeli, teşhir edilmelidirler.

Suskunluk ve şaşakçılık komplosu boşa çıkarılmalı. Boşa çıkarmanın biricik yolu, kitle eylemleri olduğu gibi, kitlenin bu eylemlilik içinde eğitilmesine gereken önemi vermektir. Kitleyi eğitmek salt yazıp çizmekle olmaz doğal olarak. Uygulamada ve yaşamın içerisinde gerçekleştirilmelidir. Çünkü kitlenin eylem içine çekilmesi ve eğitimi, başarılı mücadelenin vazgeçilmez araçlarıdır. Kitlenin eğiticisi ve yönlendiricisi olan, ya da bu iddia'da bulunan devrimci, demokrat, ilerici, sosyalist ve komünistler, ilke olarak, kapitalist devlete, şu ya da bu 'ulusal' sınırlarla çevrili alanlara hükmeden de dahil, burjuva talan devletine düşmanlıklarını haykırmaları gerekir, gerekmektedir. Buna, şimdi, her zamankinden çok daha fazla ihtiyaç vardır.

Çünkü devlet, kapitalizmin emperyalist aşamasında, 'ulusal' sınırları taşıyan ve başka ulusları, onların proletaryasını zor ve baskı altına alıp sömürmenin, onlar üzerinde egemenlik kurmanın aracıdır. "...Bu çok büyük devasa, halkı doğrudan doğruya kendisi sömüren ve aynı zamanda 'normal' sömürünün bütün koşullarını korumak, sürdürmek ve genişletmek amacını sağlamaya çalışan sömürü cihazıdır" (LENİN, Marksizm, Devlet Üzerine, s.130)devlet.

Çünkü, başka ulusları baskı altına almak savaşı gerektirmektedir. Savaş, burjuva devlet tarafından, yağmacılıklarını sürekli kılmak için saldırgan ve yağmacı/talan politika'sıyla yürütülen bir

eylemdir. Halkların düşmanlıklarını körükleyip besleyen pratik tavır alıştır somut adım atıştır. Tüm bunlar komünist proletaryanın ve onun amacının başdüşmanıdır. Bunların yaratıcısı ve yayıcısı ise kapitalist- 'küçük' ya da 'büyük' oluşu için özünü değiştirmiyor-devlettir.

Anti-emperyalist, anti-kapitalist öz bir bütündür. Birbirinden ayrılmaz. Tutarlı bir anti-kapitalist olunmadan, tutarlı bir anti-emperyalist olunamaz. Proleter sınıf bilincinin bakış açısı: tek tek ağaçları görüp, ormanı görmezlik olamaz. Ya da ormanı görmek adına tek tek ağaçları görmemek olamaz.

Bu bağlamda; özü yağma, talan, hegemonya ve sefalet olan paylaşım savaşlarında, proleter yantutarlılık, 'büyük' ya da 'küçük' devlet ayrımında, birinin taraftarı, olmayı gerektirmez. Paylaşım savaşındaki devletlerden birinin, bazılarının söylemlerince, 'anti-emperyalist', 'ilerici', 'kapitalist olmayan yol sosyalist'i olması bile, işin özünü değiştirmez. Amaç yağmacılıktır, talandır, hegemonya kurma. Paylaşım devletlerden birine taraf olmak, bugün yabancı bir 'küçük' kapitalist devletin, yarın ise, kendi 'küçük' kapitalist devletin bir başka ülke halkını, proletaryasını sömürmesine, halkların düşmanlığı üzerine oturtulan sömürgeciliğe, yağma ve talan savaşına onay vermektir. Burjuva çanak yalayıcılığı yapmaktır. Bu tutum, proletaryanın sınıf tavrı olamaz. Proleter sınıf tavrı olarak sunmaya kimsenin hakkı yoktur.

Dün olduğu gibi, bugün de, yağma savaşları karşısında, proletaryanın evrensel ve enternasyonalist çıkarları doğrultusunda tutum takınmak esas olmalıdır. Takınılacak tutum, salt kapitalist burjuvaziyle sınırlanmamalı. Teoride ve pratikte burjuvazinin yedeği durumuna düşen, büyük devrimci komünist öğretiyi, çaktırmadan egemen sınıf hamkafalılığına uyarlamaya çalışan sözde 'sosyalist' ve 'devrimci'leri de kapsayacak genişlikte tutulmalı.

Lenin'in ikinci enternasyonal dönemleri karşısındaki tutumu, sözde, 'sosyalist' pratikte emperyalist olanlar karşısındaki tavırlarıyla bütünleşen, YANLIŞ BİR BAYRAK ALDINDA makalesinde somutlaşan tutum, (LENİN, Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları Sol yayınları 1. Baskı 1979 Ankara Sf. 220-21) bizim tutumumuz olmalı. Yolumuzu aydınlatmalıdır.

OCAK 1991
B. Şerdil

Türk Sömürgecileri "Kürtçe Üzerindeki Yasak Kalkacak" Aldatmacasıyla Kürdistan Halkını ve Dünya Kamuoyunu Yanıltmaya Çalışıyorlar!

Ortadoğu'da sürmekte olan savaş dolayısıyla bölgedeki güçler dengesi yeniden yapılanmak zorunda kalıyor. Savaş ve kriz öncesi, emperyalistler ve sosyal emperyalistler bölgedeki mevcut bağlantılarından dolayı, eski statükonun korunmasından yanaydılar. Irak'taki sömürgeci Baas rejimi 2 Ağustos'ta Kuveyt'i işgal etmekle, bölgedeki statükonun çatırdamasını sağlayan ilk adımı attı. 17 Ocak'tan itibaren "müttefik" emperyalist güçlerin fiili olarak Irak'a karşı sıcak savaşı başlatmalarıyla, mevcut statüko giderek bozulmaya doğru gidiyor. Türk sömürgecileri bölgedeki savaştan en az zararlı çıkmak için bir dizi önlemler almaya başladılar. Bu önlemlerden biri de "Kürtçe yasağı kalkacak" tartışmasının Turgut Özal tarafından başlatılmasıdır. MİT'ten maaşlı Türk burjuva köşe yazarları bu tartışmaya katılmakta gecikmediler. Haftalardır "Kürtçe üzerindeki yasak kalkacak" ibaresini ağızlarında sakız gibi çiğneyip duruyorlar. Düne kadar Kürtlerin varlığını dahi kabul etmeyen bu bayların tornistanları neden kaynaklanıyor? Özal'ın "sihirli" sözlerindenmi, yoksa, Kemalist Türk burjuvazisininin başlattığı danişıklı döğüştenmi?

Kemalistlerin önderliğinde kurulan Osmanlı artığı TC'nin mayası, Kürtlüğe düşman temelde atılmıştır. Cumhuriyet döneminde TC'nin varlık sorunu Kürtlerin yok edilmesiyle özdeşleştirilmiştir. Türkçü İttihat-ı Te rakkî'nin, müslüman halkların desteğini alarak gerçekleştirdiği Rum ve Ermeni katliamları, Cumhuriyet döneminde Kürtlere karşı gerçekleştirilen zincirleme jenosidlere dönüşmüştür. Bir dönem kendileriyle ittifak halinde olan Kürt önderler dahil, tüm Kürt aydınları tutuklanarak imha edilmiştir. Başta Kürt dili ve Kürt kıyafeti olmak üzere, Kürt milli benliğine ait ne varsa yasaklanmış, Kürdistan'da gerçekleştirilen katliamların yanısıra milyonlarca Kürt ülkesinden edilerek sürülmüştür. Bu yasaklar ve uygulamalar tüm Cumhuriyet dönemi boyunca yürürlükte kalmış, böl-yönet ve imha politikası Kürt halkına karşı sürekli işletilmiştir. Bugün Türk sömürgecilerinin "Hanedan"ı Özal'ın, "Kürtçe üzerindeki yasak kalkacak" tartışmasını başlatması ve bu yasağın varlığını cuntacıların 1982'de düzenledikleri anayasanın 2932 sayılı yasasına bağlaması, sahtekarlıktan başka bir şey değildir. Türkiye'de tüm Cumhuriyet dönemi boyunca müteakip defalar hükümetler değişmiş, peşi sıra askeri darbeler yapılmış ve her seferinde bir çok şey değişmiştir. Değişmeyen ve sürekli aynı dozajda kalan; Türk sömürgeciliğinin Kürt milletine karşı yaptığı düşmanlık olmuştur.

Günümüzde ne Kürdistan eski Kürdistan nede Dünya eski Dünya'dır. Kürt halkı örgütlenmiştir. Kürt halkının istemi; birlik, bağımsızlık ve demokrasidir. Dünya da parçalanmış tüm milletlerin birlik istedikleri bir ortamda, Kürt ulusu da birlik istemini yükseltmektedir. Bu istem daha şimdiden Türk sömürgeciliğinin diz bağlarını çözmeye başlamıştır. 30 milyonun üzerindeki bir nüfusla, dünya da devletleri olmayan en büyük ulus durumunda olan Kürtler giderek tüm dünya da kendilerini tartışır duruma getirmişlerdir. TC artık eskisi gibi milletlerarası toplantılarda Kürtlerin varlığını öyle rahatlıkla inkar edememektedir. Kürt Ulusal Hareketi Türk sömürgeciliğinin takkesini düşürmüştür. Özellikle Irak Baas sömürgecilerinin Kuveyt'i işgali ve emperyalistlerin Irak rejimiyle savaşa tutuşmasından bu yana, Türk sömürgeciliğinin geleceği giderek tehlikeye düşmüştür. Bu savaştan sonra Ortadoğu'daki mevcut eski statüko ya tamamıyla değişecek, yada kısmi değişikliklerle yeniden yapılanacaktır. Her

halükarda, Kürt Ulusal Hareketi hesaba katılmaksızın, Kürt ulusunun talebi gözönünde bulundurulmaksızın, bölgeye kalıcı bir barış gelemmez. "Müttefik" emperyalistler "barış" ve "milletler hukuku" adına Irak'a saldırdılar ve kendi kamuoylarını bu düşünce doğrultusunda mobilize ettiler. Bugün bolca "barış" ve "milletlerarası hukukdan" bahsedenler, yarın Kürdistan sorununda kendi kamuoylarına ne diyeceklerdir?!

Özal ve şürekası bu gerçeği iyi bilmektedir. Türk sömürgecilerini Irak'a karşı tavır almaya zorlayan esas neden, ne milletlerarası hukukun Irak tarafından çiğnenmesi, nede Ortadoğu barışıdır. Çünkü Türk sömürgecileri tüm Cumhuriyet dönemi boyunca sürekli Kürt halkının varlığını inkar etmekle, Kürdistan'ı işgal altında tutmakla, milletlerarası hukuku sürekli çiğnediler. TC bir oldu bitti hareketiyle 1974'de Kuzey Kıbrıs'ı işgal etmekle, 1984 senesinde müteakip defalar Güney Kürdistan'ı bombalamakla, her seferinde yüzbinlerce insanı fikirlerinden dolayı işkenceden geçirip içeri tukamakla, milletlerarası hukuku sürekli çiğnedi. Bugün alelacele Türk sömürgecilerini tavır almaya zorlayan şey, savaş sonrası emperyalistlerarası yapılacak görüşmelerde söz sahibi olabilme ve Güney Kürdistan dahil Kürtlerin herhangi bir ulusal hakka kavuşmasını engelleyebilmektir. TC onun içindir ki hummalı bir şekilde "müttefik" güçlerin yanında Irak'a saldırmaya hazırlanıyor.

Ortadoğu'daki savaş bulutlarının tüm bölgeyi kaplamaya başladığı, henüz sonu belli olmayan bu savaşın giderek tüm dünyayı kendi girdabına çektiği bir ortamda; Özal ve çetesi "Kürtçe yasağı kalkacak" tartışmasını başlatıyor. Hilekâr ve namertliği ile tanınan Türk sömürgeciliği, Cumhuriyetin kuruluşu döneminde 72 Kürt milletvekiline oynadığı oyunu Kürt halkına yeniden oynamak istiyor.

Özal, başlattığı "Kürtçe üzerindeki yasak kalkacak" tartışmasıyla, Kürt halkıyla, demokratik -Anadolu-Trakya kamuoyuyla adeta alay ediyor. Bu ne biçim yasağın kalkması ki bundan sonra da Kürtçe dergi, kitap ve gazete yasak olacak, devlet dairelerinde ve okullarda Kürtçe konuşulmasına izin verilmeyecek(!) Toplantılarda ve yürüyüşlerde Kürtçe konuşulmasına, Kürtçe pankart taşınmasına bundan sonrada müsaade edilmeyecek(!) Yalnızca Kürtler kendi aralarında ve evlerinde "serbestçe" Kürtçe konuşabileceklermiş(!) Türk sömürgecileri anlaşılın sayıları 20 milyonu aşkın Kuzeybatı Kürdistan, Anadolu ve Trakya'daki Kürtlerin evlerinde de Kürtçe konuşmalarını engellemek için epey kafa yormuşlar. Türk sömürgecileri bugün riyâkarca "Kürtçe üzerindeki yasak kalkacak" tartışmasını başlatmakla, bir taraftan Avrupa ülkelerine demokratik görünüp AET'nin kapılarının kendileri için açılmasını, diğer taraftan Irak'a karşı girişecekleri muhtemel bir savaşta cephe gerisini sağlama almak için Kürt ve Türk kamuoyunu aldatmayı amaçlamaktadırlar.

Halkımız Osmanlı artığı TC'nin politikasını çok iyi tanımaktadır. Devrimci demokratik Anadolu-Trakya kamuoyu Özal'ın bu aldatmacasına kanmamalıdır. TC bütün tarihi boyunca halklarımıza zulüm ve zorbalıktan başka bir şey vermemiştir. Emperyalistler tarafından devrimci Kürt Ulusal Hareketine karşı diktilen Kemalistler dün olduğu gibi bugün de emperyalizmin uşağıdır. Kürdistan, Anadolu-Trakya ve Ortadoğu'ya barışın gelmesi, halkların iradesini temsil eden iktidarların kurulmasıyla mümkündür. Kürt ulusunun bağımsızlık, birlik ve demokrasi iste-

Devamı Sf. 35

Gerici-Emperyalist Savaşa Hayır! Halkların Devrimci Ayaklanması Temelinde Kurulacak Barışa Evet!

Körfez krizi 17 Ocak ABD saldırısı ile birlikte yeni ve tehlikeli bir boyuta ulaştı. Dünya halklarının savaş aleyhtarı gösterileri de, boyutları şimdiden görülemeyecek düzeyde genişleyebilecek bir savaşı engelliyemedi. Gerici ve emperyalist devletler halkların iradesine karşın, yıkımları korkunç olacak, III. bir dünya savaşının başlangıcı olabilecek bir savaşı başlatmış bulunuyorlar. Açıkça görülüyorki, emperyalist ve gerici devletlerin tavrı bir tarafta, halkların istek ve iradesi ise ona tam zıt taraftadır. Rusya'dan ABD'ye kadar bilcümle tüm emperyalistler Kuveyt'in işgalini kendi savaşlarına gerekçe göstermektedirler. Bu oldukça riyakar ve sahtekarca bir tutumdur.

Sömürgeci Saddam rejiminin halklar hukukunu ilga ettiği iddia edilerek savaşa başlandı. Bu yalana dünya halkları inanmayacaktır. Çünkü Saddam'ın suçları yeni değildir: 30 milyonluk Kürdistan halkı onlarca yıldır UKTH'dan mahrum bırakılarak yok ettirmek amacıyla jenosidlere uğratılıyor. Bu jenosidlerde, abartmasız milyonlara varan insanımız katledildi. Saddam bu jenosidlerin mimarlarından bir tanesidir. Düşünülmesi dahi korkunç olan Halepçe katliamı en son olanlarındadır. Bu katliam karşısında bugün yaptıkları gibi ne ABD, ne Rusya ve nede Batı Avrupa emperyalistleri feryadı basmadılar; tam tersine İran-Irak savaşı boyunca Saddam rejimini Kürt Ulusal Hareketine ve -İrana karşı desteklediler. Şimdi haklı olarak dünya halkları soruyor: 5000'in üzerinde insan, sizin Saddam'ın hizmetine sunduğunuz kimyasal gazlarla katledilirken neredeydiniz? BM neredeydi? Bir yandan 5000'in üzerinde insan katlediliyor, yüzbinler vatandan sürgün ediliyor, Güney Kürdistan'da 6000 köy, 47 şehir yerle bir ediliyor ve tüm nüfus toplama kamplarına dolduruluyor, kimseden çıt yok! Diğer taraftan Kuveyt'in işgaliyle kıyametler kopuyor! Saddam demokrasi düşmanı, yeni Hitler ilan ediliyor! Tarihte bunun benzeri sahtekarlıklar enderdir! Irak Baas rejimi ne dün, nede günümüzde hiçbir zaman faşist halk düşmanı niteliğinden vazgeçmedi.

Peki emperyalist devletlerin sahtekarlığına ne demeli? O dönem, onlar niçin "Müttefik Güçler"(!) oluşturup Saddam'a saldırmadılar. Cevabı kısa, açık ve basit: çünkü Kürtler onların emperyalist tekellerinin çıkarlarına cevap vermiyorlardı. Onları ilgilendiren esas şey halkların çıkarı değil, emperyalist tekellerinin çıkarıdır. Ortadoğu özelinde de petrol çıkarıdır. Kuveyt işgalindeki tepkileride buradan kaynaklanıyor, gösterdikleri diğer gerekçeler doğru değil, yalandır.

Bugün Ortadoğuda savaşa tutuşan Saddam'ın ve emperyalistlerin cepheleri karşı devrimci cephelerdir. Bu iki karşı devrimci cephenin dünya halklarını aldatmalarına emekçiler müsaade etmemelidir. Kürdistan, Filistin ve diğer bölge halklarının ulusal ve sosyal kurtuluşunu hedefleyen halkların mücadele cephesi tek doğru devrimci cephe. Ortadoğu barışı; merkezinde Kürdistan devriminin bulunduğu devrimci sürecin zafere ulaşması, Kürdistan ve Filistin sorunun çözülmesiyle mümkündür. Ortadoğu'da perspektifsizlik içerisinde olan bazı 'sol' guruplar utanmazca Saddam'ı destekliyorlar. Bu savaşta, iki karşı devrimci cepheye karşı çıkmaksızın, Kürdistan devriminin merkezinde bulunduğu halkların devrimci cephesini desteklemeksizin devrimci olunamaz. Biz şunu diyoruz: Emperyalistler! Biz sizlerden birşey istemiyoruz, yalnızca ülkemizi işgal eden düşmanlarımızı

desteklemeyin! Dün Saddam'ı sizler bu duruma getirdiniz. Ve düşününüz ki, bugün basemediğiniz Saddam rejimi ile Biz onlarca yıldır yiğitce savaşıyoruz. Bugün Kürt halkının diğer büyük bir düşmanı olan Türk sömürgeciliğine aynı desteği sunuyorsunuz ve aynı suçu işliyorsunuz. Sanmayınız ki, Türk sömürgecileri bu yardımlarla yalnızca Kürtleri katledecek! Hiç ummadığınız anda verdiğiniz silahların namluları size dönecektir. Kürt halkının düşmanlarına verdiğiniz desteğe son!

Avrupalı demokrasi ve insanlık yanlısı güçler!

Ortadoğu'da iki karşı devrimci cephe arasında süren, halkların kırımına neden olan savaşa karşı sesini yükselt! Avrupalı devletlerin savaşa sundukları askersel, insansal ve ekonomik desteğe karşı çık. Unutmaki, sizlerden kesilen vergilerle insanlar katledilmektedir. Çocuklarınızın birkaç varil petrol için ölmelelerine müsaade etmeyin! Unutmayınızki savaşın esas alanlarından biride Kürdistan'dır. Savunmasız Kürdistan halkına yine bombalar yağdırılmaktadır. 30 milyonluk Kürdistan halkının özgürlük çığlığına kulak ver!

TÜRKİYE EMEKÇİ HALKI, YURTSEVER KÜRDİSTANLILAR!

Sömürgeci Özal çetesi sizleri adım adım savaşa sürüklemektedir. Savaş bahanesiyle Kürdistan ve Türkiye halkı kelimenin tam anlamıyla terörize edilmektedir. Basın susturulmakta, grev yürüyüş ve toplanma hakkı devletin kolluk kuvvetlerince ayaklar altına alınıp çiğnenmektedir. Güney Kürdistan'ın işgal edilmesinde Türk emekçilerinin hiçbir çıkarı yoktur. Bu haksız savaş karşısında görev: savaşa karşı çıkmak, orduda firarları sıklaştırmak ve Kürdistan ulusal Kurtuluş mücadelesiyle birlikte Türkiye'de devrimci-demokratik mücadeleyi yükseltmektir.

Kahrolsun gerici- emperyalist savaş! Yaşasın halkların devrim cephesi!

Yaşasın Bağımsız, Birleşik ve Demokratik Kürdistan!

KAWA-MK
23.01.1991

Türk Sömürgecileri ... Baştaraf Sf. 34'de

mi gerçekleşmeden; ne Türklerin, ne Farısların, nede Arapların özgürlüğünden bahsedilebilir. Kürtçe üzerindeki yasağın kalkması TC sömürgecilerinin tahammül edecekleri bir olay değildir. Kürtçe TC gibi sömürgecilerin icazetiyle değil, Kürdistan Ulusal ve Sosyal Kurtuluş Mücadelesinin gelişip serpilmesine bağlı olarak özgürleşecektir.

-Kahrolsun sömürgecilik! Yaşasın Kürdistan Ulusal ve Sosyal Kurtuluş Mücadelesi!

-Bağımsız, Birleşik ve Demokratik Kürdistan için ileri!

KAWA - MK
(22.02.1991)

YAŞASIN 8 MART ULUSLARARASI PROLETER KADINLAR GÜNÜ! YAŞASIN KÜRDİSTAN KADINLARININ BİRLİK, KURTULUŞ VE BAĞIMSIZLIK UĞRUNDAKİ MÜCADELESİ!

Uluslararası Sosyalist Kadınlar Kongresi 1910 da yaptığı toplantıda 8 Mart gününü 1957 de Newyork'ta sermaye cephesince katledilen çoğunluğu kadın 129 tekstil işçisinin anısına uluslararası kadınlar günü ilan etmiştir. 8 Mart günü dünyanın dörtbir yanında kadınların seslerini yükselttikleri ve kurtuluş için ileriye doğru daha hızlı atıldıkları bir gündür. 8 Mart günü Kürdistan'da Newroz ayına takabül ettiği için dahada büyük bir değer kazanır. Kürdistan kadını Newroz ihtilalciliği ile birlikte 8 Mart ihtilalciliğindedir.

Ülkemiz tarihinde modern anlamdaki kadın örgütlerine ilk kez 1946 dan sonra rastlanır. Ocak 1946 da Mehabat Kürt Cumhuriyetinin İlanından sonra Kürdistan Demokrat Partisi'ne bağlı bir kadınlar örgütü kurulmuştur. Bu örgüt Kürdistan tarihinde ilk kez modern anlamda etkinliklerde bulunmuştur. 1961 de Güney Kürdistan'da yeniden başlayan silahlı milli direnişle birlikte, milli mücadele içerisinde kadın örgütleri oluşmuştur. Kürdistan kurtuluş savaşı tarihinde kadınlarımızın mücadelesi önemli bir yer tutar. Kadınlarımız milli ve sosyal kurtuluşumuz için hiçbir fedakarlıktan çekinmemişlerdir. 1925 de Şex Said direnişinde Perixan Xanim Garzan bölgesinde cephe kumandanıydı. 1937-1938 Dersim ihtilali döneminde Kürt kadını korkusuzca Türk sömürgecilerine karşı en ön saflarda direndi. Güney Kürdistan'da tüm direniş dönemi boyunca Kürdistan kadını direnişin en ön saflarında yerini aldı. Kürdistan insanı arasında yiğitliğin ve mertliğin sembolü olan Komutan Margret'imiz bu mücadele içerisinde doğmuştur. Keza 13 Mayıs 1974 de Kürdistan'ın kurtuluşu için mücadele ettiği ve bildiri dağıttığı için yakalanarak Irak Baas sömürgecileri tarafından idam edilen ve idam edilirken dahi "Kürdistan kurtulacak! Yaşasın Bağımsız Kürdistan!" şiarlarıyla sömürgecilerle meydan okuyan yiğit kızımız Leyla Kasım mücadelesi ve tavrıyla tüm halkımızın onur kaynağı olmuştur.

Margret ve Leyla Kasım Kürdistan'daki milli devrimci mücadelenin kızgın lavları arasından çıkmış, başta Kürdistan kadını olmak üzere tüm Kürdistan halkının kurtuluş meşalesi olmuşlardır. Onların Kürdistan halkına gösterdikleri yol çok geçmeden tüm Kürdistan'da tanınmıştır. 1975 sonrası Kuzeybatı Kürdistan'da binlerce kadının devrim ve milli kurtuluş savaşına katılmasında bu kadın militanlarımızın yol göstericiliğinin önemi büyüktür. Proleter Devrimci Necla Baksi yoldaş bunların mücadelesinin yol göstericiliğinde Kürdistan kurtuluş davasına atılmıştır. Büyük Proleter Devrimci Necla Baksi yoldaş Kürdistan kadınının mücadelesini yalnızca bir alana hapsetmeye karşı çıkmış

mücadeleyi örgütlü olarak tüm Kürdistan sathına yaymaya çalışmıştır. O, Kürdistan kadının sömürgecilerin ülkemiz üzerinde çizdikleri sınırları tanımaması gerektiğini her fırsatta vurgulamış ve Bağımsız, Birleşik, Demokratik Kürdistan stratejik hedefi doğrultusunda devrimci merkezi Kürdistan Kadınlar Örgütü'nün yaratılması gerektiğini savunmuştur. Necla Baksi mücadele arkadaşlarıyla birlikte Türk sömürgecileri tarafından şehit edildiği güne kadar bu amaçla mücadele etmiştir.

Mart-Nisan 1988'de toplanan "Birlik Konferansı"mız kadınların örgütlenmesine ilişkin eksik ve hatalarımızı tespit etmiş, Necla Baksi yoldaşın ve diğer mücadelede şehit düşen kadın kahramanlarımızın mücadelelerinin yol göstericiliğinde, Kürdistan Devrimci Kadın Hareketini yaratıp tüm Kürdistan'a yayma ve Kürdistan'ın değişik parçalarındaki mevcut anti-sömürgeci kadın örgütlerini tek merkezi çatı altında toplama kararı almıştır. Hareketimiz Kürdistan Ulusal Kurtuluş güçlerinin birliğinin yaratılması için üzerine düşenleri yapmaya paralel olarak, Devrimci Kürdistan Kadın Hareketinin oluşması için de üzerine düşen görevleri yapacaktır. Kürdistan Milli Kurtuluş Savaşında en fazla acıyı Kürdistan kadını çekmektedir. Şehit düşen Kürdistan'ın kızları ve oğulları, viraneye çevrilen Kürdistan köyleri, bombalanan Kürt şehirleri Kürdistan kadınının yaşamını çekilmez kılmaktadır. Binbir zorluk içerisinde sömürgecilerin yetim bıraktıkları çocukları büyüten, sömürgecilerin askeri, ekonomik ve kültürel baskılarına en fazla maruz kalan Kürdistan kadınıdır. Bu anlamıyla Kürdistan kadını hem Kürt evinin hemde Kürdistan Milli Kurtuluş Savaşının esas direğidir.

Emekçi Kürdistan kadını sömürgeciliğin ekonomik ve askeri baskısı altında olduğu kadar, yoz erkeğin, gerici örf ve adetlerin de baskısı altındadır. Kürdistan kadınının kurtuluşu geleceğe yani milli kurtuluş savaşı sonrasına ertelenecek bir sorun değildir. Bazı Kürt reformist ve küçük burjuva çevrelerinin indirek savundukları bu anlayış, sömürgeci sosyal şövenlerin Kürdistan devrimcilerine dayatmaya çalıştıkları, "beraber örgütlenelim devrimden sonra nasıl olsa sizlere kendi kaderinize tayin hakkını tanıyacağız" sömürgeci teklifine benzer. Kim kime hangi hakkı veriyor? Kürdistan kurtuluş mücadelesinde en fazla ezilen ve en fazla acıyı çeken Kürdistan kadını, kimseden hak dilenmeyecektir. O en fazla acıyı çeken olduğuna göre, milli kurtuluş savaşı döneminden itibaren kendi geleceğini ilgilendiren tüm sorunlarda kendisi karar verecektir. Kendi ülkesinin kurtuluşu için milli kurtuluş savaşında yer alan Kürdistan kadını

pekala kendi kurtuluşunda bilincindedir. Emekçi Kürdistan kadını ülkesinin kurtuluşu için savaşırken, kendi üzerindeki sınıfsal baskılara karşı çıkarken Kürt toplumunda kendi cinsine yönelik baskı ve saldırılara göğüs germek gibi üçüncü bir görevle karşı karşıyadır. Bu anlamda Kürdistan milli ve sosyal kurtuluş davasına bağlı, onun içinde örgütlü kendi devrimci hareketinde örgütlenmek zorundadır.

Ortadoğu'da altüst oluşların yaşandığı, dünyadaki güçler dengesinde büyük değişikliklerin olduğu bu dönemde, Kürdistan kadını geçmişe oranla daha örgütlü milli kurtuluş savaşı içerisinde yerini almaktadır. Mart 1990 da Kürdistan kadını Nusaybin'de, Cizre'de, Diyarbakır ve Silopi'de en ön saflarda yerini almasını bildi. Zekiye Alkan Kawalaşarak Kürdistan devrim ateşini kendi bedeniyle dahada kızıştırdı. Kürdistan kadınının efsanevi kahramanlıkları karşısında çığına dönen Türk sömürgecileri işçileri bakanlığının ağzında "bu olaylarda kadın parmağı var" diyerek, Kürdistan kadınının milli kurtuluş savaşımız içerisindeki rolünü indirek kabul etmek zorunda kaldılar. Serhıldan eylemlerimizde de görüldüğü sömürgecilerin vüruhine en büyük korkuyu, milli kurtuluş savaşımız içerisinde yerini alan örgütlü kadınlarımız salmaktadır. Eğer bir ülkenin kadını sömürgecilerin tankına, topuna ve tüfeğine karşı kendi bedeniyle direnebiliyorsa, eğer bir ülkenin kadını kendi ülkesinin kurtuluşu için kendisini diri, diri yakabiliyor ve herşey ülkenin bağımsızlığı ve kurtuluş için diye haykırabiliyorsa, o ülkenin kurtuluşu uzak değil demektir. İşte Kürdistan kadını tamda bunları yapıyor ve yapıyor. Ülkemiz bu kadar yiğit, bu kadar direngen bir kadın hareketliliğine sahip, Kürdistan kadını, ülkemizdeki gelişmelerde gösteriyor ki, devrimimizin ta başından itibaren kendisine ardıcılığı değil öncülüğü layık görmüştür. Kürdistan devrimci Kadın Hareketinin ülkemizin tüm bölgelerine yayılıp örgütlenmesine paralel olarak, Kürdistan kadını milli kurtuluş savaşımız içerisinde dahada örgütlü yer alacak ve devrimimizin ta başından itibaren kendisinin kurtuluşunu ilgilendiren tüm sorunlara kendisi karar verecektir. Fedakar Kürdistan kadını fedakarlığını, yiğitliğinin ve çilekeşliğinin semeresini daha şimdiden adım adım, parça parça almaktadır.

-Yaşasın Kürdistan kadınlarının birliği!

-Yaşasın Kürdistan kadınının Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizm mücadelesi!

3.3.1991
KAWA - MK

SERİHİLDAN - KADIN VE GERÇEKLİK

"Yönetmeye hazır olanları değil, fakat boyun eğmeye daha hazır olanları suçluyorum."
THUCDİDES

90 yılının Mart, Nisan ve Mayıs aylarına yayılan ve bir bütünü parçalarını oluşturan ardışık eylemler yaşandı. Önderlik kadınlardaydı. Andığımız eylemler; ulusal kurtuluş mücadelesine şimdiye kadar pek de hesaplanmayan, yada görülmek istenmeyen bir renk ve ton kattı. Dünyanın yarısı olan kadınların damga vurduğu, yönettiği ve biçimlendirdiği toplumsal direnişlerdi bunlar.

Eylemlerin değişen biçimleri kadar, süreklilik sağlaması, ulusal kurtuluş mücadelesine kattığı renk de önemlidir. Öyle ki; sömürgeci TC'nin kelle avcılar karşısında kendilerini savunma durumunda bulan erkekler, 'kadınlarımız bizi eve almıyorlar' derlerken, belki de bilincinde olmadan gerçeği ifade ediyorlardı. Onların bu söylemleri, bir burjuva gözlemcisinin Komün dönemi için "...eğer Fransız ulusu yalnızca kadınlardan oluşsaydı, ne kadar korkunç bir ulus olurdu." diyerek dile getirdiği gerçekliği, yaşanan Serihildan'larla, Kürdistan kadını, kan içici TC sömürgecilerine söylemişlerdir. Yüzyıl öncesindeki Fransız işçi sınıfı ve kadınların kurtuluş savaşındaki kararlılığı, gözüpekliliği, fedakarlığı, yüzyıl sonrasında, Kürdistan'da can buluşu, Kadınların kurtuluş konusundaki kararlılıklarının ifadesiydi.

Yalnız bu kadar da değil, başka şeylerin de ifadesiydi, çığlığıydı....

Serihildan'lar, toplumsal direnişlerdi. Her bir toplumsal direnişe-bu arada elbette ki Serihildan'a-; katılan sınıf, tabaka ve kesimlerin kendi tarihlerini yazma, toplumsal tarihin ana gövdesini oluşturan; ancak, egemen sömürücü kültür ve resmi tarih yazımında gölgede bırakılan/bıraktırılmaya çalışılan tarihlerini sahiplenip gün ışığına çıkarılıp yerli yerine oturtulmasının eylemli kalkışmasıdır. Kürdistan kadını; bu eylemlilikteki rolüyle, kendisini köle, ikinci sınıf insan olarak gören sömürgeciliğe, feodalizme ve egemen kültürün etkin/edilgin tüm savunucularına, onların gizli ve dolaylı destekçilerine, küçük-burjuva dar kafalılığına ve her renkten oportünistlere, toplumsal ve ulusal kurtuluşlardaki gerçekliklerinin yok edilme, yoksayılma ça-

malarına karşın, yıkılmadığını, verili toplumsal düzeni yıkarak daha üst düzeyde bir yaşamı hedeflediğini, bundan vazgeçirilmeyeceğini, alıkonamayacağını ortaya koymuştur. Gerçekliği görmeme ya da ne adna olursa olsun, nasıl ve hangi yöntemlerle olursa olsun karartma çabalarına rağmen bu böyledir.

İki nedenle böyledir.

Birincisi; Kürdistan kadınlarının sömürgeciliğe, faşist diktatörlüğe veher türden baskıya karşı- kendi toplumsal konumları ve kimlikleriyle verilmeye çalışılan geleneksel köle kimliğini benimsemeyeceğini, aksine, sömürge ülkenin emekçi kadınları olmalarının bilinciyle, kurtuluşa giden yolu bildiğini ve birşeyler yapabileceklerinin önadımlarıdır Serihildan'lar. Eyleme katılan, önderlik eden kadınlar, daha düne kadar, -hatta o anda ve sonrasında da- gözmezden gelinen toplumsal yaşam ve hareketlilik içinde kimlik kazanma bağlamında, birey olma mücadelesinde önemi yadsınmayacak ve umut kaynağı olan birer katkıdır. (Sözül edilen birey'lik, kendi kişisel kurtuluşunu hedefleyen türden değil, kolektif içinde ve kolektifle birlikte birey'lidir.) Bu eylemliliklerdeki her bir davranışları, ulusal kurtuluş ve sosyalizm mücadelesine bilinçleri ve sorumluluklarıyla katılıp, yaratıcı elleriyle yön vermenin, kararlı kavgalarıyla, yeni kurulacak toplumun yapı taşları olduklarını, kadının eylemli, etkin ve bilinçli/gönüllü katılımı olmaksızın, başarının çok zor olacağını anlaşılmamasını gösterdiler.

İkincisi; Dünyanın anakaraları üzerindeki iktidarların tümü ve onların alt toplumsal yapıları, geleneksel 'mutfak ve yatak odası kölesi' olarak benimseyip -benimsetmeye çalıştıkları kadın kimliğini besleyip, onları gelişmelerden uzak tutmaya, hantallaştırmaya özel önem vermektedirler. Sınıflı toplumların yapısal dokusunun 'esbab-ı mucibe'si (gerekli nedenler, gerekçe), gereği canlı tutulan, güçlendirilen cinsiyetçilik ve bu alandaki eşitsizlik, dinsel kurum ve kuruluşların yardımıyla erkeğin bir eşyası, cinsel doyumuzluğunu gidermenin nesnesi durumuna indirgeniyor. Bu kimlikle gerektiğinde ev dışında çeşitli alanlarda kullanmak üzere eve sokuluyor, hapsediliyor. Kürdistan kadını, bu genel geçer kuralın dışında değil. Hatta daha geri konumdaydı. Serihildan'a katılışıyla, renk ve ton

verişiyle, Kürdistan kadını, sömürgeciliğin bilinçlerine vurduğu yüzyılların prangalarını elleriyle kırdı. Kırılmasının verilerini somut tutumlarıyla sundu. Bunun yanı sıra, kurtuluşunun kavga yoldaşı olan, amaçlarına gönüllü hizmet etmek istediği proleter ideolojisini benimsediğini söyleyenlere ve gerçekten benimseyenlere, kavgadaki birlikteliğin ışığını yaktı. Kahurlanmış da vardı bu eylemlerde.

Bundan korkulmamalı. Desteklenmeli. Bağımsız, birleşik, demokratik ve sosyalist Kürdistan toplumunu yaratma savaşımında, toplumsal dokunun sağlıklı olmasına hizmet eden bu tür eylemleri, yaşamın her alanında geri değerlerin kırılması için teşvik etmeli, yüreklendirmeli, onlarla kavganın ateşi içinde yanana olunmalı omuz verilmelidir. Bunu yapacak tek yetkin güç, proleter harekettir. Bilinçlere vurulmuş prangaların kırılması, -ki, erkeklerin bilinçlerindeki paslanmış halkaların da kırılması demektir bu aynı zamanda-için verilen mücadele, insanlığın bir parçası-diğer yarısı- olan erkekler, bundan onur duymalı, Gocunmamalı. Hak edenin hak ettiğini kazanması için; gerekiyorsa,-gerektiği tartışılmazdır- sınıfsız topluma giden yolda, insanları yetiştirme, eğitime ve ulusal-toplumsal kurtuluşa seferber etmenin yoluna çıkan bataklığın aşılması eyleminde, komünist erkek yoldaşlar, 'leken' (ayağa takılan ve kar'a batmadan yürüme için yapılan bir tür örgülü ayakkık) olmayı gönüllü olarak, benimsemeli. Eylemleriyle bu gönüllüğü kanıtlamalıydılar. Komünizme inanmış erkek ve kadın yoldaşların, ilkelerini yaz'lı oldukları alanla sınırlı olmaktan çıkarıp, yaşamın içinde ete-kemiğe büründürebilmelerinin yolu, buradan geçmektedir.

Dün böyle olmak durumundaydı. Bugün de, yarın da böyle olmak durumdadır. Salt teori düzeyinde değil, pratik eylemlilik içinde canlılık kazandırılmalıdır ilkelerimize.

Çünkü kadınlar; günümüzün 'modern' toplumlarının 'hiç'idirler. 'Köle'sidirler. Sınıflı toplumların kadınları 'hiç'e indirgeyen ilişkisinin kaçınılmaz gerçeğidirler. Bu anlamıyla 'hiç'liğe ve 'köle'liğe yönelik diyalektik tepkilerinin olması, kahurlanmaları yadsınmaz bir zorunluluktur. Tarihsel gelişim zincirinin halkaları incelendiğinde, bu tepkinin, önüne geçilmez ve haklı bir gücün ta ken-

disi olduğu görülecektir.

Sömürgeci toplumsal biçimlenişin etkin/edilgin tarafları erkekler-hatta kadınlar da-bu gerçekliği istediği kadar görmezlikten gelsinler. 'Hiç'e saysınlar. Onların gerçeği görmek istememeleri, gerçeği, gerçek olmaktan çıkarmaz. Çıkaramayacaktır. Köle, köleci toplumun yıkılışını hızlandıran ve 'hiç'likten, köleci toplum açısından endişe verici durumun öznesine, 'Hep'liğe dönüştüren öz ve güç, kadının içinde bulunduğu durumdan, daha üst boyuta geçişi bağlamında da geçerlidir. Bu öz ve güç, dün, köleyi 'hiç'likten 'hep'liğe ve 'herşey'liğe nasıl sıçrattıysa; kadını da 'hiç'likten 'hep'lik ve 'herşey'liğe sıçratacaktır.

Toplumsal ilişkilerin bağrında bunun olanakları sayılamayacak kadar çoktur. Amaç bütün yasak edilmiş şeyler gibi, onun, güçlü duyarlı ve derinden derine işleyen gücünü, ilerleyişini yakalayabilmektir. Alışkanlık, denen köstekten kurtulmak, kurtulmaya çalışmak, bu yönlü başarının yarısıdır. Başarının diğer yarısı da eylemli mücadelemizde ortaya çıkaracaktır.

En genel deyimle, sömürücü düzen-proletarya karşıtlığı noktası; çatışmada tarafların gerçek niteliklerinin daha belirgin biçimde görülüp algılanması bağlamında, bilinçlenmeyi ve bu sürecin netleşmesini hızlandırmıştır. Toplumun herbir emekçi sınıf ve tabakası olduğu gibi, kadınlar da, bu süreçte payına düşeni alır. Bilinçlenen her kesim gibi, kadın da bu aşamadan sonra, ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşları içindeki yerini alırken, kendi özgüllüğünün getirdiği sorunları da ortaya çıkarır. Çıkarmakla da kalmaz, çözüm yollarını araştırır. Bu süreç; proletarya da dahil, herbir toplumsal kesimin önüne, iki seçenek koyar. Düzen içi, yani reformist çizgi ve düzensiz, yani devrimci çizgi.

Serihıldan'lar ve ona katılan kadınlar, güçlerini gösterdiler. Sorun bu adımdan sonra, onların bu yapıcı ve yaratıcı güçlerini kendiliğindenliğe mi bırakacağız, yoksa bilinçli müdahalemizle bu gücü, ulusal kurtuluş ve sosyalizm yönünde seferber mi edeceğiz? bağlamındadır. Yani kadını kendi haline mi bırakacağız, yoksa onu, kendi özgül sorunları da dahil, yeteneklerini konuşturabileceği özgürlük/örgütlülük alanına mı çekeceğiz? Örgütlülük alanına çekeceksek, ne tür bir örgüt ve örgütlenme? Tek hat tek çizgi mi, yoksa proletaryanın birleşik savaş güçleri gerçekliğinin getirdiği örgütlülükler mi? Şimdi de bu konuya değinelim.

BAĞIMSIZ KADIN KURTULUŞ HAREKETİ VE KOMÜNİST TUTUM

Özgürlük, bilincine varılmış zorunluluktur belirlemesi, özellikle sol, sosyalist ve devrimci çevrelerce ve tek tek bireylerce sık sık yinelenir. Bir şeyi belirlemek elbette önemlidir. Ama belirlemeyle yetinilir, gerekleri yerine getirilmezse; en süslü ve anlamlı biçimlerle ifade edilse de, belirleme olmaktan, en fazlasından güzel söz sanatının bir parçası olmaktan öteye geçemezler. Dahası bilmekle yetinmek; kendini sınırlamanın, tembelliğin ana kaynağıdır. Varolana boyun eğştir. İradi müdahaleyi gereksiz görmektir

Dinsel ve kapitalist siyasi gericiğin kadına bakış açısı bellidir. Ama onlar, bununla yetinmemektedirler. Düzen açısından tehlikeli buldukları kanalları tıkamak için, kendi anlayışlarında kadın örgütleri yaratmakta, genellikle kadını evcileştirmenin aracı olarak, öne onları sürmektedirler. Bu tutumlarıyla; geri ve çürümüş yapıların, pratiğe müdahale etme yönünde bizlerden daha 'ileri' olduklarını söylemek, hiç de abartma olmaz.

Ne yazık ki, bilinç aktarıcı olayının ara,-hatta çoğunlukla ana-halkası olan Türkiye sol hareketi üzerinden gelen M-L ideoloji; çarpık, güdük ve genellikle, reformizm/sekterizm karışımı bir biçimde, Kürdistan soluna da taşındı. Bunun sonucu olarak, devrim cephesindeki sınıf, tabaka ve katmanların sorunları ya incelenip bilince çıkarılmadı, ya da; o sorun, belirli tarihsel koşullar içinde ilişki, çelişki ve tutumlarıyla ele alınıp incelendiye bile, buradan çıkan sonucu, devrimi ilerletmeye yarayacak formülasyonlara-teorik ve pratik olarak-dönüştürülemedi. Tüm diğer sorunların yanında, kadının kurtuluş sorununda da 'çok şey' söyleniyor, ama söylem eylemle bütünleşmiyor, söylenildiği an ve mekanla sınırlı kalıyordu. Böylece hiç bir pratik şey söylenmemiş oluyordu. Yılda bir kez, 8 Mart'ta soruna değinilmekle yetiniliyordu bu tutum bugün de pek değişmemiştir.

M-L ideolojiyi benimsediğini ileri süren hareketler kısacık ama dirençli varolma mücadelelerinde, kapitalist-feodal kültür ve değer yargılarına karşı kararlı bir savaş vermişlerdir. Her bir oluşum, M-L'i anlama ve yorumlama farklılığına rağmen, asgari düzeyde devrimciliğin evrensel değerlerini kimlikleriyle bütünleştirmeye çalışmışlardır. Kimliklerini kendi dışındaki alanlara benimsetmeye başladıkları anda, kıskançlıkla korumaları gereken değerlerini, 'halk ne der', 'halkın değer yargılarına ters düşmeyeelim" vb. anlayışlarla, halkın değer

yargılarının kaynağını oluşturan kapitalist-feodal kültür anlayışına teslim ettiler, ya da en azından onunla uzlaşmaya göz yumdular.

Evet halkın değer yargıları önemlidir. Ancak halkın değer yargıları, verili toplumsal koşulların belirleyiciliğindedir. Yeninin karşıtıdır. Evrensel olan yenidir. Halkın değer yargıları sınıflı toplumun çürümüş yapısı tarafından kuşatılmış, halkın kendisi ne karşı kullanılan bir silaha dönüştürmüştür. Oradan alınması gerekenler olacaktır kuşkusuz. Ama bu böyledir diye, eskiyi temsil edeni yadsımdan vazgeçemeyiz. Toplumların birinden diğerine geçişlerde, her tarihsel ileri atlayışlarda olduğu gibi, bizlerin özgüllüğünde de diyalektik yadsımlar, yadsımanın yadsıması kaçınılmazdır. Dahası, bunlar birer gerçekliktir. Geri olandan ileri olana sıçrayış sırasında, olayların önüne geçilmez diyalektiği, kendini vareden zengin ilişkiler ağı içinde, kendini yeniden yeneden üretip varetmenin yolunu açar. Asıl eşitlik, bu alandaki yaşam ağacının meyvelerini devşirdiği gibi devşirilebilir ancak. Bir şey daha: bu alt-üst oluşlar sırasında, eskinin güvensizliği, yine bu alan üzerinde tam ve sarsılmaz bir güveni doğurur, gelecek toplumun sağlıklı olmasının kanallarını açar.

Geçmişin dogmatik, sağ ve daha çok M-L ideolojinin küçük-burjuvaca yorumlanması, devrim güçlerinin sınırlanmasını getirmiştir. Proletaryanın geniş ittifaklar ve birleşik savaş cephesi daraltılmış, toplumsal yapının bazı bölümlerine/alanlarına aşırı roller yüklenirken, diğer kesimleri görmezlikten gelinmiştir. Görmeme, karşıtı-hem de tepkili olanından-doğurmak durumundadır. Nitekim 12 Eylül sonrası demokratik ve reformist: ve belli bazı şeylerle sınırlı da olsa, gelişen kitle hareketliliklerinde kadınların öne çıkması, eskinin yadsınması, onun karşıtıdır. Yadsıma eylemi, aşırı bazı uçların çıkışına da zemin oluşturur. Örneğin bazı 'eski komünist' kadınlar açısından, gerek mücadelenin getirdiği sertliklerle yüzyüze gelememe, gerekse, mücadele içindeki geri konumlarına teoriye rağmen, geri bırakılmalarını-tepki olarak, cinsel ezilmişi aşırı bir biçimde öne çıkarıp, cinsel kurtuluşu, toplumsal ve ulusal kurtuluşun yerine ikame etmeye kadar götürmüştür.

Proletaryanın bilinçli önderleri ve savaşçıların yeri, proletarya partisi/örgütü olmak durumundadır. Kadın ya da erkek açısından bu tartışılmaz bile. Proletarya örgütünün bilinçli üyeleri gelecek toplumun günümüzde yaşatılan alanı olan

örgüt içinde, kadın-erkek ayrımı güdülmeksizin, eşit insanlardır. Gelgelelim proletaryanın örgütü, henüz sınıfın tümünü kucaklamış durumda değildir. Böyledir diye, toplumdaki devrimci dinamikleri, onları oluşturan güçlerin sorunlarının çözümünü omuzlamaktan, değişik yollardan aynı alana tüm güçleri akıtma görevini yerine getirmekten, onları görmekten ve değerlendirmekten geri kalmamalıdır.

Mücadelenin salt parti üyelerinin etkinliğiyle başarıya ulaşacağı gibi bir yanılgıya düşülmemelidir. Haksızlığa uğrayan emekçi sınıf ve tabakaların sorunlarına çözüm getirmek, proletaryanın tarihsel görevi olduğuna göre; kendini bir bütün halinde o sınıf ve tabakaların yerine koyma, onun özgüllüklerini görmeme durumuna düşmemeli.

Her bir kesim ve çevrenin sorunlarına, onların özgüllükleri yadsımadan, devrimci komünist çözümler getirmek gerekir. Toplumun yarısı olan kadınların durumu da aynı yöntemle ele alınması gereken sorunlardan biridir. Proletarya örgütündeki kadın sayısı ve onların örgütlü oluşu, sorunun çözümü için yeterli değildir. Kadın sorunu kadınlara özgü bir sorun değil, olamazda. Devrim, değişik sınıflar ve tabakalara denk düşen örgütlülüklerin proletaryanın birleşik savaş cephesine çekilmeleriyle olanaklıdır. Bunun anlamı: devrimi omuzlayan, yönlendiren, düzenleyen proletaryanın örgütüdür ama, devrim salt onun eseri değildir. Toplumsal yapıdaki emekçi sınıf ve tabakaların örgütlülüklerinin doğrudan destek ve katılımının da etkide bulunduğu toplumsal alt-üst oluşur. Daha özlü bir deyimle: gençlik, öğretmen vb. kesimler için nasıl örgütlülükler gerekliyse, kadınlar için de bir kadın kurtuluş hareketinin var olması gerektiğidir. Bu proletaryanın gücünü bölmez. Aksine, onun etkisinin çok daha geniş alanlara yayılışının garantisidir.

M-L'i bir dogmalar yığını, herşeyin kesin bir biçimde belirlenip sonuçlandığı bir teoriler dizisi olarak anlayanlar, doğal olarak, bu belirlemeye karşı çıkacak, cinsiyetçiliğin propagandasını yaptığımızı ileri süreceklerdir. Öyle ya: proletarya örgütü yetmiyor, bir de, kadın, hem de bağımsız kurtuluş hareketinden söz ediliyor. Bundan korkmamalıyız. Kürdistan devrimini omuzlamak, sömürgeci zinciri parçalamak amacındaysak; anti-sömürgeci, anti-emperyalist birleşik cephe ve birleşik kadınlar cephesini yaratmak zorundayız. Bu zorunluluğu, ancak en geniş kadın kitlelerinin mücadele

içine çekilmesiyle özgürlüğe dönüştürebiliriz. Dönüştür(ebil)menin yolu, kadınlar arasındaki çalışma için özel organ, örgüt vb. yapılanmaların gerçekleştirilmesinden, yaratılmasından geçer, geçmektedir.

Cinsiyet örgütlenmesini mi savunuyoruz? Hayır: Karşımızda elle tutulurcasına somut bir gerçeklik var. Bu gerçekliği görüp, onun, devrimci/dönüştürücü gücünü reformizmin kanallarına akıtan örgütçükler, feminist grupçuklar var zaten. Mücadeleyi gerçek devrimci karakterine kavuşturmanın gerekliliği, bize, bu alanda özel örgütü dayatıyor. Aksi tutum, belki özverili, kararlı ve gözünü budaktan sakınmayan komünist kadın yoldaşlara sahip olmanın kapılarını kapamaz. Ama bunların sayıları, bir elin parmaklarının sayısını da aşamaz. 'Devrim, kitlelerin eseridir' belirlemesi, bir elin parmaklarının sayısı ile yetinmenin gereksizliğini zaten gösteriyor.

Ustalar, 'kadınların katılımı olmadan, sosyalizm başarıya ulaşmaz, ya da çok zor ulaşılır' derler. Bu, tarihsel gelişmelerden çıkarılan dersin çok kısa özeti. Yani gerçekliktir. "....gerçeğe gözümüzü kapayamayız. Parti, özel görevi en geniş kadın kitlelerini uyandırmak, onları partiyle bağlamak, ve sürekli olarak onun etkisinde olan çalışma gruplarına, komisyonlara, komitelere, kollara ya da başka nasıl adlandırılırsa adlandırılınsın, organlara sahip olmalıdır.....Burada yalnızca fabrika da ya da ev ocağının başında bulunan proleter kadınları düşünmüyoruz. Burada aynı zamanda küçük-köylü kadınları, çeşitli katmanların küçük-burjuva kadınları da aklımızda. Onlar da hepsi kapitalizmin kurbanıdır... Bunları gözönünde bulundurmak aptallık, hem de büyük aptallık olur. Onlar arasında çalışma yapmak için özel organlar, özel ajitasyon yöntemleri ve örgüt biçimlerine ihtiyacımız var. Bu feminizm değildir, bu pratik, devrimci amaca uygunluktur." (Lenin) (Marks, Engels-Lenin-Stalin, Komüntern, C. Zetkin, Kadın Sorunu Üzerine, İnter yay s. 319-320.) (abç.)

Özel, bağımsız kadın kurtuluş hareketi isteğimiz, bu gerçeklik ve devrimci komünist politikanın gereğidir. Artı, bu devrimci potansiyelin, burjuva reformist potada eritilip yok edilmesine izin vermemek, onu proletaryanın ulusal-toplumsal kurtuluşunun bileşeni yapmaktır. Komüntern'e bağlı komünist partilerinin önüne görev olarak koydukları özel kadın örgütü, bugün bizim içinde kaçınılmazdır. Ulusal kurtuluş, proleter toplumsal kur-

tuluşla bütünleştirmenin önderi olarak görevimiz, "...komünist kadın grupları, kadın örgütlerini (hem kültür ve eğitim dernekleri, hem de kadın hakları savunucularını) bu mücadeleye çekerek faaliyet alanlarını genişletmek "ve bir devrimci"-gidererek komünist-"aydınlar kadrosu ortaya çıkarma" (age. s. 189-190) olmalıdır.

Tam bir güven; her alanda eşit ilişki. Kolay olmayacaktır bu. Sağ'dan saldırılarla karşılaşacağız kuşkusuz. Sağ'dan ve Sol'dan gelen tehlikeleri önlemenin yolu, irademizi eyleme dönüştüren, tarihsel gelişmelere ve duruma, dünyanın içinde bulunduğu bunalımın özüne ve bunalımın aşılmasının koşullarına, devrimci komünist mücadelelenin amacına ayarlı açık ve belirgin teorimiz tarafından yönlendirilen irademizin en yüksek düzeyde geliştirilmiş eylem ve etkinliklerimizi konuşturacaktır.

Özgür olmanın ilk koşulu, önümüze dikilen engelleri aşmak için, yapılması gerekenleri yapmaktır. Öyleyse yarını gelecek eşitlikçi toplumu kurmak için kollarımızı sıvamış, sınıfsız toplumu yaratmayı amaçlamış biz-kadın/erkek-barbar'lar, neden çıldırılmış sömürgeci-kapitalist toplum düzenini yıkmayı, güçlü ve gürbüz akınlarımızın merkezine oturtmamız? Bunu yapmaktan bir an olsun geri kalmamalıyız. Kadın örgütünü yaratmak kadının görevidir gibi bir yanılgıya düşmeksizin; "....kadın ayrılmışlığından korkmadan, bağımsız bir kadın hareketinin gelişmesi için yollar ve biçimler bulmak" (Dimitrov, age. s. 228) (abç.) zorunda olduğumuza göre, neden bekleyelim?

Bağımsız kadın kurtuluş hareketi ideolojik, politik ve pratik anlamda herşeyden bağımsız olmamalı. Yani burjuva kadın hareketi ve onun emekçi kesimler arasında yer etmeye çalışan versiyonları gibi, salt kadınların sorunlarıyla ilgilenen, diğer tüm gelişme ve sorunları yadsıyan, özgüllüğünü herşeyin yerine koyan tipte "bağımsız" olmamalı. En genel deyimle, sömürüye karşı mücadeleyi önüne koymalı. Proletaryanın örgütü ile sıkı bir ilişki içinde olmalı, özgül sorunlarını yadsımadan, örgüt ile arasındaki akışkanlık kanallarını açık tutmalı. Proletaryanın örgütü de, kadın örgütünü, -diğer demokratik kitle örgütlerini de- parti örgütünü yerine koymamalı. Aradaki ilişki kanalı, ana ile dölüt arasındaki bağ, ikisi arasındaki kan alışverişini sağlayan ve besleyen organ olarak alınmalı. Doğacak çocuğun gürbüz, güçlü, dengeli ve gelecek vaadeden biçimde büyümesi

için gereken özeni göstermelidirler.

Uzun vadeli amaç ve ereği gözönünden bir an olsun ayırmamakla, önümüze çıkan her taş ve engele göre suyun akışını yönlendirecek kadar iyi dümen tutmakla bütünleşen taktikler izlemek gerekmektedir. Bunu becermek, toplumsal ilişki ve gerçekliği ve çelişkileri görüp onları, amaca uygun ve onu tamamlayan çözümler getirmekten geçer. Yüzyıllar birikimli ezilmişliğin getirdiği tepkiler ve önyargıların oluşturduğu güvensizlik zincirinin halkaları ancak böyle kırılabilir. Kadınların sınıfsal ve özgül sorunlarından kaynaklanan ihtiyaçlarını karşılamak, varolan güvensizlikleri atacakları, bunun yerine güvene dayalı ilişkileri koymak için özgül alan örgütlülükleri dahil, proleter örgüt-parti düzleminde örgütlülükler zinciri içinde yer almalarının yollarının açılması, yüreklendirilmelerinden-örgütlü mücadele içinde-eğitmek ve eğitilmekten geçer.

Kadınların kendi özgül sorunları, koşulları ve talepleri doğrultusunda örgütlenmeleri, ulusal kurtuluş hareketinin gücünü zayıflatmaz. Aksine, eylemde ve örgütlülük alanında kendisini ifade edebilecek olanakların yaratılmasında, kendisiyle birlikte olan erkeğe karşı güvensizliği kırarak, güven ortamını yaratıp güçlendirecektir. Mücadele içindeki omuz omuzalık, kadının kendisine olan güveni de artıracaktır. Daha önceki konuyla hesaplaşmasında, ibrenin yönü, ulusal kurtuluşa, giderek toplumsal kurtuluşa doğru kayacaktır. Böylece örgütlü mücadelenin gerekliliğini daha iyi kavrayacaktır. Bunun yanı sıra; proleter hareketin kucakladığı dışında kalan alanlardan, yığınlar içinde ulusal ve toplumsal kurtuluşuyla bütünleşiren birleşik örgütlü savaş cephesini genişletecektir.

Emekçi kadınları devrimci hareket çekme çabamızda, özellikle gerekliliği günümüzde tartışmasız olan özel kadın örgütünü zaman geçirmeden oluşturmadan kaçınmayalım. Proleter hareket ve geniş kadın kitleleri arasındaki karşılıklı etkileşimin aracı, 'volan kayışı'dır bu örgütler. Aynı zamanda özgül alan örgütülüklerinin gerekliliği, gelecek yeni toplumun da birer gerçekliğidirler. Unutulmamalıdır ki Sosyalist toplum, örgütlü toplumdur. Gençlik, yazar, bilim adamı, parti dışı proleter aydınlar vb.lerini kucaklayan özel örgütler, kadınları neden kucaklamasın ki? Teoride buna kimse kaşı çıkmaz ama, işi gerçekliğe kavuşturmadıkça; teoride benimsemek pek de birşeyi değiştirmez.

Kadınlar, eşit haklı üyesi ve sahibi oldukları ulusal kurtuluş savaşı ve sosyalizmi kurma mücadelesinin, kendilerini dışta bırakmasına izin vermemeli. Sosyalizmi kurma mücadelesinin eylemli yaratıcısı, tam yetkili işçisi olmak için, ulusal kurtuluş savaşına çekinmeden katılmalı, proleter örgütün hedeflerini, hedef ve amacı olarak almalı. Almalı ki; ulusal kurtuluşun kesintisiz bir biçimde sosyalizme ulaştırılması ve sınıfsız toplumu kurmadaki yerini tam, bükülmez ve engellenemez bir biçimde alabilsin. Kendisini ne adına ve hangi nedenle, nasıl olursa olsun salt kendi evinin çıkarını gözetken ve köleleştirilmesinin yolunu açanların, açmak isteyenlerin karşısına komünist ülküyle dikilebilsin. Eşit haklı üyeliğin sözde kalmaması ve bir bağış olmadığının bilinciyle, kendisinin de omuzladığı kavganın sonucunda kazandığı ve içsel-leştirdiği bir hak olarak korumasını, onu daha ileri götürmesini bilsin.

Kendiliğinden olacak şeyler değil bunlar. Kendiliğinden olmasının sınırı düzen içidir. Amacımız onun düzeniçi kalmasını, egemen sömürücü düzenin ideoloji taşıyıcısı olarak kalmasını onaylamak değil, olmamalı. Onu, kurtuluşuna denk düşen örgütülükler içinde denetimi dışına çıkarmak olmalı. Bu nedenle: "...Komünist önderlik altında, en geniş kadın kitlelerini kapsayan, onları partinin etkisi altına sokan ve onlarla parti arasında sürekli ilişki sağlayan yardımcı organlar ve örgütler (eylem ve denetleme komisyonları, delege toplantıları) de kurmak "zorunda"yız. (age. s. 200-201)

Bunun dışında, halihazırda kurulu bulunan küçük-burjuva ve 'sosyal-demokrat' nitelikteki kadın örgütlerinin geniş alanlarla kurulu ilişkisini kullanmasını bilmek gerekir. Önümüze koymamız gereken görev; kesinlikle bu örgüt(leri) yıkmak olmamalıdır. Geniş ve gerçek bir kadın örgütü yaratmak, geniş kitle çalışmasının yerine bunu geçirmemek gerekir. Bu tür geniş kitlesel kadın örgütleri içinde çalışırken gözetilmesi gereken kural: örgütü oluşturan egemen düşüncenin niteliğini ve amaçlarımızı bir an bile unutmaksızın, çabalarımızı süreklileştirmek, çalışma ve işbirliğinin çeşitli biçimlerini bulmak, oradan komünist çizgiye çekmek olmalıdır. Dayatıcı değil, proletaryanın Paris Komünüyle gerçekleştirdiği, 17 Ekim devriminin taçlandığı tarihsel girişkenlik, fedakarlık ve esnekliğiyle ilkelimize inandırmak, eylem birlikleriyle, savunularımızla geleceği pekiştirmek olmalıdır.

GÖREVLERİMİZ YA DA SONUÇ YERİNE

8 Mart, ancak ve ancak mücadele bayrağının yükseldiği, kadınların, örgütlü mücadelelerini ve anlayışlarını yaşama geçirdikleri, kendi güçlerinin meşruluğunu topluma benimsettikleri günü kazanma savaşı olarak alınmalı, algılanmalı. Bu niteliği kazanması için, kadın/erkek komünist yoldaşlar, aralıksız çalışmalı. Görev, öncelikle ve kaçınılmaz olarak proleter hareketindir.

8 Mart, salt bir kutlama ve anma günü olarak alınıp içi boşaltılmamalıdır. Kutlama bir gurur, bir hatırlama, bir düşünce anı ve geleceğe umutlu bakıştır. Umutla yetinmemek, onu bilimsel bir hak olarak kazanmak için kararlı ve bilinçli mücadelelere girmek gerekir. Çünkü kurtuluş, daha aydınlık ve açık bir geleceğe doğru yorulmadan ilerlemekle gerçekleşecektir. Eski gelenek ve göreneklere sınırlanmış, engel tanımayan gelişmeye olan gereksinimimiz, ancak böyle karşılığını bulur.

Cinslerarası güvensizlik duvarlarının yıkılışı kolay olmaz. Çünkü yüzyılların birikimidir. Ve en ilericimizin bile kanuna işlemiştir. Cinsler arasındaki gerçek eşit ilişkilerin yaşam biçimimiz olmasını istiyorsak,-kuşkusuz istiyoruz-buna şimdiden başlamak, gelecek toplumun temel taşlarını yerli yerine oturtmakta gecikmemeliyiz. Kadının çifte-emeğinin ve cinsel olarak sömürülüşünün-ona özgü ve onunla sınırlı olmadığı, köleliğin, kadını köleleştirirken, bütünü diğer parçası olan erkeği de süründürdüğü unutulmamalıdır.

Cinsler arası gerçek ilişki, efendi-köle ilişkisi değildir. Bu nedenle fatihler ve fethedilenler tanımaz, tanımamalıdır. Kapitalist-sömürgeci sömürü düzeni zaten fatihler ve fethedilenler yaratıyor. Komünistlerin görevi, gelecek yeni toplumu yaratma savaşında, beyin'in iki yarısı gibi, tek bedeni yönetip yönlendirmede karşılıklı dayanışma ve yardımlaşmada sınır tanımamak, her iki -kadın/erkek-parçanın da, daha derin, daha iyi ve daha zengin ilişkiler içinde bulunmalarının ortamını yaratmaktır. Boşluk ancak böyle doldurulabilir. Bugün yaşanan sıkıntılar, ancak böylelikle kurulacak yeni toplumun sınırsız ve sürekli coşkusuna dönüşebilir. Bunu gerçekleştirmek, elbette ki, salt erkeklerin görev ve sorumluluğu değildir. Kadın erkek tüm komünistlerin görevidir. Sorumlunun ağır yükünün egemen olma düşüncesini tam olarak atamamış olmalarından ötürü, erkek yoldaşların omuzlarına binmesi gerektiği de bir gerçektir. Ancak kadın yoldaşların da devrim müca-

delesine katıldıkları zaman, geleneksel rollerini atmanın bilinciyle hareket etmelerinin önemi de unutulmamalıdır.

Örgütlü yaşam, elbette basit değil, zordur, güçtür. Zorlukları, güçlükleri değiştirmek, zorluklara bilinçli karşı durmak, zorunluluğu özgürlüğe dönüştürmekten, örgütlü mücadeleden geçmektedir. Köleliklerinin onaylayıcısı ve giderek daha da güçlendiricisi olan emperyalizme, kapitalizm ve sömürgeciliğe karşı savaşmak ateşiyle yürekleri tutuşması gereken kadınlar, örgütlü mücadelenin, örgütlü davranışın sorumluluklarından korkmamalıdır. Çünkü bugün içinde buldukları kahredici durumdan kurtulmanın yolu; örgütlü olmaktan, proleter örgütün militanı, teorisyeni, taraftarı olarak savaş korkusuzca katılmaktan geçmektedir.

Kürdistan kadını, kurtuluşuna giden yolda ödemesi gereken bedeli ödemekten, omuzlaması gereken yükü omuzlamaktan kaçınmadığını, her bir ulusal bağımsızlık yönelimli ayaklanışta, son olarak da, 90 ilkbahar'ında yarattığı Serihıldan'larla kanıtlamıştır. Bu, aynı zamanda, komünist harekete yakalanması gereken halkanın hangisi olması gerektiğinin işaretidir.

Görevimiz yılın belirli günlerinde, aylarında ve anlarında Serihıldan'ları övmekle sınırlı olmamalıdır. Aksine, Serihıldan'ları gittiçe daha kitlesel ve süreklilik kazanan, kadınların yapıcı düzenleyici ve berecikli elleriyle bir yaşam biçimine dönüştürmektir. Pratik iradi müdahaledir. Bu tür kitlesel eylemler, eyleme katılan ona rengini verenlerin bilinç düzeylerini yükseltir. Çünkü, sömürgeciliğe ve anti-demokratik uygulamalara duyulan tepkinin dışavurumudurlar. Çünkü, zorbalığa duyulan tepkinin demokratik, devrimci ve giderek komünist kültürün oluşum nüveleridir. Çünkü, çifte sömürülenleri, köleleştirilenleri sömürü ve baskı altında tutanlara, bunların dolaylı destekçilerine karşı yükselen haklılık kavgasıdır. Çünkü, kişiliklerine saygı duyulması, hakettiğini istemekle yetinmeyip, doğrudan almak için eylemli kalkışmanın kendisidir. Çünkü, deney kazanmak, ulusal-toplumsal, ve sınıfsal kurtuluş savaşımı alanındaki birlikteliği yükseltmek ve iradeleri sağlamlaştırmak bağlamında: basamak basamak yükselen emekçi ve proleter kadın kitlelerinin anti-sömürgeci savaşa doğrudan katılmak, sömürgeci devlet düzenini yıkmak, yönetimi ele geçirmek, kapitalizmi yıkıp yerine sosyalizmi kurma yolunda atılan kararlı adımlardır. Artı, egemen sömürgeci

feodal kültürün etkisinde kalan emekçi sınıf kardeşlerine, müttefiklerine kadının gerçek kimliğini tanımaları için yapılan uyarılardır Serihıldan'lar.

Tam da bu uyanış döneminde, kadınların en açık, en derin ve ilkesel eğitimine azami dikkatin gösterilmesi; çabaların seferberlik düzeyinde yoğunlaştırılması özellikle gereklidir. 'Sosyalizm öldü', 'komünizm hayaldi' vb. umutsuzluk teranelerinin yükseldiği bu tarihsel kesitte, komünizmi kurmayı amaçlayan proleteryanın savaş örgütü, büyük yığınların siyasal iktidarı ele geçirmek, proletarya diktatörlüğünü kurmak doğrultusunda belirleyici eylemli mücadelenin engin okyanusuna açılmakta gecikmemelidir. Çünkü, "...Kadınların eşitlik ve özgürlük istekleri dünya proleter devriminin hareket ettirici gücü, komünizm düzeyine ise, bu devrimin çelengi olacak" (C. ZETKİN, Lenin'in Bütün Dünya Kadınlarına Vasiyetleri, Sorun yay. 2. bas. 1979 İst. s.50) sa, bu iradeyi gecikmeden göstermek zorundayız.

Yeni tipte insan yaratma mücadelesinin eylemli sürecinde, kadınlar küçük roller üstlenmeyi kabullenmemeli. Proleter hareket, onları daha ileri adımlar atmaya zorlamalı, yolunu açmalı. Yüreklenmeli, güvencilmeli ve hakettiği yeri korkusuzca teslim etmelidir.

Kadının kurtuluş ufkunun, salt anti-emperyalizm, anti-sömürgecilikle sınırlanmasını istemiyor, onu anti-kapitalist bir niteliğe sıçratmak istiyorsak, yerleşik gerici geleneklere, bu temelde kurmuşmuş ahlak ve ilişki biçimleriyle bir dizi savaşı şimdiden başlatmak gerekiyor. Kadınlar, bu noktada, komünistlerin kendilerine destek vereceklerinden kuşkuları olmamalıdır. Kadınlar, sosyalizmi kendileri dışında ve onlarsız gerçekleştirecek bir toplumsal biçimleniş olarak görmemelidir. Böyle göstermek isteyenlere, sınıf bilinçli kadın-erkek komünistler ve onların kolektif gücü proleter örgüt izin vermemelidir.

Sosyalizm ne sihirli değnektir, ne de sağa sola oynatıldığında mucizeler yaratan "tatlı cadının burnu"dur. Sosyalizm, kapitalizmin örgütlü mücadele sonucu yıkılmasıyla, proleter partinin öncülük ettiği örgütlü, herkesin yeteneklerinin gelişmesinin önündeki engellerin kaldırıldığı ve sınıfsız toplumu kurmak için mücadelenin sürdürüldüğü toplum biçimidir. Toplumun yarısını oluşturan kadınların, bu sömürsüz, eşit haklı üyesi olacağı toplumu kurma savaşına katılımı, görevi ve sorumluluğunu yerine getirmesinin önüne, kendisi ve dışındakilerce en-

gel dikilmemeli. Emekçi kadın, sömürgeciliğin ve kapitalizmin yıkılışında, yeni toplumun ebesi olmalı. Kavgasındaki haklılığıyla, sosyalizmin her bir sonuna olduğu gibi, kadın sorununun çözüm koşullarını yaratacağını, çözüm adımları atıldığında, sancılarının çekilmemesi için gerekli olan kültür ihtilalini yaratabilmek için bu kavga içindeki onurlu yerini almalı. Hatta. "...ekmekle birlikte örgütlük mücadelesinin izlerini ve coşkusunu üzerinde taşımayan Kürt erkeği"ni "eve al"mamakla, "ekmek kavgasına katıldığı ölçüde ulusal özgürlük ve toplumsal kurtuluş savaşına katılmayan Kürt erkeği"ni "kapı" dışında bırakmakla (B.Zinc, ALA YEKİTİ, sayı: 17, s.8) yetinmemeli, önüne engel olarak dikilmesine izin vermemeli, çiğneyip geçme kararlılığını göstermeli.

Çünkü, ancak böylelikle kendi gücünden emin, eylemlerinde kararlı ve duygularının bu kararlılığı bozmasına izin vermeyecek kadar mantıklı olabilecektir. Ancak böylelikle ikirciliğin olduğu yerde ön saflardaki yerini alacak; doğru devrimci değerleri savunmayı kurtuluşunun olmazsa olmazı olduğunu görebilecek, kararlılığını daha üst boyuta, komünist aşamaya sıçratacağıdır. Giderek, kendi özgüllüğünü gözardı etmeden, ona hakettiği değeri ve sorumluluğu veren proleter örgüte karşı güvenini daha bir pekiştirecektir. Proletarya devrimi ve kadının kurtuluşu arasındaki eylem ortaklığı, örgütsel ve giderek amaçta birlikteliğe dönüşecektir. Kurtuluşunun güvencesi olan sosyalizmin zaferinin anahtarı olduğunu anlayabilecektir. Verili koşulların gerçek yüzünü daha belirgin biçimde göreceğinden, düzenden ve onun kendisine yönelik alçaltıcı değerlerinden kopuşunu hızlandıracaktır.

Bunlar, örgütsel eylemli alanlarda takınılması gereken tavırlar. Bir diğer yön ise, kadınları teori üreten, durumu tahlil eden insan düzeyine çıkarmaktır. Bu, doğal olarak kadınların sorunlarını işleyen, onlara çözüm önerileri getiren, kendilerini oraya taşıyabilecekleri bir yayını gerektirir. Geniş, yaygın ve bir örgütleyici olarak böyle bir yayını gereklidir.

Yayın sistemli olmalı ve sürekliliği sağlanmalı. Geniş kitle eylemlerinin yönlendiricisi, oradan gelen seslerin yankılanış alanı olmalı. Kadın sorununa yılda bir kez, o da kutlama düzeyinde katılış ve bir kaç yazıyla yetinmemeli, onun sürekli denetleyicisi ve yönlendiricisi olmalı. Özel olarak böyle bir yayını çıkarılmıyorsa bile, eldeki yayının sayfaları çoğaltılmalı, her sayıda kadınları örgütlü

mücadeleye, örgüte katılmaya çağırmalı. Onları, kendi bilinç düzeyleriyle kendilerini ifade edebilecek yazınsal etkinliklere, eylemliklere çekmeli, güvensizlik zincirlerini kırarak bilinçlenme etkinlikleriyle donatmalı. Kendi eylemlilikleri ve yazınsal etkinlikleri kendi kaleminden aktarılması sağlanmalı, teşvik edilmeli.

Yayın organı vazgeçilmezdir. Olanakların elvermediği koşullarda eldeki yayının bölüşülmesiyle yetinilebilir ama, ilk fırsatta ve gecikmeksizin özel bir yayın organı örgütlenmeli. Çünkü eylemliliklerinde ortaya çıkan aksaklıkları, onların getirdiği yanlışlıkları daha net olarak görebilmeleri, kendilerinin ürünü olarak alacakları yayın organı aracılığıyla ideolojik-politik eğitimlerini yükseltme alanı bulmuş olacaktırlar. Bu olanakları sağlayacak tek şey yayındır. Pratiğe yön ve renk veren oluşunun tartışılmazlığı, şu ya da bu biçimiyle de olsa, sürekliliği olan yayını zorunlu kılar.

Ancak bunları başardığımızda, başarmak yönünde kararlı adımlar attığımızda 8 Mart'ı özüne sadık bir biçimde anlamış oluruz. Ve bu çerçevede, 8 Mart'ı oluşturan teori ve eylemliliği bir hatıra olmaktan çıkarıp, eylemli yaşama biçimi yapabiliriz. Ancak bu çerçevede, 8 Mart'ı uluslararası kapitalist emperyalizmin, onun dünya egemenlik zincirinin bir halkasını oluşturan sömürgeciliğin, feodalizmin içini boşalttığı, boşaltmaktan geri kalmayacağı "kadın günü" olmaktan çıkarıp, dünyanın yarısının-kadının-kurtuluşuna dönüştürebiliriz.

8 Mart, çifte ezilmişliğe, cinsel sömürüye, ikinci sınıf insan kalmaya kararlı bir biçimde hayır dediği gündür. Bunu, bu özülle bütünleyen, kapitalist talan düzenine, sömürgeciliğe, her türden gericiliğe, dört sömürgeci devletin ve uluslararası emperyalizmin aralarındaki çelişiklere rağmen, Kürdistan halkını yeni katliamlara sürüklemelerine karşı, birleşik savaş gününe çevirelim. Yalnızca bir gününü değil, sömürgeci, kapitalist ve feodal değerlere karşı mücadele içindeki her günümüzü, 8 Mart yapalım. Onu, günlük eylemli yaşamımızın doğal bir parçası olarak, hergün omuzbaşımızda taşıyalım

**HEŞTÊ ADARÊ SERHILDANE,
SERHILDAN JİYANE!**

Şubat 1991
Rezul

MADEN GREVİ VE GENEL EYLEM ÜZERİNE!

Türkiye işçi sınıfının içine girdiği hareketlilik '90 yılı sonunda belli-başlı Sektörlerde toplu sözleşme görüşmelerinin çıkmaza girmesiyle, reformist-gerici sendika önderliklerinin engelliyemeyecekleri geniş eylemlilikleri gündeme getirdi. Bu dönemin kendine ait en önemli özelliği, hareketliliğin, tabandaki kaynaşmanın, çok çeşitli eylem biçimlerinin oldukça geniş bir alana yayılmasıdır. Zonguldak Maden işçilerinin Grevi ise ateşleyici fitil görevini gördü: İşçi sınıfının içine girdiği eylemlilik, grev ve direniş hareketleri- öncesi bir yana-89 bahar eylemlerinden bu yana yükselme rotası izliyordu. Ne varki, dönem dönem duraklasa da, belli aralıklarla kabaran işçi sınıfı direnişi yeterli devrimci bir önderliğin olmaması, - başta gelmek üzere- bağrında taşıdığı eksiklik ve yanlışlıkların sonucu olarak, burjuva-reformist engellere çarparak dağılmaya ve bir sonraki direnişe kadar sönmeye yüz tuttu.

Zonguldak maden işçilerinin grevi bu alanda önemli bir aşamayıydı. Her şeyden önce Madenlerde böylesine bir Grev ilkti, Dahası, Grev oldukça geniş bir kesimi kucaklıyor, madenlerden çıkarak Zonguldak'ın halkıyla birleşiyordu. Yaşanan Grev Hareketi, pasif bir işi bırakma, işletmede nöbet tutma şeklinde geçmiyor, işçiler yürüyüşler düzenliyerek, gösteriler yaparak, siyasal gündemi zorluyorlardı. Aynı şekilde grevin yapıldığı tarihte Türk burjuvasının, körfez krizi ortamında, yayılcı sömürgeci çıkarları için savaşa hazırlanması ve ona katılmak için bir dizi düzenlemeye gitmesi işçi sınıfı grevini daha da önemli kılıyordu. Üstelik işçilerin Grev hareketini başarıya ulaştırmak için Ankara'ya yürümleri, ülkenin diğer yörelerinden destekler gelmesi, 50-60 bin işçinin devletin militarist güçlerinin engelleme çabalarına, şantaj ve tehditlerine, burjuva muhalefetin ve reformist gerici sendika yönetiminin uzlaşıcı tutumlarına rağmen, eylemliliklerine devam etmesi, tüm burjuva klikleri telaşa düşürdü. Bir an evvel grevin bitirilmesi işçilerin yürüyüş ve gösterilerden vaz geçmesi için çaba göstermeye başladılar.

Türk-ış yönetimi, tabanda gelişen Genel Grev zorlaması, zayıflayan taban bağlarını sağlamlaştırma emelleri, eylemin kontrolünü kaybetmeme vb. gibi ne-

denlerine de zorlamayla, 3 Ocak'ta bir günlük işe gitmeme kararı aldı. Bu karar işçilerin büyüyen öfkesini yatıştırmak, bağımsız tarihsel eyleme itilmelerini engellemek için yasak savma misali anmış bir karardı. Genel eylemin, pasifleşmesi, işçilerin eylemi fabrikalara ve alanlara taşıyarak mücadele alanını genişletmelerini, Türk-İş yönetiminin amacıydı. Bu amaca 3 Ocak eyleminin gerçekleşme biçimi açısından ulaştıkları söylenebilir. Çeşitli devrimci örgütlerin eylemi yaygınlaştırmak için müdahaleleri oldukça cılız kaldı. İstenilen sonucu vermedi.

Maden grevine ve 3 Ocak eylemine Kürdistan işçi sınıfı ve emekçi halkından önemli destekler geldi. 3 Ocak eyleminde bir dizi işletmede-başta Batman rafinerisinde- üretim durduruldu. Zonguldak grevini desteklemek için, Kürdistan'ın çeşitli merkezlerinde kitle gösterileri gerçekleştirildi. Faşist TC ile, her türlü zorluğa, baskı ve zulme rağmen, boyutları ve içeriği genişleyen bir savaş veren Kürdistan halkı, Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkının mücadelesini coşkuyla karşıladı. Gerçekte, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi, Türkiye emekçi halkına direkt bir çağrı, faşizme ve sermayeye karşı mücadelesinde açık bir destekti.

Eğer, Kürdistan ulusal kurtuluş hareketiyle, Türkiye işçi sınıfının, emekçi halkının mücadelesi bir rotada birleşmiyorsa, bunun nedenleri üzerinde durmak gerekir. İşçi sınıfının eyleminin enternasyonalist bir hatta ilerlememesi, esasta ekonomik istemlerle sınırlı olması, dahası üstündeki şovenist etkiyi belirgin bir şekilde taşıması, iki halkın mücadelesinin birleşmesinin önündeki en önemli engel olarak görülmelidir. İşçi eylemliliği, Kürdistan ulusal kurtuluş savaşına ilgisiz, tavırsız kalmakla yetinmedi, yer yer kimi kesimler tarafından, devletin Kürdistan politikasına destek sundu. Destek reformist-gerici sendika önderlikleriyle sınırlı değil. Bir bütün olarak burjuva bilinç çemberini kıramamış, gerici reformist ve çeşitli türden burjuva akımların etkisinde kalan, onların ideolojik çizgisine haps olan işçi sınıfı, Kürdistan sorununda, egemen ulusun şovenist hattının dışına çıkabilmiş değildir. Bu maden Grevi pratiği içinde kendini çeşitli şekillerde açığa vurdu. Türk burjuvazisinin, işçilerin üzerine

ordu ve polisi sürmesi karşısında, eylemlerin bir bölümü, askerlerin silahları kendilerine değil, "Kürt teröristlere çevrilmesi" ni istiyorlardı. Bu durumun kendisi, olayın vehametine yeterli bir kanıttır. Bunun üstünü örtmek, Türk milliyetçiliğinin işçiler üzerindeki derin etkisini görmemek, hatta kimi sözde derinlemesine (!) tahlillerle normal karşılamak, sadece kendi görevlerinden kaçmanın bir ifadesi değil, ama aynı zamanda bu tespiti yapanlarında sosyal-şovenzim'den malül olduklarının göstergesi olarak görülmelidir. Herhangi bir sorunu çözmek, bu bağını 'da işçi sınıfını dönüştürebilmek, onu kendisi için bir sınıf haline getirebilmek için, önce var olan durum olduğu gibi görülmesi zorundadır. İster halkçı ön yargılarla yapılsın, istersede "işçilik" adına, işçi sınıfının geri seviyesine tapınmacılık yapılsın, sonuç itibariyle her iki haldede, sınıfın, burjuva düşüncesinin etkisinin dışına çıkmasının önü kapatılacak, mevcut seviyesinin korumasına hizmet edilecektir.

Türkiye'de Sol'un kimi kesimleri kendi eylemsizliklerinin üstünü örtmek, görevlerinin yeterince yerine getirilmediğinin üstünden atlamak, işçi sınıfıyla var olan bağlarının yetersizliği üzerine çizgi çekmek için, işçi eylemlerine olduğundan fazla misyonlar biçmekte, onda var olmayan erdemler keşfetmektedirler. Ne adına yapılırsa yapılsın, böylesi bir tavır, işçi sınıfının geri seviyesine tapınmacılık, daha ileri çekilmesinin önünde

engel teşkil etmektedir. Hemen şu belirtilmelidirki, Türkiye işçi sınıfı hareketiyle, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi enternasyonalist bir çizgide, devrimci birleşik eylem rotasında bir araya gelirse, devrim ve sosyalizm için muazzam olanaklar doğacaktır. Bunun gerçekleşmesi için başta Türkiye devrimci hareketi olmak üzere, iki ulustan komünistlere ve devrimcilere büyük görevler düşmektedir.

İşçi sınıfının eylemlilikleri, ekonomik isteklerle sınırlı kalmamakta, giderek kimi siyasi istemlerde taşımaktadır. Bu günlük seviye, geçmişe nazaran ileri bir noktadadır ve daha ileriye çekilebilmesi için gerekli potansiyeleri, önemli birikimleri yakalamış durumdadır. Ne varki bu boyuttada, sınıfın talepleri, çoğu kere burjuva muhalefetin istemlerine denk düşmektedir. Gerek orduya karşı alınan tavırda ve gerekse bir tüm olarak burjuva devletin kendise alınan tavırda ortaya çıkan durum budur. İşçiler, tam da burjuva muhalefetin istediği gibi, ANAP ve Özal'a karşı çıkmakta, kapitalist sisteme, onun faşist devletine aşıktan karşı çıkmaktadırlar. Bu durum burjuva muhalefetin, reformist sendika yönetimlerinin istemlerine denk düşmektedir. Görev; grevleri, yürüyüşleri, direnişleri birer okul haline getirerek, işçi sınıfını hayatın canlı pratiği içinde eğitmek, onu kendiliğinden bir sınıf olmaktan çıkararak, kendisi için bir sınıf haline getirmektir.

Türk burjuvazisi; ekonomik-siyasi

durumu itibariyle, işçi aristokrasisi yaratarak, işçi sınıfını geçici olarak doyuracak durumda değildir. Faşist baskı ve zulüm, her geçen gün düşen yaşam seviyesi, işsizlik tehdidinin her işçinin kapısını çalması, işçi sınıfını yeni eylemliliklere itecektir, itiyor. Son toplu işten çıkarmalar, yaklaşan 1 mayıs yeni mücadelelere gebe dir. Ancak şu belirtmek, dışardan yeterli devrimci müdahale olmadan, sokaklarda geçen hergün, "barış" zamanında geçen yıllara bedel olmasına rağmen, işçiler yinede kendiliğinden sınıf bilincine ulaşamazlar. Eylemler, grev ve gösteriler, işçilere güçlerine güvenmelerini, güçlerinin sınırlarını görmelerinin ipuçlarını verecek, burjuva devletin, onun çeşitli kurumlarının, ordu ve polisin, sözde muhalefet partilerinin gerçek yüzünü kendi pratikleriyle görmelerine hizmet edecektir. Ama bu yetmez. İşçi sınıfının burjuva propagandanın, sahte hedef ve amaçlarının dışında tutulabilmesi, giderek bağımsız siyasi çizgisinde yürütebilmesi için, dışardan ML temelde, ciddi bir müdahalenin, adına layık uzun süreli bir çalışmanın yürütülmesi gerekiyor. Bu görev ertelenemez. Söylenenler, sorunun sadece küçük bir kısmıdır. İşçi hareketi ve komünistleri bekleyen görevler, ortaya çıkardığı çeşitli sorunlar daha geniş incelemelerin konusudur.

14.03.1991
S. Erdoğan

SİNAN KARAÇALI

22 Şubat 1981'de
Adana'da işkencede
örnek ve önder bir direniş
sergileyerek şehit düştü.

Anısı

Ulusal Kurtuluş ve Sosyalizm
mücadelesinin
zafere uzanışında
süreklili önder olacaktır.

V.I.S.d.P. S. Haidarı

Grossenbergener str. 48

4971 HÜLLHORST-DEUTSCHLAND

Yazışma Adresi: Postlagerkarte Nr. 166 238 E,
5000 Köln 1

Banka Hesabı: Stadtparkasse Köln,

Konto Nr. 942 231 79 BLZ: 370 501 98

Almanya: 4 DM

Fransa: 14 FF

Belçika: 90 BF

Hollanda: 5 HG

Danimarka: 14 DKRN

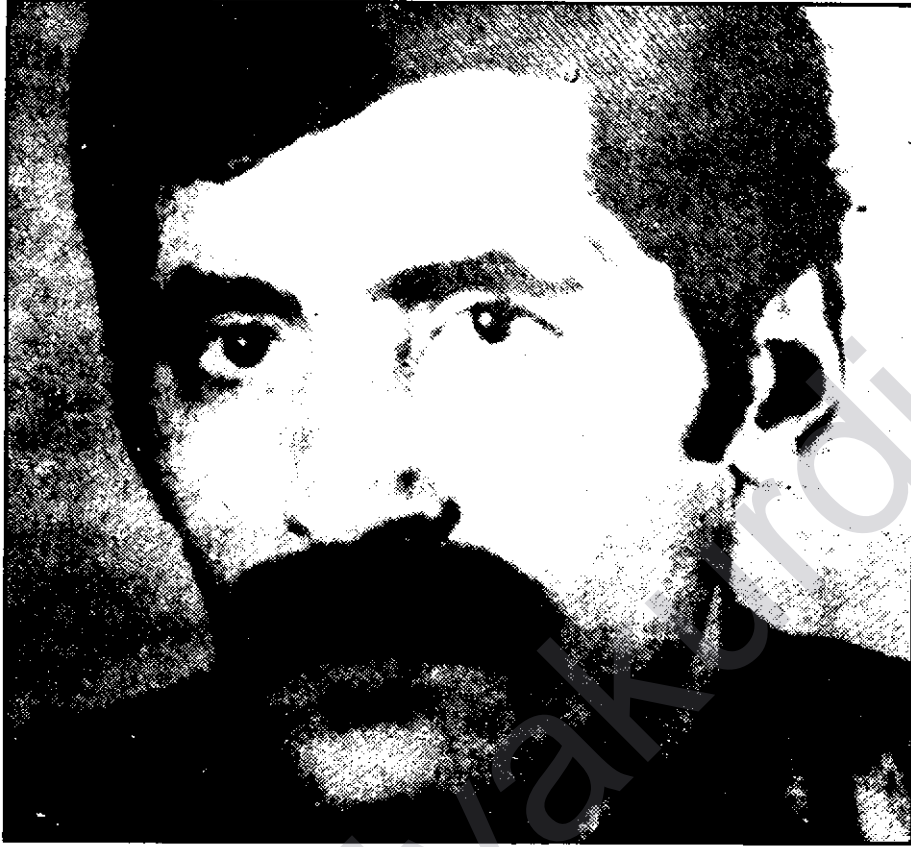
İsveç: 14 KRN

Avusturya: 35 ÖŞ

İsviçre: 4 SFR

ULUŞAL KURTULUŞ VE SOSYALİZM MÜCADELEMİZDE YAŞIYORLAR!

A
L
İ
R
İ
Z
A

K
O
Ş
A
R

H
Ü
S
E
Y
İ
N

Ş
E
N

KÜRDİSTAN'DAN HABERLER...

* Diyarbakır'da 8 Mart gecesi düzenlendi. Geceyi İnsan Hakları Derneği Kadın Komisyonu düzenledi. Gece Ey Rakip ile açıldı. Dilan sinemasındaki geceye 2000 civarında katılım oldu. Gece de Kürdistan devrimi için şehit düşenlerin anaları konuşmalar yaptılar. Kürdistanlı grupların katılımı olumlu oldu.

* Siirt'in Kozluk ilçesinde 8 Mart'da öğrenciler, tutuklananların serbest bırakılması için yürüyüş düzenlediler. İkinci günü ilçe merkezinde yine başkaldırı ve gösteriler devam etti.

* ŞIRNAK'ta SERİHILDAN

28 Şubat 1991 günü sömürgeci faşist TC'nun saldırılarını Şırnak halkı kararlı direnişisiyle geri püskürttü. Ayaklanmaya dönlüşen direniş TC'nin resmi kuruluşlarına da yöneldi ve büyük kayıplar verdi. Büyük tutuklamalar oldu. 3 yurtsever öldürüldü.

* Şırnak'taki direnişe İDİL ve DARGEÇİT halkı Serihildanlarla destek verdi. TC halka vahşice saldırdı. İdil'dede 2 yurtsever katledildi.

* 16 Mart 1991 günü DARGEÇİT yine ayaklanmaya sahne oldu Mardin Ömerli'de sömürgeci TC güçleriyle girdikleri çatışmada 5 gerilla şehit düştü. Düşman kendi kayıplarını yine gizdedi.

* TC Newroz'da Kürdistan halkına karşı büyük bir saldırı hazırlığı içinde. Günlerce öncesinde içişleri bakanlığı "alarm" ilanı verdi

*ERIVAN Tıp Enstitüsü'nün yöneticisi, tanınmış Kürt şair ve yazarı Prof. Seit İbo, 18 Ocak '91 günü, Erivan'da işyerinde kafasına kurşun sıkılarak katledildi.

*Güney Kürdistan'a büyük göç yaşanmaktadır. Gerek sivil halktan, gerekse askeri firarilerden Kürdistan'da yoğun bir göçmen yığılması oluşmuş bulunuyor.

*Peşmerge kuvvetlerine Irak ordusundan 40.000 kişilik bir katılım yaşandı. Bu sayı her geçen gün artış göstermektedir. Dergimiz basıma girerken peşmerge güçlerine yeni katılımlar devam ediyordu.

* 13.3.1991 günü peşmerge kuvvetleri Musul cezaevini basarak içerde bulunan 4.000 siyasi tutukluyu serbest bıraktı.

* Dergimizin basıma girdiği

sırada, Kerkük ve Musul'da çatışmalar olunca şiddetiyle devam ediyordu. Ulusal direnişçi peşmerge güçleri bir dizi önemli yerleşim birimlerini kontrollerine geçirmiş durumdadırlar.

*En son gelen haberler, Kuzey Batı Kürdistan'da Newruz kutlamalarının yer yer ayaklanmalara dönlüşüğü, TC'nin gösteriler karşısında acz içine düşerek engelliyemediği ve gösterilerin Türkiye metropollerinde'de coşkulu bir şekilde gerçekleştiği yönünde. 91 Newruz Serhildan'ına hareketimiz KAWA başta Diyarbakır, Nusaybin, Adana olmak üzere diğer bölgelerde de aktif bir şekilde yer aldı.

AVRUPA'DAN HABERLER...

* 18.1.1991 tarihinde Avusturya'da Kerenski ödülü C.Talabani'ye verildi. Türkiye'de İnsan Hakları Derneği'de bu ödüle layık görüldü. İ.H.D. adına ödülü N.Helvacı aldı.

* 28.2.1991 günü Avusturya radyosunda 1 saat devam eden açık oturum düzenlendi. Açık oturumda Kürdistan sorunu birçok yönüyle gündeme getirildi. Oturuma; İ-KDP'den temsilci olarak Huswa BERHAVİ, Irak Kürdistan'ı Kürdistanî Cephe'den Sadi Piri ve Kuzey Batı Kürdistan'dan hareketimiz KAWA'yı temsilen Yezdan yoldaş katıldı. Yezdan yoldaş, Güney Kürdistan'da Kürdistanî Cephe önderliğindeki mücadeleyi desteklediğimizi, fakat nihai çözümün Bağımsız, Birleşik, Demokratik Kürdistan'da gördüğümüzü vurguladı. Keza Özal'ın dil "serbestisi" aldatmacası üzerine de genişçe duruldu.

* Kürt ressam Dara'nın ikinci resim sergisi Viyana'da açıldı. Açılış kokteyline Kürt sanatçılar katıldı. Sergi 14 Mart-7 Nisan tarihleri arasında açık olacak.

* 20.3.1991 tarihinde, Irak muhalefeti Viyana'da ilk ortak toplantılarını düzenlediler. Beyrut toplantılarının (Konferansının) kararlarını açıkladılar.

* 14 Mart 1991'de Paris'te Kuzey ve Güney Kürtleri İnsan Hakları Meydanında miting düzenlendi. Mitingi Malbenda Kurd Lı Fransa düzenledi. Kürdistanî Cephe, PKK, KAWA, A.Rızgari Platformu, TSK vb. katıldı. Fransız kamuoyuna yönelik miting, Halepçe katliamını protesto etmek ve Kürdistan'daki son gelişmelere dikkati çekme amacını taşıyordu.

* Hareketimizin 16 Mart 1991

tarihinde Fransa'da gerçekleştirdiği NEWROZ gecesine 1500 civarında kitle katıldı.

* 16 Mart 91'de İsviçre'nin Bern kentinde Kürdistanlı örgütlerin ve Türkiye'li örgütlerin de katıldığı Halepçe katliamının protesto ve Kürdistan'daki son gelişmeleri protesto için yürüyüş düzenlendi.

* 17 Mart 1991'de Fransa'da Kürdistan'ın dört parçasından örgütler ve Türkiye'li bazı devrimci örgütlerle 2000 kişinin katılımıyla bir yürüyüş gerçekleştirildi.

* 19 Ocak Viyana, 2 Mart Hamburg ve Basel'de "Kürdistan, Körfez krizi ve savaş" seminerleri merkezi olarak verildi. Seminerlere katılım yüksek olduğu gibi canlı tartışmalar yaşandı. Kürdistan Proletarya Hareketimizin konuyla ilgili analiz, tespit ve çizgisi devrimci çevrelerce olumlu değerlendirildi.

* 5 ve 7 Mart tarihlerinde çeşitli örgüt ve hareketlerden oluşan Barış Hareketi ve Yeşillerin örgütlenmesi ve desteği sonucu Bonn ve Hagen'de arkadaşımız S. Dilan'ın Almanlara yönelik verdiği tartışma toplantıları ve seminer Kürdistan UKM açısından geniş ilgi topladı.

* 19 Ocak 1991 günü Almanya'nın Köln kentinde emperyalist-gerici savaşa karşı binlerce insanın katıldığı bir protesto yürüyüşü düzenlendi. Yürüyüşü hareketimizde içinde yer aldığı Kürdistanlı ve Türkiye'li devrimci örgütler düzenledi.

* 9 Mart 1991 günü Almanya'nın Köln şehrinde 8 Mart Emekçi Kadınlar günü dolayısıyla düzenlenen yürüyüşü hareketimizle birlikte Türkiye'li ve Kürdistanlı bazı devrimci gruplar örgütledik. Yürüyüş olumlu etkiler bıraktı.

* Halepçe katliamınının 3. yıldönümünde, sömürgeci faşist Irak devletinin yeni Halepçeler yaratma hazırlığı içerisinde olduğu ve peşmerge kuvvetlerinin saldırılarını arttırdığı bir sırada, 16 Mart 1991 günü Almanya'nın Bonn kentinde Kürdistanlı güçlerce bir yürüyüş düzenlendi. Yürüyüşü; Kürdistanî Cephe, Heviya Gel, KSSE, KAWA, Rızgari, Feyka Kürdistan birlikte düzenledi.

* Hareketimizin Avrupa Komitesi önderliğinde Fransa, İsviçre ve Almanya'da Newroz geceleri hazırlıkları sürüyor.

Bağımsızlık ve örgürlük meşalesi Newroz şu yerlerde yapılmaktadır:

Fransa- 16 Mart

İsviçre- 30 Mart-Zürih

Almanya-Giesen 6 Nisan 1991

Gelî nûner û mêvanên hêja!

Em spasiya xwe ji Komîta Parastina Mafên Mirovî ya Kurdan dikin, ku di demeke weha yê dirokî de, ku pîrsa gelê Kurd girtiye dest û piştgiriya wê dike re dikin. Û em slavên xwe yên germ ji we dostên xwe yê hêja re pêşkêş dikin.

Gelî heval û dostan!

Em di dinyayeke de ne, ku ew bi gelek bez û lez tê guhartin. Ev rastiya îroyîn, duh mirov nîkari bû xeyal ji bike. Sistem têk diçin, di dinyayê de balans ser û bin dibin. Bi mudaxleyên der yên ku bi 40 salan in gel bi cihê dijîyan, niha sinoran ji navê radikin. Ew sinorên ku ji derê îradeya Kurdan, Kurdistanê çar perçe kirine, bi xebat û yekîtiya gel têkoşin îro xurtir dibe.

Di dema ku di tevayî ya cihanê aştî û bêçekdarî dibin daxwazên gelê çihanê, ew çekên ku bi teknolojiya modern hatine çekirin, di herêma me de tîn bi kar anîn. Ew çekên ku îro ji Ewropayê radikin, ji bo pelçiqandina gelên bindest û belengaz, ji welatên sêyemîn re tîn şandin û bi cih kirin. Di Konferansa Hevkarî û Parastina Ewropayê de, Kurdistanê Bakur li derê vîrîyê dimîne û çekên ku ji Ewropa radikin, li wir bi cih dikin. Ew pêşveçûna şewş û tewş dibe sedemên xwînrijandina ew gelên ku têkoşina azadiyê didin. Di guhartina balansên hêzên dinyayê de, herêma herî bi tesir yek jî, Rojhilata Navîn e. Bi hebûna xwe ya stratejîk, piraniya dijberiyên û bi çavkaniyên petrolê, Rojhilata Navîn bala welatên pêşketî dikşîne. Pîrsa Kurdistanê di pişt deriyên girtî de, di nav wan de, pîrsa bazariyê ya herî girîng e.

Gelê Kurd ji sed salan ve ye, ku têdikoşe û li gel hemû curên jenosîjan, dîsan jî, jiyan û hebûna xwe didomîne. Heger pîrsa gelê Kurd çareser nebe, di herêmê de îstikrar û aştî ne mumkun e. Bi vî rastiya berçav, ji bo çareserkirina pîrsa herêmê, pîrsa Kurd liderhiştin, rastiyeke, ku naye înkâr kirin. Ew şerên ku di herêma me de çêdibin, gelê me êş û zerara wê dibîne, lê di maseya aştîyê de, hêzên dagîrker xwedî gotin in û qedera wî gelî wan tayîn kiriye. Îro, tarîh dîsan tekerrûr dike. Gelê Kurd her çiqas di şerê Îran - Îraqê û şerê Xalîcê de bê teref bû jî, zerara herî giran wî dit. Niha dîsan ew dixwazin di dema munaqesên herêmê û Kurdistanê de, Kurdan li der bihêlin. Heger em mudaxele nekin, ew hêzên karbidestên ku dixwazin ji nû ve dinyayê parve bikin, ji pîrsan re çareserên rastî nayînin. Ji ber vî yekê hemû gelên herêmê, gelê Kurd, dostên wî û hemû hêzên ku aştîya dinyayê dixwazin divê hesas bin.

Gelê Kurd yê ku di şer de hiç tîkneçûye, li ser maseyê bi entrikayên siyasî her tim wenda kiriye. Peymanên Sewr, Lozan û Cezayîrê, di vî warî de minakên herî berbiçav in. Gelê Kurd ji sed salan vir de ye, ku di nav şer de ye, baş dizane, ku aştî û îstikrar ji bo gelên herêmê çiqas bi qîmet e. Gelê Kurd heta îro, ji bo aştîyê gelek serokên xwe yên hêja wenda kiriye. Di sala 1938-an de, serokê serhildana Dersimê Seyyîd Rîza, bi şertê peymanê li bajarê Erzîncanê hat girtin û bi dar de kirin. Simko 1930'î de, ji bo aştîyê li Şînoyê ji aliyê leşkerên Şah ve û Serokê PDK-Îranê Dr. A. Kasimlo jî, ji bo peymanê aştîyê li Viyanê li ber çavên dinyaya "medenî" hatin şehîd kirin.

Gelî dostên heja!

Gelê Kurd dixwaze di civata azadiya gelan de bijî. Lê her tim di bin lîdan û tadê de maye û ji bo hebûna xwe mecbûr maye û tuşî şer bûye. Ji ber vî yekê, têkoşina azadiya gelê Kurd, têkoşîneke meşrû ye û ev têkoşin jî, ji aştîya cihanê re xîzmet dike. Di dinyayê de heta ku gelê bindest, di bin nîrê zîlm û zordestiyê de bimîne, aştî ne mumkun e. Li dinyayê, ev guhartinên dawî baş diyar dike, ku çarenûsiya gelan, bîngehê aştî û îstikrarê ye. Li welatê Sovyetê daxwazên serxwebûna gelên Baltîk û Qafqas, li Yugoslaviyayê daxwazên netewî, piştî 40 salan yekbûna Almanya di warê pîrsa netewî de gelek dersan berpêşê me dike. Careke din jî diyar bû, ku bi mudaxleyên der ve çareserkirina pîrsa netewî îflas kiriye û aştî û îstikrar nanîne. Pîrsên li ser maseyê, bi awayekî zor kişandina sinoran û yekîtiya gelan, jiyan nedîtiye.

Wan minakên han diyar dikin, ku pîrsa Kurdistanê bi mudaxleyên der çareser

nabe. Ew çareserkirinên pîrsa Kurd ku ji derî irada Kurdan bibe, bi tenê dikare pîrsa Kurd dirêj û tevlehev bike. Pîrsa Kurdistanê, bi qebûlkirina hebûna Kurdan, di çarçova parastina zîman û kulturî de ditin, ji pîrsa Kurd re çavgiştin e. Ji ber ku êdî zîman û kultura kurdî ji navê rakirin ne mumkun e. Ew dem ji aliyê Kurdan û dostên wan ve, li paş maye. Hemû hêzên dagîrker bi lade û zilma xwe ve heta îro nikaribûne vê pêşveçûnê bidin rawestandî. Îro, ew dewletên ku Kurdistanê di nav xwe de parvekirine û hevkarên wan, di nav guhartina balansên dinyayê de, ji bo rawestandina têkoşîna daxwazên çarenûsiya gelê Kurd, bi daxwazên kulturî û zîman dixwazîna çareser bikin. Ew daxwaz her çiqas pozîtîv xuya bikin ji, bersîva pîrsa netewiya gelê Kurd nade. Mafên zîman û kulturî, mafên otonom li Îraq û Îranê hatine cerbandin, lê pîrsê hiç çareser nekiriye. Hêzên dagîrker dema xwestîne, van mafan bi paşve giştîne û gelê Kurd mecbûrê şer kirine.

Ji ber van tecrûban, ew bi van sedeman ve grêdayî ne: Di herêmê de avakirina aşî û îstikrarê, di dewletên herêmê de pêşveçûna demokrasiyê û gelê Kurd bi destê xwe, giştîna heqê xwe yê çarenûsî û di nav malbata azad ya gelan de cîyê xwe bigre.

Gelî dostên hêjal!

Ev dema ku em tê derbas dibin, ji bo gelê Kurd firsateke girîng e. Karanîna vê firsatê ji bo rizgarkirina geleki bîndest û di herêmê de pêkanîna aşîyek mumkun e. Ji ver vê yekê, em dixwazîna hûn van daxwazên me yên jêrîn bigrin berçavan û wan derbasê daxuyaniya dawî ya Konferansê bikin:

1- Kurdistan welatekî bîndest û hatiye perçekirinê. Ev rewşa Kurdistanê bîngehê bê îstikrariya herêmê ye û divê ev bê çareserkirin. Kurd ne minorîtet in, Kurd mîlet in û têkoşîna wî ya netewî li gor mafê çarenûsiyê bêt destek kirin

2- Kurd di şerê herêmî de, bê teref bûn, lê di herêmê de qetliamên herî mezin bi serê wan re hat. Ji ber vê yekê, di çareserkirina pîrsên herêmî de, divê Kurd bîn temsil kirin.

3- Di konferansa Hevkarî û Parastina Ewropayê de, divê ew biryara kêmkirina çek ji bo Kurdistanê Bakur ji bêt giştî.

4- Çekên kimyewî ji aliyê Yekîtiya Koma Netewan ve hatiye qedexe kirin. Lê belê bi wan çekên kimyewî gelê Kurd hat qetil kirin û bi hezaran Kurd mirin. Tebîeta Kurdistanê tehrîb bû. Ew dewletên ku wan çekên kimyewî yên ku çekirin û dan Saddam, divê ji Kurdan re tazminat bidin.

5- Di Parlemantoya Ewropa û Konseya Ewropa û di hemû sazgehên navnetewî de cîh bidin nûnerên Kurdan.

6- Divê Kurd di Assambleya Koma netewan de bîn temsil kirin.

7- Ji bo kontrola biryarên Konferansê, komîteke çavderî pêk bêt û ji bo pêkanîna biryarên Konferansê ew xebat bike.

Di xebatên we de, em serketin û serfirazî dixwazî!

15.3.1991

KAWA

Tevgera Sosyalist a Kurdistanê (TSK)

Konferans sonuç bildirgesinde yer alması için sunulan ortak öneriler;

SAYIN DİVAN BAŞKANLIĞI, SAYIN DELEGELER

Konferansı düzenleyen İsveç Kürt Halkı'nın İnsani Haklarını Koruma Komitesi'ne ve konferansa katılan siz sayın delegelere örgütlerimiz adına teşekkürlerimizi sunar, hepimizi saygıyla selamlarız.

Lozan Konferansı sonucu imzalanan 23 Temmuz 1923 tarihli Lozan Antlaşması, Kürdistan'ı Ortadoğu'daki dört devlet arasında bölüştürdü. Ülkesi parçalanmış ve zorla işgal edilen Kürt ulusu, rızası dışındaki bu parçalanmışlığı ve işgali kabullenmedi. Her türlü olanaksızlığa ve onlarca kez büyük katliamlarla karşılaşmasına karşın, direnişini sürdürdü. Bugün de ulusumuzun vermekte olduğu Ulusal Kurtuluş Mücadelesi bütün şiddeti ile sürüyor.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi en çok, mücadelesini uluslararası düzeyde kabul ettirmekte zorlanmıştır. Dünyadaki güçler dengesi, Ortadoğu'daki çıkar hesapları, zengin petrol yatakları üzerindeki pazarlıklar, Kürdistan sorununun, Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mücadelesinin görmezlikten gelinmesine neden olmuştur.

Yüzyıla yakın süren mücadele, yaşanan bunca katliamın ardından, dünya kamuoyu Kürdistan sorunuyla son yıllarda ilgilenmeye başlamıştır. Bunda Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin vardığı boyut yanında Kürt halkının dostlarının gayretlerinin de büyük payı olduğunu vurgulamak isteriz. (Dünya kamuoyunda, Kürdistan) sorunu çözülmeksizin bölgede kalıcı bir barış ve demokratikleşmenin sağlanamayacağı bilinci geliyor. Bu nedenledir ki, Kürdistan sorununun da çözüme kavuşturulması istenmekte ve bu yönde çaba sarf edilmektedir.

Kürdistan sorunu sadece Kürt kimliğinin tanınması, kültürünün tanınması ve bu bağlamda bazı haklara sahip kılınması değildir. Sorun, Kürt ulusunun kendi kaderini özgürce ve en geniş bir biçimde belirlemesidir. Kürdistan 'da bu amaçla mücadele verilmektedir. Ve bir gerçektir ki, Kürt ulusu kendi kaderini özgürce belirlemediği sürece, ne bölgede kalıcı bir barış, nede demokratikleşme sağlanabilecektir.

Körfez Savaşı sonrası Birleşmiş Milletler, Irak ile savaşta etkin olan devletler, ortadoğu'da yeni bir yapılanmanın arayışı içindeler? Bu, bölgede ulusal kurtuluş mücadelesi veren halklar açısından tarihi bir fırsattır. Günümüzde bu fırsat en iyi biçimde değerlendirilmelidir. Burada Kürt halkının dostalarına da büyük görevler düşüyor. Konferansın bu açıdan önemi büyüktür. İnanıyoruz ki, buradan çıkacak bir ses, alınacak bir karar Kürdistan sorununun en iyi biçimde çözümü için verilmiş bir mesaj olacaktır.

Biz siyasi örgüt delegeleri, örgütlerimiz adına konferansta Kürdistan sorununun "Kürdistan diye bir ülkenini varolduğu, bu ülkede Kürt ulusunun yaşadığı ve Kürt ulusunun kendi kaderini özgürce belirlemesi gerektiği" temelinde tartışılmasını ve Konferans So-

nuç Bildirgesi'nde şu hususların yer almasını öneririz:

1- Kürdistan, dünyadaki parçalı sömürge durumunda olan ender ülkelerden biridir. Kürdistan'ın bu konumu, bölgedeki istikrarsızlığın temel unsurlarından biri olarak çözüm bekliyor. Sorunun çözümünde: Kürtlerin azınlık olarak değil, ulus olduğu gerçeği dikkate alınarak, verilen ulusal kurtuluş mücadelesi ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı doğrultusunda desteklenmelidir.

2-Bölgedeki savaşı, ülkesinde yaşayan ve savaşın ağır yükünü çeken Kürt halkı bölgesel sorunların çözümünü için yapılacak tüm görüşmelerde temsil edilmelidir.

3-Birleşmiş Milletler kararı ile üretim ve kullanımı yasaklanmış olan ancak Irak yönetimince Kürt halkına karşı kullanılan ve bu yüzden binlerce kişinin ölümü, yüzbinlercesinin yurdunu terketmesi sonucunu doğuran kimyasal silahları üreten, satan, kullanımında suçlu olanların oluşturulacak bir uluslararası komisyon aracılığı ile saptanması ve mağdurlarına tazminat ödenmesi sağlanmalıdır.

4- Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı (AGİK) 'nda alınan, üye ülkelerin silah indirim kararı Kuzey Kürdistan'ı da kapsamı içine almalıdır.

5-Kürt halkının Birleşmiş Milletlerde gözlemci olarak ve diğer uluslararası kuruluşlarda daimi düzeyde temsil edilmesi sağlanmalıdır.

6-Türk ordusunun Kuzey Kürdistan'daki işgaline ve bölgede yıllardır sürdürülen Olağanüstü Hal uygulamasına son verilmelidir.

7-Körfez Savaşı sırasında NATO İttifakı çerçevesinde Türkiye'ye verilen ve Kuzey Kürdistan'da konuşlandırılan silahlar geri alınmalıdır.

8- Konferans kararlarının yürürlüğe konması ve izlenmesi için bir Gözetleme Komitesi kurulmalı ve bu komite de Kürtler de temsil edilmelidir..

Konferans çalışmalarında başarılar dileriz.

*KAWA

*Kurdistan Kurtuluş Partisi (Rızgari)

*Kurdistan Sosyalist Hareketi (TSK)

*Tekoşına Sosyalist

*Kurdistan İşçi Partisi (KİP)

*Türkiye Kürdistanı Demokrat Partisi (T-KDP)

*Ala Rızgari Birlik Platformu

*Kurdistan Ulusal Kurtuluşçuları (K.U.K)

*Yurtsever Devrimci Platform

*Kurdistan Kurtuluş Hareketi(Tevger)